

Skolebehovsplan 2019-2028

Skolebehovsplan for grunnskoler og videregående skoler – høringsutkast mars 2018

INNLEDNING	4
<i>Grunnskolen</i>	<i>4</i>
<i>Videregående skole</i>	<i>6</i>
HØRING OG POLITISK BEHANDLING	7
MÅL FOR SKOLEUTBYGGING I OSLO	7
GRUNNSKOLER.....	8
<i>Strategier for skoleutbygging.....</i>	<i>8</i>
<i>Utdanningsetens fokusområder for grunnskoleutvikling er.....</i>	<i>8</i>
<i>Kapasitetsutnyttelse i grunnskolen</i>	<i>8</i>
<i>Utforming av nye grunnskoler.....</i>	<i>10</i>
<i>Planstruktur og områdeinndeling</i>	<i>11</i>
<i>Skolebehov og tiltak 2019-2028 i grunnskolen</i>	<i>12</i>
<i>Område 1 sentrum sør</i>	<i>13</i>
<i>Område 2 sentrum øst</i>	<i>15</i>
<i>Område 3 sentrum nord.....</i>	<i>18</i>
<i>Område 4 sentrum vest.....</i>	<i>21</i>
<i>Område 5 Ullern-Bygdøy.....</i>	<i>24</i>
<i>Område 6 Vestre Aker vest.....</i>	<i>27</i>
<i>Område 7 Vestre Aker øst</i>	<i>29</i>
<i>Område 8 Nordre Aker</i>	<i>31</i>
<i>Område 9 Bjerke.....</i>	<i>34</i>
<i>Område 10 Groruddalen vest.....</i>	<i>36</i>
<i>Område 11 Groruddalen nord.....</i>	<i>38</i>
<i>Område 12 Groruddalen øst</i>	<i>40</i>
<i>Område 13 Østensjø.....</i>	<i>43</i>
<i>Område 14 Nordstrand</i>	<i>46</i>
<i>Område 15 Søndre Nordstrand</i>	<i>49</i>
VIDEREGÅENDE SKOLE.....	51
<i>Behov, kapasitet og elevtall</i>	<i>51</i>
<i>Strategier.....</i>	<i>54</i>
<i>Gjennomgang av dagens tilbudsstruktur.....</i>	<i>54</i>
<i>Vedtatte og igangsatte tiltak.....</i>	<i>56</i>
<i>Anbefalte tiltak.....</i>	<i>57</i>

APPENDIX (BAKGRUNNSINFORMASJON)	61
<i>Oppsummering av tiltak 2019-2028 i grunnskolen</i>	<i>61</i>
<i>Utgående kapasitet 2019-2028 i grunnskolen</i>	<i>63</i>
<i>Behov</i>	<i>64</i>
<i>Konseptvalgutredninger</i>	<i>66</i>
<i>Utearealer</i>	<i>67</i>
<i>Fokusområder for grunnskoleutvikling</i>	<i>68</i>
<i>Utdyping av strategier for utvikling av videregående skoler</i>	<i>69</i>
<i>Samlokalisering med andre formål</i>	<i>72</i>
<i>Prosjekter ferdigstilt til skolestart 2017 og 2018</i>	<i>73</i>

INNLEDNING

Skolebehovsplan 2019-2028 gir en oversikt over planlagt skoleutbygging i perioden.

Skolebehovsplanen rulleres hvert annet år og fremmes for bystyret sammen med byrådets forslag til budsjett og økonomiplan.

Grunnlaget for Utdanningsetatens forslag er tidligere skolebehovsplaner, øvrige vedtak som omhandler planlegging, utbygging av skolekapasitet.

Dette høringsdokumentet omhandler grunnskolen og videregående skoler. Planen sendes på høring 1. mars med høringsfrist 24. mai. I høringsperioden stiller Utdanningsetaten i lokale møter og svarer på spørsmål der dette er ønskelig.

Behovet for nye tiltak er et resultat av forventet elevtallsutvikling og skoleanleggenes tilstand. De siste årene har det vært sterk elevtallsvekst i grunnskolen, og dermed stort behov for å etablere tilstrekkelig kapasitet for alle de nye skolestarterne i tide. Ved skolestart 2017 var det omtrent 65 000 elever i grunnskolen i Oslo. De nyeste elevtallsframskrivingene, som er basert på Oslo kommunes befolkningsframskrivninger, anslår en lavere vekst enn tidligere år, på om lag 1300 elever til sammen i grunnskolen fra skoleåret 2018/19 til skoleåret 2028/29. Veksten kommer på ungdomstrinnet (1 500 elever i planperioden) mens det er anslått en moderat nedgang på barnetrinnet. Utbyggingsbehovet i barneskolen er derfor dekket med tiltakene som foreslås i denne og tidligere planer, mens det er behov for flere tiltak på ungdomstrinnet.

Oslo kommunes offisielle befolkningsframskrivninger, som elevtallsframskrivingene er basert på, legger til grunn en lavere nettoflytting til Oslo, sammenlignet med framskrivingen i fjor. Barnebefolkningen vil fortsatt vokse i planperioden, men påvirkes av en forventet nedgang i fruktbarhet de siste årene. Sammen med aldersgruppen 19 til 49 år forventes det svakest vekst i aldersgruppen 6 til 15 år. Anslaget for boligbygging er en del høyere i starten av perioden i årets befolkningsframskriving i forhold til fjorårets. Årsaken til det, er det høye antallet boliger som per nå er under bygging i Oslo.

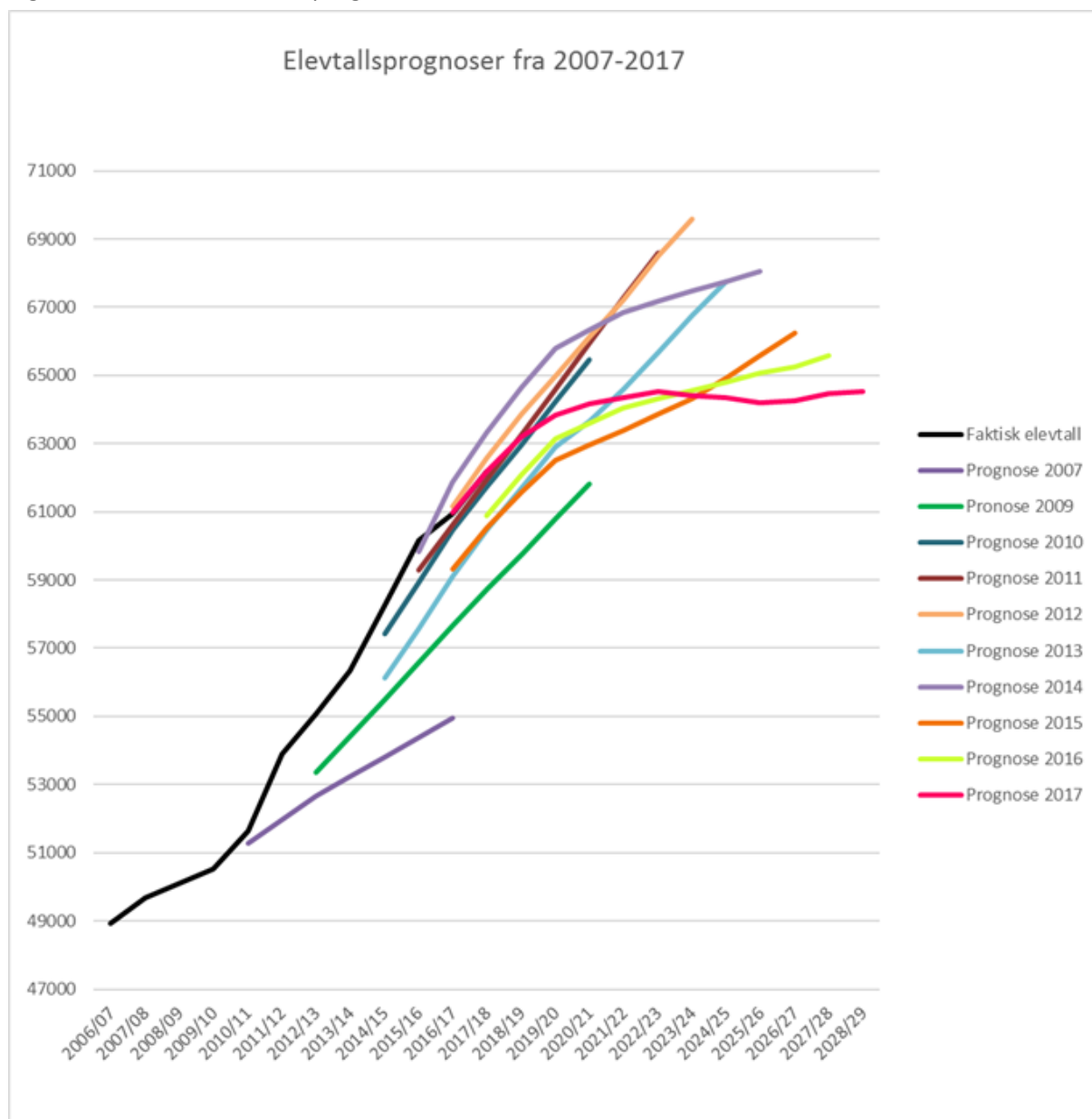
Det forventes fremdeles vekst som følge av fortetting i etablerte boligområder og utbygging av nye byområder, også etter planperioden. Samtidig er det enkeltskoler og enkelte deler av byen som i dag har svært høy oppfyllingsgrad, og skolene er avhengig av å ta i bruk spesialutstyrte arealer for å ta imot alle skolestartere. I enkelte områder må noen skoler hvert år overføre skolestartere til nærmeste naboskole med ledig kapasitet. Utdanningsetaten ønsker robuste og stabile inntaksområder, og å unngå henvisninger og hyppige inntaksområdeendringer. På bakgrunn av dette, og forventet vekst etter planperioden, er det behov for kapasitetsøkning både på barne- og ungdomstrinn. Investeringsvolumet vil imidlertid i de kommende årene i større grad være knyttet til rehabilitering og oppgradering av eksisterende skoleanlegg.

Den sterkeste elevtallsveksten vil i de kommende årene flytte seg oppover til elever i videregående opplæring. Der det forventes en vekst på 5 500 elever fram til skoleåret 2028/29, fra skoleåret 2017/18 hvor det var 16 566 elever i videregående skole. Dette er krevende, fordi skoleutbyggingen ikke bare skal sikre antall plasser, men samtidig bidra til å styrke yrkesfagene og at flere fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

GRUNNSKOLEN

Behovet for nye tiltak er et resultat av forventet elevtallsutvikling og skoleanleggenes tilstand. Ved skolestart 2017 var om lag 65 000 elever i grunnskolen i Oslo. Det er anslått vekst på om lag 1 300 elever i grunnskolen fra og med skoleåret 2018/19 til skoleåret 2028/29. I deler av byen er det behov for ytterligere tiltak for å møte elevtallsveksten. I tillegg er det skoler som Undervisningsbygg har definert som i så dårlig bygningsmessig stand at de må totalrehabiliteres eller erstattes i løpet av planperioden. Tidligere vedtatte tiltak og forslag til nye tiltak presenteres i områdekapittelene, samt oppsummert som vedlegg.

Figuren under viser elevtallsprognoser fra de 10 siste årene.

De siste framskrivingene er mer i tråd med framskrivingene fra de to foregående årene enn det som har vært tilfelle tidligere år. Selv om det er mindre variasjoner i framskrivingene nå enn det har vært tidligere, må det påpekes at befolkningsframskrivinger bygger på antakelser om fremtiden, og derfor er usikre. Det gjelder særlig på lokalt nivå hvor antall innbyggere er lavere og hvor tilfeldig variasjoner gir større utslag enn for større områder.

For å ta høyde for usikkerheten i beregningen av framtidig befolkningsutvikling, er følgende strategier lagt til grunn i kapasitetsplanleggingen:

- Det utredes flere alternative prosjekter enn gjeldende framskrivinger viser behov for, slik at tiltak raskere kan realiseres om nye framskrivinger viser økt behov.
- Der det er særlig behov for beredskap for kapasitetsutvidelse utarbeides forprosjekt.
- I risikoanalysen gjøres en vurdering av framskrivingene basert på tidligere års erfaringer, førskoletall og alternative framskrivninger.
- Strategiske tomtekjøp vurderes, særlig i byutviklingsområder.
- Byggeprosjekter som er lokalisert slik at de kan dekke behov i flere områder, prioriteres.

- Ved vurdering av behov for utbyggingstiltak blir alltid kapasiteten ved flere skoler i et område sett i sammenheng. Trafikale barrierer hensyntas.

VIDEREGÅENDE SKOLE

Fra skoleåret 2017/18 til 2028/29 vil det bli 5 500 flere elever i den videregående skolen i Oslo. Elevtallet vil øke fra rundt 16 500 til 22 000. Høsten 2018 er det om lag 700 ledige plasser ved de eksisterende videregående skolene og i overkant av 400 nye elevplasser er under planlegging/videre utredning. I vedtatte tiltak i videregående skole ligger om lag 2 500 nye elevplasser, i tillegg til at 1500 elevplasser ved to eksisterende skoler sikres gjennom nødvendig rehabilitering. Fram til skoleåret 2028/29 er det derfor behov for ytterligere 1 100 nye elevplasser. Samtidig vil flere videregående skoler ha behov for rehabilitering.

Skoleutbygging i videregående skole skal ikke bare sikre antall plasser, men samtidig bidra til å styrke yrkesfagene og at flere fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Analyser av samfunnets og næringslivets behov viser at det bør etableres flere attraktive plasser innenfor blant annet byggfag, helse og oppvekst og service og samferdsel. Det vil også være økende behov for høyere utdannet arbeidskraft.

I tråd med målene for videregående opplæring, er Utdanningsetatens strategi for utvikling av videregående skolekapasitet:

1. Å sikre nok kapasitet.
2. Å utvikle attraktive skoler som elevene søker seg til. Det vil si skoler med god beliggenhet; tydelige og sterke fagprofiler; tilknytning til relevant arbeids- og næringsliv, universiteter og høyskoler; og riktig dimensjonering.

HØRING OG POLITISK BEHANDLING

Høringsperioden for skolebehovsplanen starter 1. mars og varer fram til 24. mai. Høringsuttalelser kan sendes til postmottak@ude.oslo.kommune.no.

Etter at høringsinnspillene er mottatt og behandlet av Utdanningsetaten, skal forslag til skolebehovsplan 2019-2028 oversendes byrådet for politisk behandling. Skolebehovsplanen behandles politisk høsten 2018 som en del av byrådets forslag til budsjett og økonomiplan for 2019 (Sak 1). Innkomne høringsuttalelser vil gjøres offentlig tilgjengelig sammen med konseptvalgutredninger og annet bakgrunnsmateriale samtidig med framlegging av byrådets forslag til skolebehovsplan. Endelig vedtatt skolebehovsplan 2019-2028 forventes å foreligge i desember 2018.

MÅL FOR SKOLEUTBYGGING I OSLO

Oslo kommunes mål er å sikre at Oslos elever til enhver tid har tilstrekkelig med funksjonelle skoleanlegg. Med funksjonelle skoleanlegg menes både praktisk funksjonalitet og at skoleanleggene bidrar og tilrettelegger for oppnåelse av overordnede skolefaglige og byutviklingsmessige mål.

Planleggingen av skolekapasitet er knyttet til kommunens overordnede mål for Osloskolen. Dette innebærer at skoleanleggene og skolestrukturen, i tillegg til å gi tilstrekkelig kapasitet, skal være med å bidra til økt læringsutbytte, trygt og godt læringsmiljø og at flere elever fullfører og består det trettenårige utdanningsløpet.

I kapasitetsplanleggingen og i etablering og utbygging av skoler arbeides det etter følgende målsettinger:

- Skole- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger.
- Skoleanleggene skal gi gode læringsmuligheter og være gode rammer for trivsel og trygghet for både lærere og elever.
- Det fysiske læringsmiljøet skal understøtte samvirke mellom skole, arbeidsliv og andre aktører og slik bidra til at flere elever og lærlinger fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Kvaliteten på nye skoleanlegg og pedagogiske hensyn i utbyggingen er ivaretatt i standard kravspesifikasjon for skoleanlegg i Oslo kommune (SKOK 2015).

Skoleanlegg er store investeringer for Oslo kommune. Nye anlegg bør derfor i størst mulig grad ivareta andre kommunale målsettinger. I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer vil det alltid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers læring og utvikling som veier tyngst.

GRUNNSKOLER

STRATEGIER FOR SKOLEUTBYGGING

På tross av en forventning om lavere netto innflytting i årets befolkningsframskrivninger, er Oslo fortsatt en by i sterk vekst. En av de største utfordringene for Oslo er å sørge for skoleplasser for alle elevene i byen. Utdanningsetaten skal ligge i forkant av befolkningsveksten og planlegge helhetlig og langsiktig, og med fokus på lokal medvirkning. Nye skoleanlegg er viktige drivere i byutviklingen. Skoleanleggene skal være miljøvennlige og tilrettelagt for alle.

Utdanningsetaten ønsker at skoleanlegg skal utformes på elevenes premisser med utvidet brukermedvirkning. Det er viktig å utvikle skoleanlegg som er lekne og nyskapende. Leverandører må oppfordres til nytenkning rundt materialbruk, fargevalg og arkitektur som stimulerer ytterligere til læring og lek. Dette gjelder også skolenes utearealer.

UTDANNINGSETENS FOKUSOMRÅDER FOR GRUNNSKOLEUTVIKLING ER

- Byutvikling og helhetlig planlegging
- Inkludering og integrering
- Lokal medvirkning og åpenhet i skoleplanlegging
- Miljø og sosialt ansvar

For mer informasjon om de ulike fokusområdene se appendix.

KAPASITETSUTNYTTELSE I GRUNNSKOLEN

Den store elevtallsveksten de siste årene har gjort høy kapasitetsutnyttelse av eksisterende skoleanlegg nødvendig for å kunne sikre skoleplass til alle de nye førsteklassingene. Potensialet for å øke oppfylingsgraden gjennom endring av inntaksområder er nå hentet ut ved mange skoler, og framtidig behov for elevplasser må i større grad møtes med utbygging av eksisterende skoler og etablering av nye skoleanlegg.

Helt nye skoler har ofte ikke mulighet til høy utnyttelse av anlegget de første årene fordi skolene fylles opp gradvis nedenfra. Ledig kapasitet søkes utnyttet som midlertidig avlastning for andre skoler som bygges ut eller rehabiliteres.

B OG U – UTTRYKK FOR SKOLEKAPASITET OG UTBYGGINGSBEHOV

I planen er skolekapasiteten og behov for utvidelser illustrert med enhetene B (klasserekke på barnetrinnet) og U (klasserekke på ungdomstrinnet). Hver klasse dimensjoneres for maksimalt 30 elever i nybygg, jf. standardprogrammet *Bygg for læring*. Dette er kun en planleggingsenhet, og innebærer ikke at klasser på 30 elever blir gjenopprettet som obligatorisk pedagogisk enhet. I eldre skolebygg varierer klasseromsstørrelsene mer. I eldre skolebygg med mindre klasserom benyttes 28 elever som sjablong for dimensjonering selv om hver enkelt skole kan ha rom som er både større og mindre enn dette.

Det er sju barnetrinn (1.-7. klasse) og tre ungdomstrinn (8.-10. klasse) i én klasserekke. I planen er det referert til skolekapasitet på barnetrinnet som B + antall klasser per trinn og på ungdomstrinnet som U + antall klasser per trinn.

- B4 er en barnetrinnskole med fire parallelle klasserekker: 7 (trinn) x 30 (elever) x 4 klasserekker = 840 elever
- U6 er en ungdomstrinnskole med seks parallelle klasserekker: 3 (trinn) x 30 (elever) x 6 klasserekker = 540 elever.

OPPFYLLINGSGRAD

Oppfyllingsgraden angir andelen av skoleplassene som er besatt, og er et uttrykk for kapasitetsutnyttelse.

For å ta høyde for årskullvariasjoner, skolebytter og flytting er det i planen lagt opp til en gjennomsnittlig oppfylling på 80-90 prosent på grunnskolen. Ved forutsetning om høyere oppfyllingsgrad kan små endringer i elevtallene medføre stor risiko for akutte tiltak som f. eks midlertidige løsninger.

En for høy oppfyllingsgrad vil medføre sterkt press på skolens spesialrom, og kan i ytterste konsekvens føre til at undervisningen i fag som biologi, kjemi, fysikk, kunst og håndverk o.l. må flyttes til ordinære klasserom. Dette kan være fordi spesialrommene må bli tatt i bruk til ordinære klasserom. En konsekvens av dette kan være et dårligere pedagogisk tilbud til elevene enn hva Oslokolens mål er. Ved press på gymsalkapasitet kan elevene få lang reisevei til kroppsøvingstimene.

Utdanningsetaten har vurdert ulike forutsetninger for oppfyllingsgraden. Dette har vært en avveining mellom risiko for akutte bygningsmessige tiltak og god kapasitetsutnyttelse. Til grunn for planen ligger følgende forutsetninger til grunn:

- Barnetrinn indre by legges det til grunn 80 prosent oppfylling av skolene
- Barnetrinn ytre by legges det til grunn 85 prosent oppfylling av skolene
- Ungdomstrinn indre by legges det til grunn 85 prosent oppfylling av skolene
- Ungdomstrinn ytre by legges det til grunn 90 prosent oppfylling av skolene

INNTAKSOMRÅDER FOR BARNETRINN

Alle grunnskoler i Oslo kommune har inntaksområder som legges til grunn for inntak av nye elever. Så langt det er mulig, vil barn få plass ved den skolen de etter det inntaksområdet tilhører. Endringer av inntaksområdene er nødvendig med jevne mellomrom, ikke bare for å ta i bruk nye skoler og utvidet kapasitet, men også for å løse kapasitetsutfordringer ved en skole.

Når det etableres ny kapasitet må det, for at denne kapasiteten skal kunne tas i bruk, defineres et inntaksområde for skolen. Opprettelsen av et nytt inntaksområde vil nødvendigvis måtte føre til endringer i eksisterende inntaksområder for naboskolene. Dermed vil noen av de fremtidige elevene bli overført til inntaksområdet for den nye skolen. Det søkes å etablere så robuste inntaksområder som mulig, slik at framtidige justeringer begrenses.

UNGDOMSSKOLETILHØRIGHET

De siste årene har det over hele byen vært flere utvidelser av skolekapasiteten på barnetrinnet enn på ungdomstrinnet. Dette henger sammen med at elevtallsveksten har vært størst på barnetrinnet og at det har vært lavere oppfylling av ungdomsskolene, slik at veksten flere steder har blitt dekket av ledig kapasitet på eksisterende ungdomsskoler.

Behovet for kapasitetsutvidelser på ungdomstrinnet i deler av byen er nå økende. Dette må løses enten ved utbygging av nye elevplasser eller bedre utnyttelse av eksisterende kapasitet gjennom omstruktureringer og endringer av ungdomsskoletilhørighet.

Utdanningsetaten har gjennomført en større utredning for å analysere ungdomsskolebehov og muligheter for eventuelle utvidelser og nye skoler. Anbefalinger fra utredningen blir omtalt under de enkelte områder.

KAPASITETSUTVIDELSE AV EKSISTERENDE SKOLEANLEGG

Utvidelse av eksisterende skoleanlegg kan være gunstige tiltak som drar nytte av allerede etablert infrastruktur, spesialrom, arbeidsplasser m.m. Ved utvidelser må det i tillegg til klasserom også etableres fellesarealer, spesialutstyrte rom, garderober og toaletter som er tilpasset økt elevtall på skolen.

Utvidelsesmuligheter ved eksisterende skoleanlegg er viktige reserver for framtidig elevtallsvekst. Om reservene skal benyttes eller ikke vurderes i konseptvalgutredninger, og avhenger blant annet av andre muligheter i området og forventninger om elevtallsutvikling etter planperioden.

NYTT SKOLEANLEGG, EVENTUELT MED NØDVENDIG TOMTEERVERV

I kommuneplanen legges det opp til en betydelig bolig- og befolkningsvekst også etter planperioden. Befolkningsveksten skal jf. høringsutkast til ny kommuneplan møtes med strategiene «Byutvikling innenfra og ut» og økt boligbygging. Dette innebærer at befolkningstettheten og skolebehovet vil øke tidligst i områder hvor arealtilgangen er minst.

I planleggingen av skolekapasiteten for Oslo i et tiårsperspektiv, er det skolebehovsplanen som er det styrende dokumentet. I en by i utvikling oppstår løpende muligheter for transformasjon, og skolesektoren har med hell benyttet disse mulighetene i den tette byen.

I kommunens langsiktige planlegging bør også strategiske tomtekjøp vurderes. Med strategiske tomtekjøp menes erverv hvor det ennå ikke er påvist et konkret behov, og hvor tomten ikke nødvendigvis knyttes til et bestemt formål. Langsiktige tomteinvesteringer kan gi lavere kostnader for kommunen enn dersom tomtekjøp skjer i en senere fase. Dette vil særlig gjelde i utviklingsområder, og bør koordineres med områdeplaner/-regulering.

Ved å sikre tomter til sosial infrastruktur i tilknytning til planlagte torg eller andre naturlige møteplasser kan kommunen bidra til at nye byområder utvikles på en god måte. Samlokalisering av skole med andre funksjoner som f. eks bibliotek, bydelsadministrasjon eller omsorgsboliger kan bidra både til god byutvikling og økonomisk så vel som miljømessig bærekraftighet. Samlokalisering av skole og idrettsanlegg er det allerede gode tradisjoner for i Oslo.

UTFORMING AV NYE GRUNNSKOLER

STANDARDPROGRAM

Nye grunnskoler skal bygges etter *Bygg for læring – Standardprogram for nye grunnskoler* som er innarbeidet i *Standard kravspesifikasjon for skoleanlegg (SKOK 2015)*. Standardprogrammet inneholder funksjonskrav, elevtall og arealer som skal legges til grunn ved etablering av nye skoleanlegg og er utarbeidet for å sikre kostnadseffektive, gode pedagogiske løsninger og effektive prosesser i skoleutbyggingen. Sentrale målsetninger er:

- Skoleanleggene skal tilrettelegges for elevtilpasset og variert opplæring.
- Elevene skal sikres tilhørighet, trygghet og ro rundt arbeidssituasjonen.
- Skolene skal være av en viss størrelse slik at solide fagmiljøer utvikles og lærernes samarbeidsmuligheter økes.

Gjennom *Standard kravspesifikasjon for skoleanlegg* sikres alle nye skoler de samme arealer og funksjoner. De fleksible løsningene gjør det enkelt å tilpasse byggene til framtidige strukturendringer og nye læreplaner. Standardiserte areal- og funksjonskrav betyr imidlertid ikke standardbygg. Det er viktig at skoleanleggenes utforming tilpasses omgivelser og nærmiljøet. Planløsningene må variere på grunn av varierende topografi, tomtestørrelse og reguleringsplan. God tilpasning til lokale forhold bør i tillegg omfatte koordinering med andre behov, gjennom programmering av tilleggsfunksjoner/sambruk, jf. planlagt ny skole på Hoff.

Standardprogrammet legger til rette for tre standardstørrelser for nye grunnskoler¹:

- 1) Barneskole med fire klasserekker (B4)
- 2) Kombinert barne- og ungdomsskole med to klasserekker på barnetrinnet og fire klasserekker på ungdomstrinnet (B2U4)
- 3) Ungdomsskole med seks klasserekker (U6)

Det er forutsatt at en barneskole enkelt skal kunne gjøres om til kombinert barne- og ungdomsskole og omvendt, videre at en ungdomsskole bør kunne bygges ut til en barne- og ungdomsskole.

De første skoleanleggene som ble bygget etter Bygg for læring ble ferdigstilt 2015, og har snart vært i bruk i tre år. Utdanningsetaten er i gang med en ekstern evaluering av kravspesifikasjonen og hvordan denne er ivaretatt i prosjektene. Evalueringen vil vurdere i hvilken grad skoleanleggene legger til rette for variert og elevtilpasset læring, samarbeid mellom ansatte, forebygging av mobbing mv.

Det norske fagmiljøet på området er lite, og det er viktig at vi ikke «evaluerer oss selv». Derfor legges konkurransen ut til miljøer innen EU. Planlegging av evalueringen er igangsatt med medvirkning fra Utdanningsforbundet og vernetjenesten.

UTEAREALER

Utdanningsetaten er opptatt av utearealer med høy kvalitet og med ulike funksjoner. Skolens utearealer skal være en møteplass for nærmiljøet, og være åpen også utenom skoletid.

Gode utemiljøer er miljøer der nysgjerrighet, spenning og glede får utfolde seg. Utemiljøet skal stimulere til nye utfordringer, lokke til lek og fysisk aktivitet. Barna skal få mulighet til å lage seg egne plasser og aktiviteter på egne vilkår, men samtidig føle seg trygge. Det skal være plass til lek, sport, sosial aktivitet og ville aktiviteter, rekreasjon og stillhet. Uteplassen er også en viktig læringsarena.

Skolegården skal viske ut grensen mellom skolen og nærmiljøet. Utdanningsetaten ønsker å utvikle skoleanlegg som er i tråd med byrådserklæringens intensjon om et grønt skifte, vedtatt miljø og klimastrategi, og melding fra Bymiljøetaten om "Spirende Oslo", og ambisjoner om grønne tak. Takflater er uutnyttet ressurs som i fremtiden kan forvaltes bedre og gi et løft for skolene og da særlig i og rundt bykjernen. Utdanningsetaten skal derfor utarbeide en plan for hvordan grønne tak best kan utnyttes pedagogisk, til beplantning og rekreasjon sett i forhold til behov for å produsere energi med solceller på tak.

I forbindelse med bystyrets behandling av skolebehovsplanen 2018-2027 i møte 20.12.2017 ble følgende vedtatt:

Byrådet bes fram mot neste revidering av Skolebehovsplanen integrere skolegårdene tydeligere som en del av forutsetningene for utviklingen av Osloskolen. Nåværende standarder og dagens erfaringer med skolegårdsutbygging hos de relevante etatene skal gjennomgå med tanke på at utbyggingene også skal være en del av de høye miljøambisjonene som det legges opp til i forslag til ny «Skolebehovsplan 2018-2027».

Utdanningsetaten har fått ansvar for å følge opp dette, og har under omtalene i de enkelte områdene i byen konkretisert skolegårdsprosjekter. Utdanningsetaten er i gang med å utarbeide forslag til standardiserte rutiner og ansvarsforhold i skolegårdsprosjekter i samarbeid med Undervisningsbygg.

PLANSTRUKTUR OG OMRÅDEINDELING

I framstillingen av behovet for elevplasser i grunnskolen i planperioden er byen delt inn i geografiske områder. Områdeinndeling har kun til hensikt å forenkle framstillingen av framtidig behov for plasser

1 Det bygges også andre skolestørrelser (B3, U8, U9 etc.) der dette er hensiktsmessig.

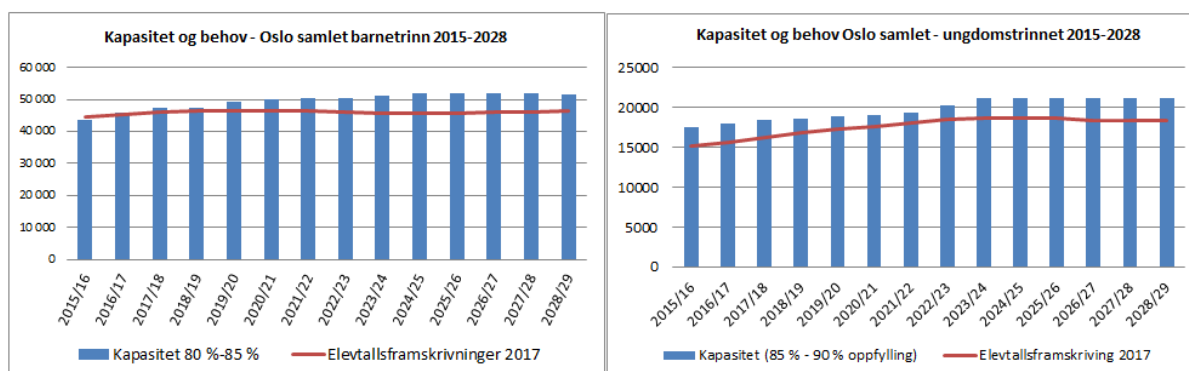
i grunnskolen, og legger ingen føringer for eventuelle justeringer av inntaksområder eller plassering av nye skoler. Nye skoleanlegg kan ha nedslagsfelt i flere av skolebehovsplanens områder. I konseptvalgutredningene blir det foretatt konkrete vurderinger av hvilke skoler som bør bli sett i sammenheng, uavhengig av hvilket område de tilhører i skolebehovsplanen.

For hvert område beskrives:

- Grunnskolekapasitet i området
- Status vedtatte og igangsatte prosjekter
- Utvikling i området
- Kapasitetsutfordringer
- Forslag til nye tiltak
- Kapasitet og behov etter tiltak
- Tidslinje for området

SKOLEBEHOV OG TILTAK 2019-2028 I GRUNNSKOLEN

Ved skolestart 2017 var om lag 65 000 elever i grunnskolen i Oslo. Det er anslått vekst på om lag 1 300 elever i grunnskolen fra og med skoleåret 2018/19 til skoleåret 2028/29. I deler av byen er det behov for ytterligere tiltak for å møte elevtallsveksten. I tillegg er det skoler som Undervisningsbygg har definert som i så dårlig bygningsmessig stand at de må totalrehabiliteres eller erstattes i løpet av planperioden.

Mange nye skoler og utvidelser er under planlegging og bygging. Dette for å ivareta den forventede elevtallsveksten i perioden. I tillegg vil det være et økt behov for rehabilitering av eksisterende skoleanlegg de kommende årene. Tidligere vedtatte tiltak og forslag til nye tiltak presenteres i områdekapittelene, samt oppsummert som vedlegg.

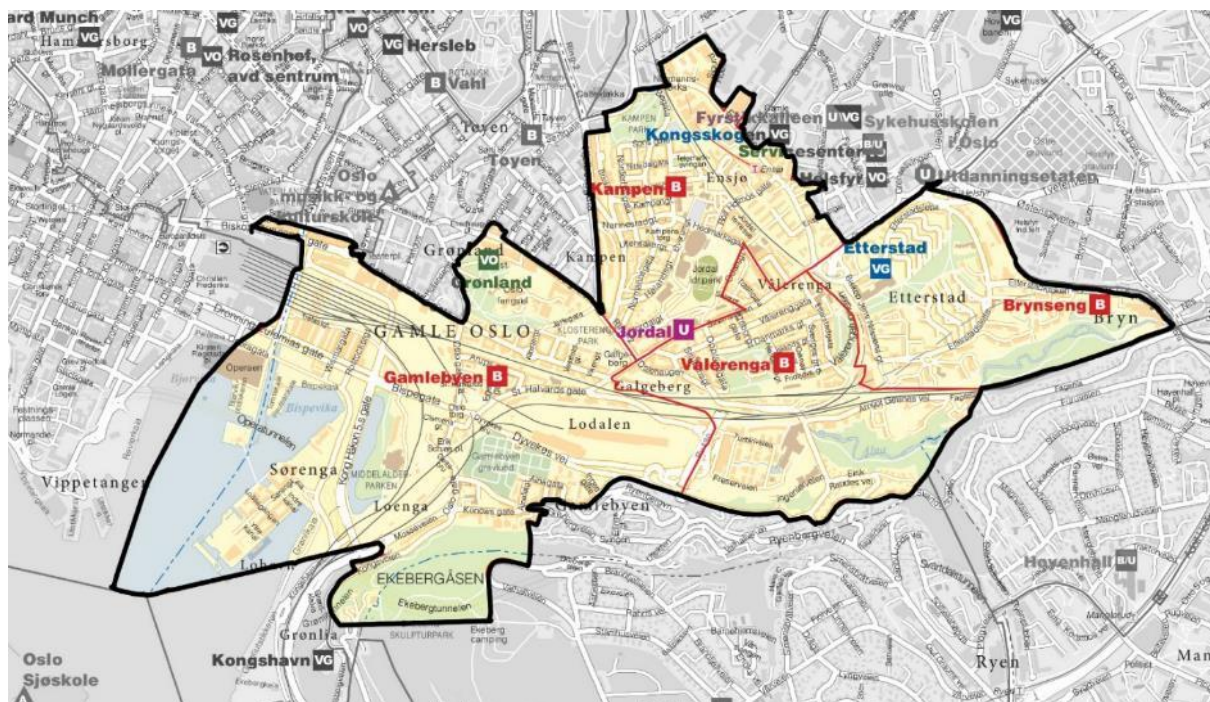
Det er store lokale variasjoner i behovet for nye elevplasser. Når veksten kommer nedenfra og det etableres ny skolekapasitet, vil det nødvendigvis ta noe tid før all kapasiteten kan utnyttes fullt ut. Videre fører topografiske forhold og infrastrukturelle barrierer til at eventuell ledig kapasitet i et område ikke nødvendigvis kan benyttes til å avlaste omkringliggende områder.

Nye tiltak for permanent kapasitetsøkning utredes basert på forventning om fortsatt elevtallsvekst og for å ta høyde for usikkerheten i framskrivningene. Ved behov for å etablere kapasitet raskt, eller ved midlertidige behov, utredes innleie av lokaler eller midlertidige paviljonger. Det er imidlertid et mål i skolebehovsplanarbeidet at permanente behov skal dekkes ved permanente tiltak og at bruk av midlertidige paviljonger skal begrenses.

I de påfølgende kapitlene for planområdene presenteres det figurer som viser utviklingen i kapasitet og elevtall for det enkelte området for henholdsvis barne- og ungdomstrinnet. Når det gjelder kapasitet, er det for hvert område tatt utgangspunkt i gjeldende oppfyllingsgrad.

Da det mellom områdene og mellom barne- og ungdomstrinnet er store elevtallsforskjeller, er figurene presentert med ulike målestokk. Figurene er derfor ikke uten videre visuelt sammenliknbare.

OMRÅDE 1 SENTRUM SØR

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Gamlebyen	B2	
Jordal		U6
Kampen	B3	
Vålerenga*	B4	
Brynseng skole m/fleridrettshall	B4	
Total kapasitet skolestart 2018	B13	U6
Vedtatte endringer		
Bjørvika (2023) m/fleridrettshall	+B2	+U4
Total vedtatte endringer	+B2	+U4

*Inkluderer midlertidig paviljong med kapasitet tilsvarende B1 fram til skoleåret 2020/21.

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Ny skole i Bjørvika med arealer til Oslo sjøskole og fleridrettshall, er utredet i samarbeid mellom Utdanningsetaten, Plan- og bygningsetaten, grunneier HAV Eiendom (Oslo Havn KF), Bjørvika Infrastruktur og Undervisningsbygg.

Plansituasjonen i området er kompleks, og regulering pågår. Skolen anslås ferdigstilt i 2023.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det har de siste årene blitt ferdigstilt mange boliger i Kværnerbyen, nye Gamlebyen og på Sjøregautstikkeren. De nyeste boliganslagene for området viser at det fremdeles forventes en vekst i antall boliger i området, spesielt innenfor inntaksområdene til Gamlebyen, Kampen og Vålerenga skoler. Etter planperioden forventes det at boligveksten i området vil avta.

De siste elevtallsframskrivningene viser en noe lavere vekst enn det framskrivninger for tidligere år har anslått, men framskrivningene for området anses som usikre. Det er vanskelig å anslå framdriften i boligbyggingen, særlig flere år fram i tid, samtidig som det er usikkert hvilken effekt boligbyggingen vil få på elevtallsutviklingen i området.

KAPASITETSUTFORDRINGER

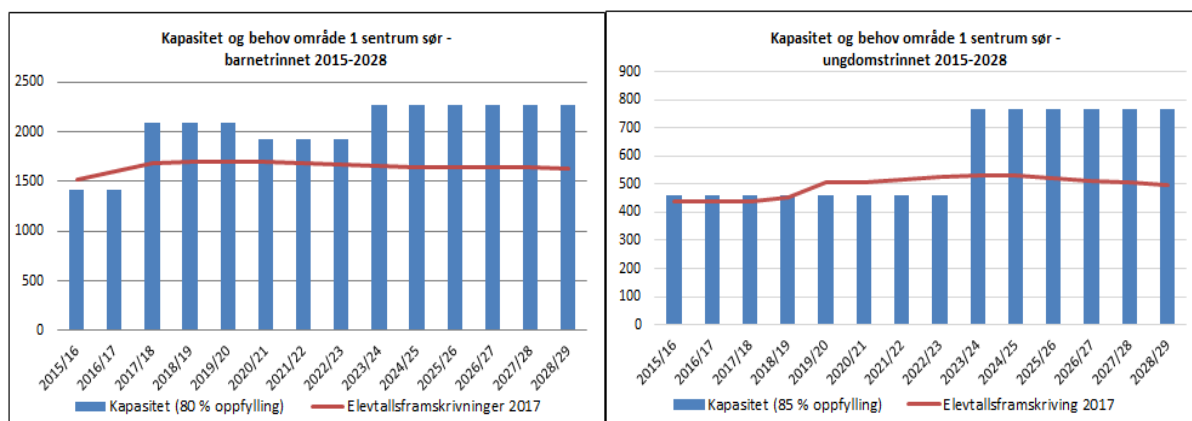
Etableringen av Brynseng skole har økt kapasiteten på barnetrinnet i området. En ny skole i Bjørvika vil medføre tilstrekkelig med kapasitet på barnetrinnet i området gjennom planperioden.

På ungdomstrinnet forventes det en vekst i antall elever i starten av perioden. Jordal skole er den eneste skolen med ungdomstrinn i området, og skolen har ikke tilstrekkelig kapasitet til å ta imot alle elevene. Det må derfor påregnes å utnytte ledig kapasitet på ungdomstrinnet i område 2 sentrum øst i årene fram til en ny skole i Bjørvika står ferdig. Ferdigstillelsen av den nye skolen vil medføre at området samlet har tilstrekkelig med ungdomstrinnskapasitet.

FØRSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Det utredes mulig utvidelse av Gamlebyen skoles skolegård ved innlemmelse av deler av Egedes gate. Det foreslås ellers ingen nye tiltak i området.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

*Paviljong på Vålerenga skole er godkjent til skolestart 2020.

Ny skole i Bjørvika vil trolig få et inntaksområde som omfatter deler av Gamlebyen skole og Ekeberg skole (i område 14 Nordstrand), som begge har svært høy oppfylting og behov for avlastning. Det gjennomføres en lokal høring ved endring av inntaksområder før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

Framskrivninger for ungdomstrinnet viser at det for både område 1 sentrum sør og område 14 Nordstrand forventes elevtallsvekst på ungdomstrinnet i starten av perioden. Både Jordal og Brannfjell skoler har allerede i dag svært høy oppfyltingsgrad og behov for avlastning. Ny skole i Bjørvika vil etter planen avlaste Jordal skole ved at Gamlebyen skole får endret sin ungdomsskoetilhørighet. Dette gir plass til Brynseng skoles elever på Jordal skole. Noe av den ledige kapasiteten på ungdomstrinnet på den nye skolen i Bjørvika vil etter planen brukes til å avlaste Brannfjell skole i område 14 ved at Nedre Bekkelaget skole får endret ungdomsskoetilhørighet.

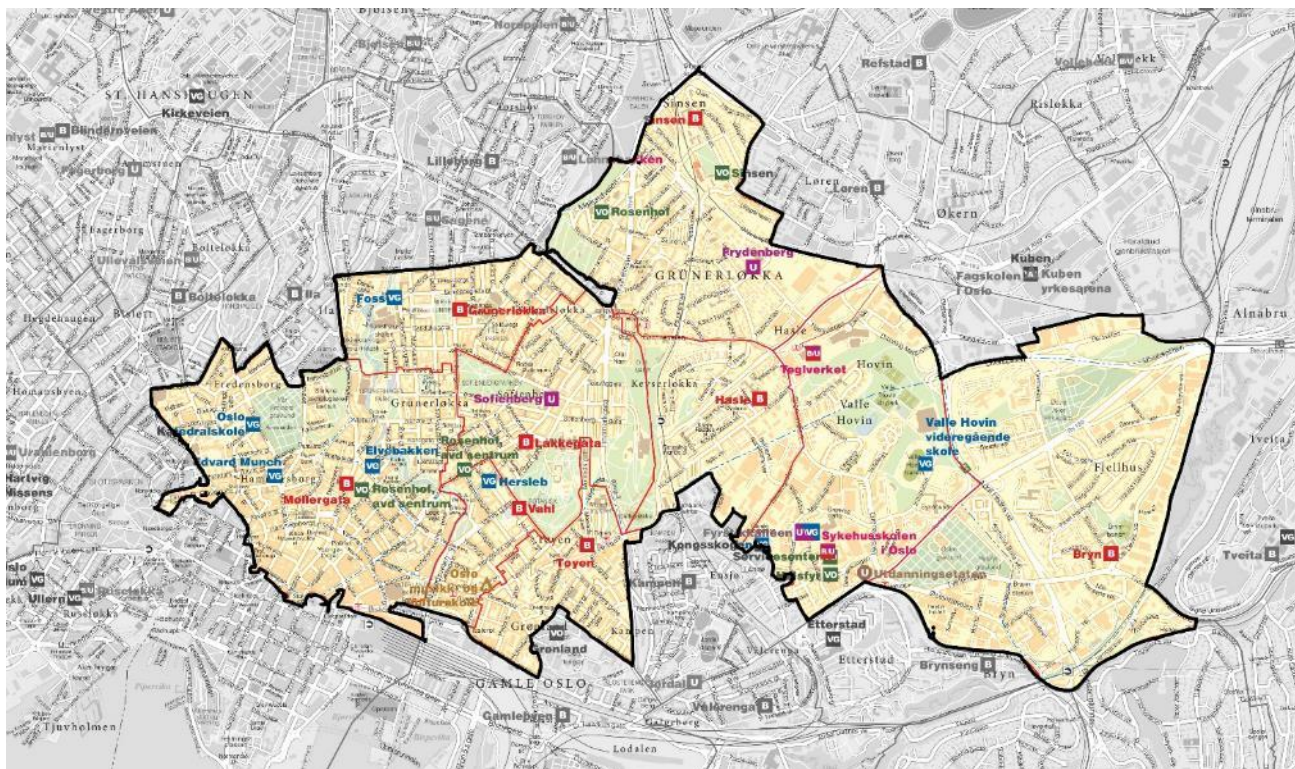
Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft. Etter at ny skole i Bjørvika er ferdigstilt er det forventet å være tilstrekkelig med kapasitet på barne- og ungdomstrinnet i område 1, også til å møte eventuell elevtallsvekst som følge av boligutbygging.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

2023

• Ny skole i Bjørvika ferdigstilles

OMRÅDE 2 SENTRUM ØST

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bryn	B2	
Frydenberg m/fleridrettshall		U6,5
Fyrstikkalléen (F21) m/fleridrettshall		U4,5
Hasle	B2	
Grünerløkka	B3	
Lakkegata	B3	
Møllergata	B3	
Sinsen	B4	
Sofienberg		U6
Tøyen	B3	
Vahl	B2	
Tegilverket skole m/fleridrettshall	B2	U4
Total kapasitet skolestart 2018	B24	U21
Vedtatte endringer		
Hasle skole B4 (2019)	+B2	
Midlertidig utvidelse av Bryn skole (2019)	+B1	
Ny skole Ensjø m/fleridrettshall*	+B4	
Totale vedtatte endringer	+B7	

* Ferdigår ikke definert.

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Totalrehabilitering og utvidelse av Hasle skole startet som planlagt sommeren 2017. Det er planlagt at Hasle skole skal være ferdig rehabilitert og utbygd til skolestart 2019. I byggeperioden er Hasle skole i erstatningslokaler på Brynseng skole.

Ny barneskole på Ensjø er planlagt etablert i Grenseveien 91. Skolen er planlagt med fire klasserekker og en fleridrettshall i tilknytning til skolen. Framdriften for skolen tilpasses utviklingen i

befolkningsveksten i området og kommunens arbeid med en helhetlig plan for Ensjø-området. Ferdigår er derfor ikke definert.

Bryn skole er vedtatt midlertidig utvidet med én klasserække, slik at skolen kan ta inn tre klasserekker på alle trinn. Det er samtidig planlagt omfattende utvikling av områdene rundt Bryn skole, og det kan derfor på sikt være mulig å avlaste skolen dersom infrastrukturen i området bedres. Det er derfor vurdert som mest hensiktsmessig å utvide skolen midlertidig med én klasserække ved etablering av eget paviljongbygg. Utvidelsen er planlagt ferdigstilt i 2019.

Lakkegatas skolegård utvides først med Mosse Jørgensens plass. Deretter skal Lakkegata 75b opparbeides etter initiativ fra skolens FAU, som har samlet inn midler til dette. Utdanningsetaten og Undervisningsbygg har bistått skolen i en brukerprosess.

Skolegården til Tøyen skole ble oppgradert i løpet av sommeren og høsten 2017. Bymiljøetaten utreder løsninger for å innlemme Kolstadgata inn i Tøyen skoles uteareal.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det er forventet omfattende boligbygging og befolkningsvekst i Ensjøområdet, særlig rundt Hasle og Tegilverket skoles inntaksområder. Det er knyttet usikkerhet til framdriften i boligprosjektene og når befolkningsveksten inntreffer.

Etter planperioden forventes det fremdeles stor boligutbygging i området, særlig innenfor inntaksområdene til Bryn og Tegilverket skoler.

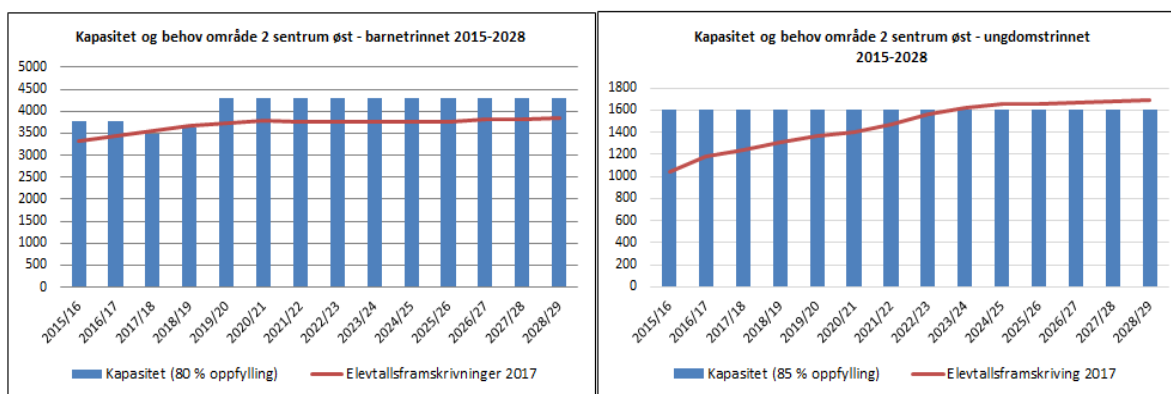
KAPASITETSUTFORDRINGER

Det har de siste årene vært gjennomført betydelige kapasitetsutvidelser på barnetrinnet, og det er planlagt ytterligere utvidelser ved opprettelse av ny barneskole på Ensjø. På lengre sikt, i slutten av planperioden, vil det være behov for kapasitetsutvidelser på ungdomstrinnet. Ett mulig alternativ er etablering av en ungdomsskole i Teisenveien 5, som Byantikvaren fremmer alternativt reguleringsforslag om.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Utdanningsetaten anbefaler å utrede løsninger før økt ungdomstrinnskapasitet i området.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

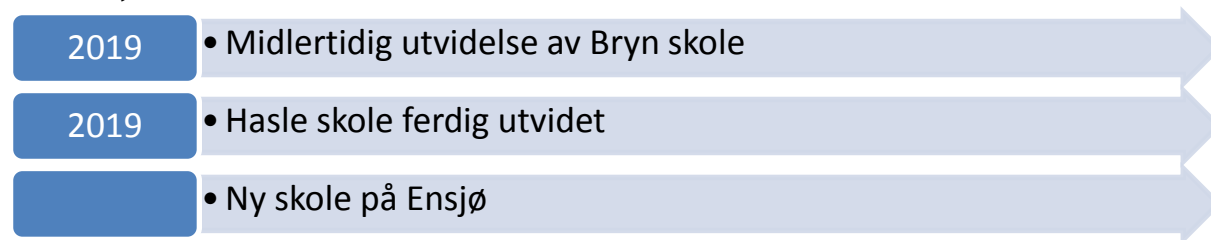
*Kapasiteten ved ny skole på Ensjø er ikke med i kapasitetsoversikten da ferdigstillingsår foreløpig ikke er fastsatt.

Årets elevtallsframskrivninger viser foreløpig ikke behov for utvidet kapasitet på barnetrinnet i område 2. Utvidelsen av Hasle skole vil trolig gi tilstrekkelig barnetrinnskapasitet i området i hele planperioden. Etableringen av ny skole på Ensjø gir imidlertid nødvendig sikkerhet i et område i omfattende transformasjon, og med stor usikkerhet knyttet til fremtidig elevtallsutvikling. Framdriften og dimensjoneringen av den nye skolen på Ensjø vil kunne tilpasses behovet i området.

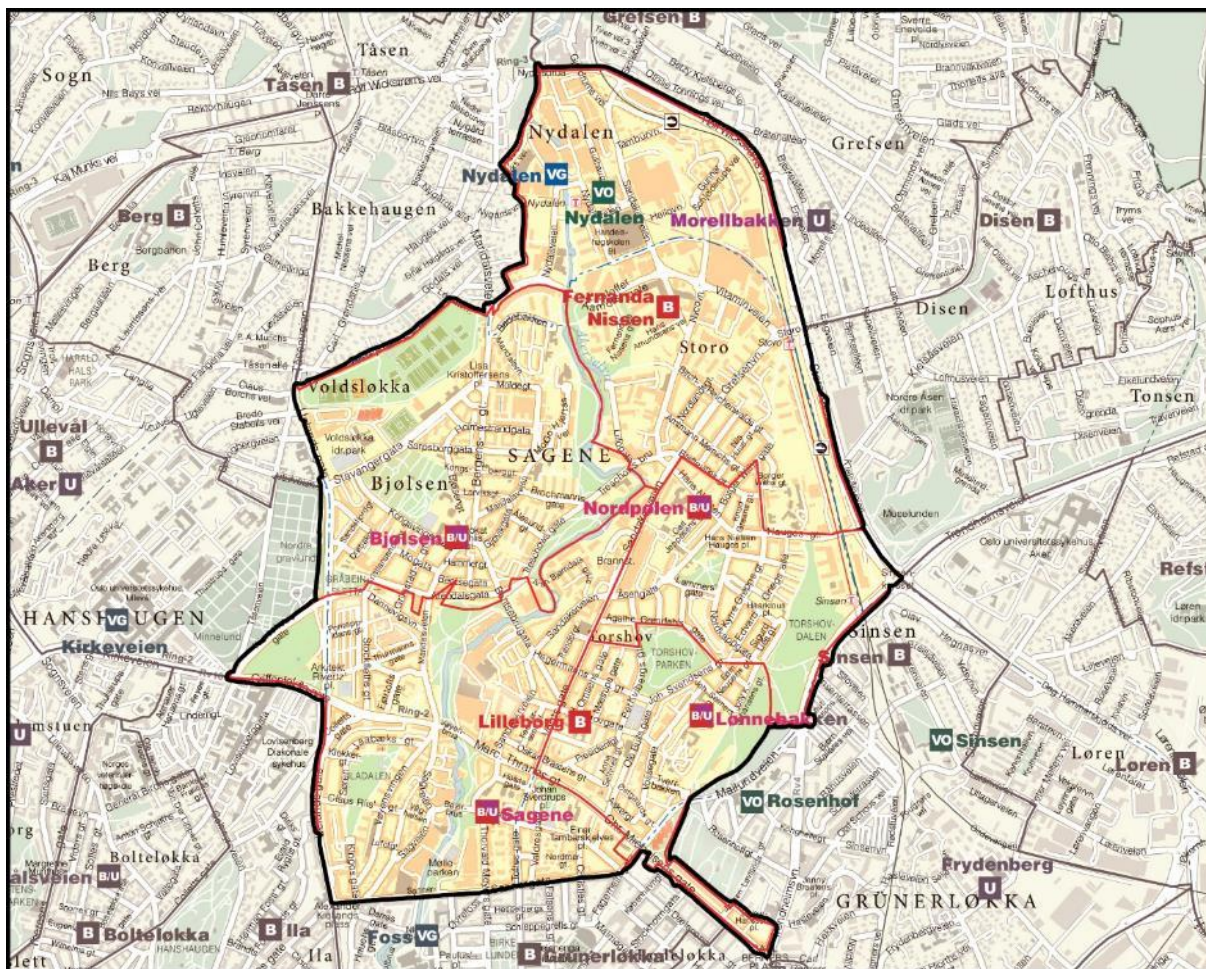
På ungdomstrinnet forventes sterk elevtallsvekst gjennom hele planperioden, og det vil trolig være behov for ytterligere kapasitetsøkende tiltak mot slutten av planperioden.

God kapasitet på ungdomstrinnet i første del av perioden må ses i sammenheng med at det er planlagt at ledig kapasitet brukes til å avlaste Jordal skole i område 1.

TIDSLINJE FOR OMRÅDE

OMRÅDE 3 SENTRUM NORD

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bjølsen	B2	U4
Fernanda Nissen	B4	
Lilleborg	B2	
Nordpolen	B3	U3
Sagene	B2	U2
Total kapasitet skolestart 2018	B13	U9
Vedtatte endringer		
Ny skole på Voldsløkka m/idretts- og kulturfunksjoner (2022)		+ U8
Foreslåtte endringer		
Bjølsen skole omstruktureres (2022)	+B1	-U4
Ny ungdomsskole i området (2022)		+U6
Lilleborg skole rehabiliteres (2024)		
Totale endringer	+B1	+ U10

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

I Skolebehovsplanen 2018-2027 ble det vedtatt at ny skole på Voldsløkka skal dimensjoneres som en ungdomsskole med åtte klasserekker (U8), spesialavdeling, idretts- og kulturfunksjoner. Dimensjoneringen av skolen skal møte behovet i området, samt avlaste ungdomstrinnet i naboområdet område 8 Nordre Aker.

Undervisningsbygg, Bymiljøetaten og Utdanningsetaten har samarbeidet om en plan for en helhetlig utbygging av idrettsanlegg og kultursal og andre kulturfunksjoner i tillegg til skole. Omfanget av idrettsanlegget som eventuelt kan etableres i tillegg til skolen må utredes nærmere, og endelig avklares i forbindelse med fremtidig reguleringsarbeid.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det planlegges en omfattende boligutbygging i området de kommende ti årene, som vil avta noe etter planperioden. Det forventes størst boligvekst i inntaksområdene til Bjølsen, Fernanda Nissen og Sagene skoler. Det er usikkert hvilken effekt boligutbyggingen vil ha på fremtidig elevtall ved skolene i området, men dagens kapasitet gir ikke rom for elevtallsvekst som følge av boligbygging.

KAPASITETSUTFORDRINGER

Det har de siste årene vært store utfordringer med å få plass til alle skolestarterne på skolene i område 3. Området er preget av høy flyttemobilitet og høye førskoletall. Etablering av Fernanda Nissen skole har økt kapasiteten på barnetrinnet, men er ikke tilstrekkelig for å løse de eksisterende kapasitetsutfordringene i området. Det er planlagt omfattende boligutbygging som kan føre til ytterligere elevtallsvekst.

Høye førskoletall og svingninger i elevtallsframskrivningene gjør området svært sårbart for endringer i elevtallsprognosene. Det er ikke ledig kapasitet i området som kan ta høyde for plutselige endringer i elevtallet. Flere av skolene i området har tatt inn ekstra klasser for å få plass til alle skolestartere, noe som legger press på skolenes arealer.

Høy mobilitet i området gjør at det er høyere oppfylingsgrad på lavere skoletrinn enn på ungdomstrinnet. Skolestrukturen med flere gjennomgående 1.-10. skoler, gjør det utfordrende å utnytte denne ledige kapasiteten som finnes ved disse skolene. En ny skole på Voldsløkka ivaretar behovet for ungdomstrinn i område 3, og kan avlaste område 8 Nordre Aker.

Berg og Fernanda Nissen skoler (i område 8 Nordre Aker) har elever som skal starte på ungdomsskolen før ny kapasitet på ungdomstrinn ferdigstilles. Løsninger vurderes nærmere.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

For å møte behovet for økt barnetrinnskapasitet i området foreslås det å omstrukturere Bjølsen skole (B2U4) til barneskole (B3). Forslaget innebærer at kapasiteten på barnetrinnet øker med én klasserekke. Omstruktureringen av Bjølsen skole innebærer ikke bygningsmessige tiltak, men det pågår en utredning for å finne den beste løsningen for brannsikkerheten i skoleanlegget. Dette kan gi mulighet for ytterligere utvidelse til B4. Ungdomsskolekapasiteten flyttes til den nye skolen på Voldsløkka.

Når Bjølsen skole får økt kapasitet på barnetrinnet vil den kunne avlaste både Fernanda Nissen, Nordpolen, Lilleborg og Sagene skoler etter behov. I dag er det Sagene skole som har størst behov for avlastning på barnetrinnet. Før en eventuell inntaksområdeendring besluttes vil det gjennomføres egen lokal høring, senest høsten før endringen trer i kraft.

Lilleborg skoles bygningsmasse trenger rehabilitering og skoleanlegget er meldt inn som utgående kapasitet. Det foreslås å rehabilitere skoleanlegget og opprettholde samme elevkapasitet som i dag..

I dag mottar Bjølsen skole elever fra eget barnetrinn og fra Lilleborg skole på ungdomstrinn. Det er ikke besluttet hvor elevene på Fernanda Nissen skole og Berg skole (område 8 Nordre Aker) skal gå på ungdomstrinnet. Nordberg skole (også i område 8) tar imot elever fra Korsvoll, Kringsjø og Tåsen skoler og har også behov for avlastning.

Når Bjølsen skole omstruktureres til barneskole, vil også Bjølsen og Lilleborg skole ha behov for ny ungdomsskoetilhørighet. Den nye skolen på Voldsløkka planlegges derfor som mottakerskole for elever fra Berg, Bjølsen og Tåsen skoler. 8 klasserækker på ungdomstrinn er tilstrekkelig for disse skolene, men det vil være behov for ytterligere 6 klasserækker på ungdomstrinn for Fernanda Nissen

og Lilleborg skoler. Utdanningsetaten foreslår derfor å opprette en ny ungdomsskole i området. Den nye skolen foreslås dimensjonert U6 og planlegges ferdigstilt i 2022, avhengig av kjøp av tomt.

I følge planen vil ny ungdomsskolestruktur se slik ut:

Voldsløkka (U8):

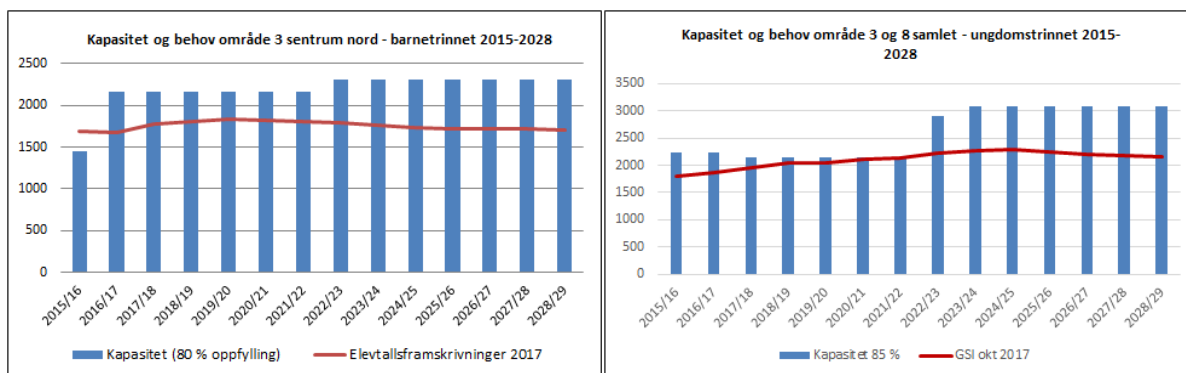
Elever fra Bjølsen (B3, på sikt B4) + Berg (B3) + Tåsen (B1)

Ny ungdomsskole i området (U6):

Elever fra Fernanda Nissen (B4) + Lilleborg (B2)

Planen for ungdomsskoletilhørighet er basert på konsekvenser av omstruktureringstiltak, geografisk beliggenhet og behov for avlastning på ungdomstrinn i område 8. Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

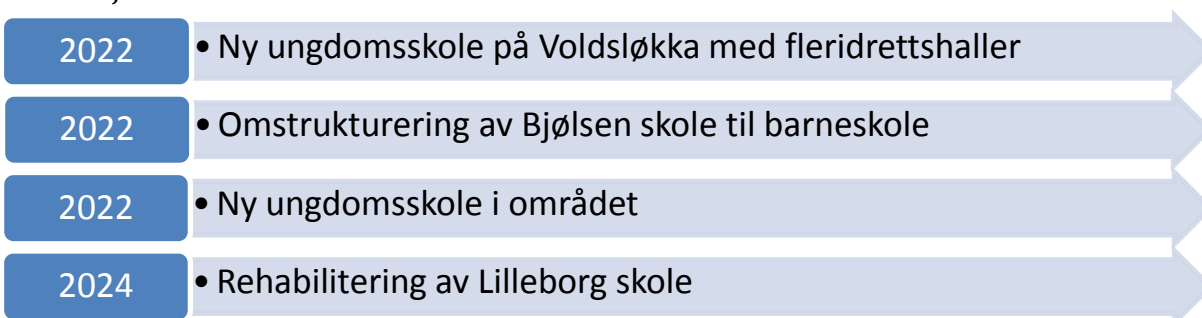
KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

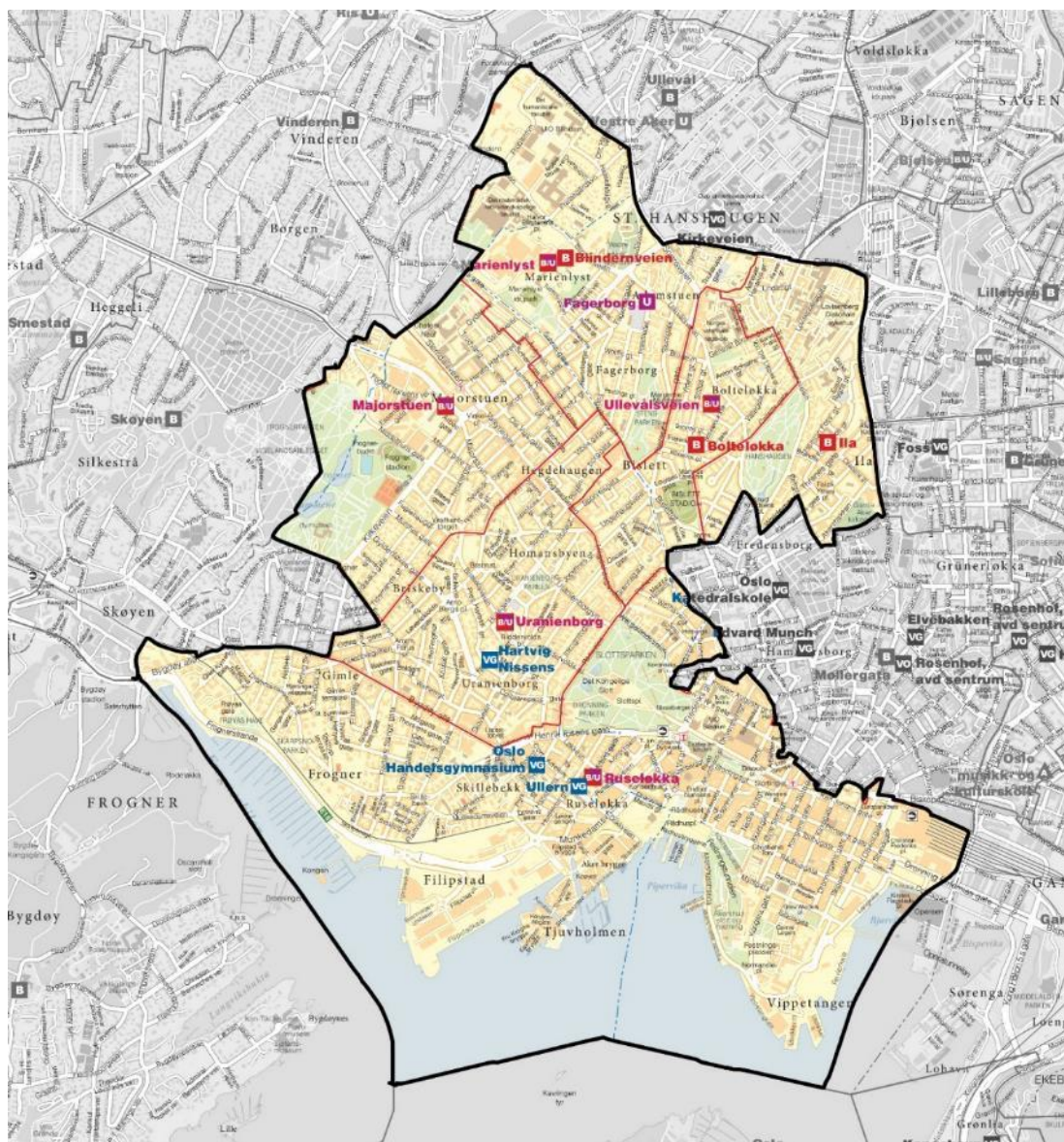
For barnetrinnet ser det ut til å være tilstrekkelig kapasitet gjennom planperioden. Utdanningsetaten vurderer likevel at en kapasitetsutvidelse på 1 til 2 klasserækker på barnetrinnet er nødvendig for å gi stabilitet og forutsigbarhet for skolene og familiene i området. Dette på bakgrunn av stor usikkerhet knyttet til framtidig boligutbygging, høye førskoletall som medfører henvisninger, svingninger i elevtall og press på skolens arealer i flere år. Med omstrukturering av Bjølsen skole til barneskole vil det være tilstrekkelig kapasitet på barnetrinnet i området i og etter planperioden.

Ungdomstrinnkapasiteten i områdene 3 og 8 må ses i sammenheng. En ny skolestruktur som skissert i avsnittet over, vil for område 3 og 8 gi tilstrekkelig kapasitet på ungdomstrinnet. I en overgangsperiode med overkapasitet vil også være tilstrekkelig kapasitet for å bruke ny ungdomsskolekapasitet i området som erstatningslokaler for Lilleborg skole, som skal være ferdig rehabilitert i 2024.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

OMRÅDE 4 SENTRUM VEST

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bolteløkka	B2	
Fagerborg		U5
Ila	B4	
Majorstuen	B2,5	U5
Marienlyst	B3	U5
Ruseløkka	B2	U3
Uranienborg	B2	U2
Total kapasitet skolestart 2018	B15,5	U20
Vedtatte endringer		
Uranienborg skole utvides (2019) m/fleridrettshall	+ B1	+ U1
Ruseløkka skole nybygg (2020)		
Foreslåtte endringer		
Bolteløkka skole rehabiliteres (2022)		
Totale endringer	+ B1	+ U1

*Bygging av ny Ruseløkka skole medfører ikke økt kapasitet ved skolen

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Utvidelsen av Marienlyst skole ferdigstilles til skolestart 2018.

Uranienborg skole utvides til B3U3 med fleridrettshall. Prosjektet forventes ferdigstilt til skolestart 2019. 1.-4. trinn holder til på Uranienborg skole under byggeprosessen, mens 5.-10. trinn i erstatningslokaler på Fernanda Nissen skole.

Ruseløkka skole skal rives og det skal bygges nytt skoleanlegg på eksisterende tomt. Ferdigstilling er planlagt til skolestart 2020. Byggesaken har vært langvarig, og fremdriftsplanen revideres når det er gitt igangsettingstillatelse. Barnetrinnet ved Ruseløkka er i erstatningslokaler på Vollebekk skole, mens ungdomstrinnet er i erstatningslokaler i tidligere Oslo tekniske skole/Oslo ingeniørhøgskole, Cort Adelers gate 30. Utdanningsetaten jobber med løsninger for erstatningslokaler dersom fremdriften blir forsinket.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det forventes boligutbygging i området i og etter planperioden, med fokus på området rundt Majorstuen og Ruseløkka skole. Boligutbyggingen innenfor inntaksområdet til Ruseløkka skole vil knytte seg til utviklingen av Filipstad-området hvor det er planlagt nytt skoleanlegg. Det vurderes også ny grunnskole på Adamstuen i forbindelse med at Veterinærhøgskolen flytter fra området.

KAPASITETSUTFORDRINGER

Nye framskrivninger viser at det forventes en moderat nedgang i elevtallet på barnetrinnet i området, og framskrivningene ligger på et lavere nivå enn for 2016. Kapasiteten i området er liten gjennom hele planperioden, og det har de siste årene vært store utfordringer med å få plass til alle skolestarterne på skolene i område 4 ettersom området er preget av høy flyttemobilitet og høye førskoletall.

Framskrivningene for ungdomstrinnet ligger høyere enn tidligere års framskrivninger. Skolestrukturen i området, med flere gjennomgående 1.-10. skoler, gjør det utfordrende å utnytte ledig kapasiteten ved disse skolene.

Majorstuen skole har svært høy oppfyltingsgrad på både barne- og ungdomstrinnet. I tillegg har skolen svært liten gymsalkapasitet. Bymiljøetaten peker i idrettsbehovsplanen, som er på høring våren 2018, på behov for ny fleridrettshall i området.

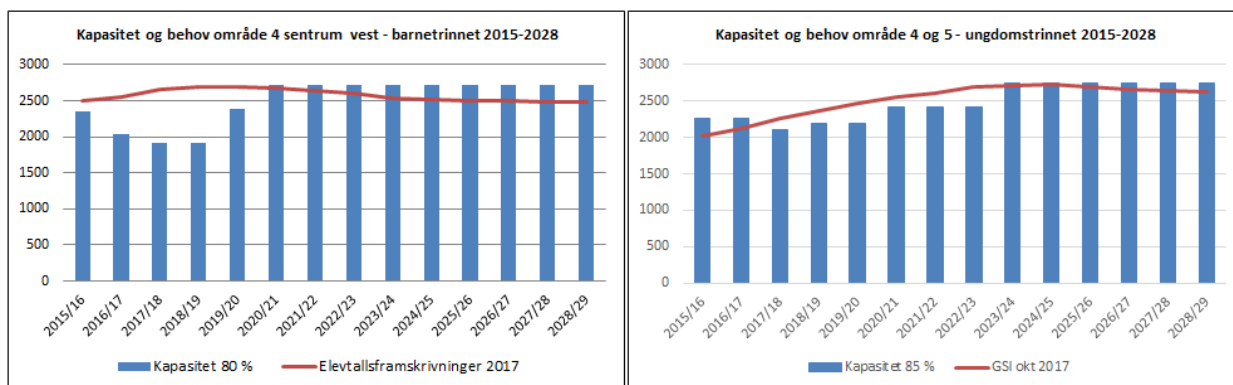
Det planlegges ny skole på Hoff (se omtale under område 5 Ullern – Bygdøy). Denne skal avlaste ungdomstrinnet ved Majorstuen skole i område 4 ved at Skøyen skole får endret ungdomsskoetilhørighet. Fram til ny skole på Hoff står ferdig må det påregnes at Majorstuen skole må overføre elever til naboskoler med ledig kapasitet. Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

Bolteløkka skole er i dårlig bygningsteknisk stand og skoleanlegget er meldt inn som utgående kapasitet.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Det foreslås å rehabilitere Bolteløkka skole med videreføring av dagens kapasitet.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

*Kapasiteten til Ruseløkka og Uranienborg skoler er tatt ut av grafen de årene kapasiteten ikke er tilgjengelig på grunn av byggearbeider.

Det vil være liten kapasitet i området på barnetrinnet også etter at Marienlyst og Uranienborg skoler er utvidet. På ungdomstrinnet forventes det også underkapasitet hele i planperioden.

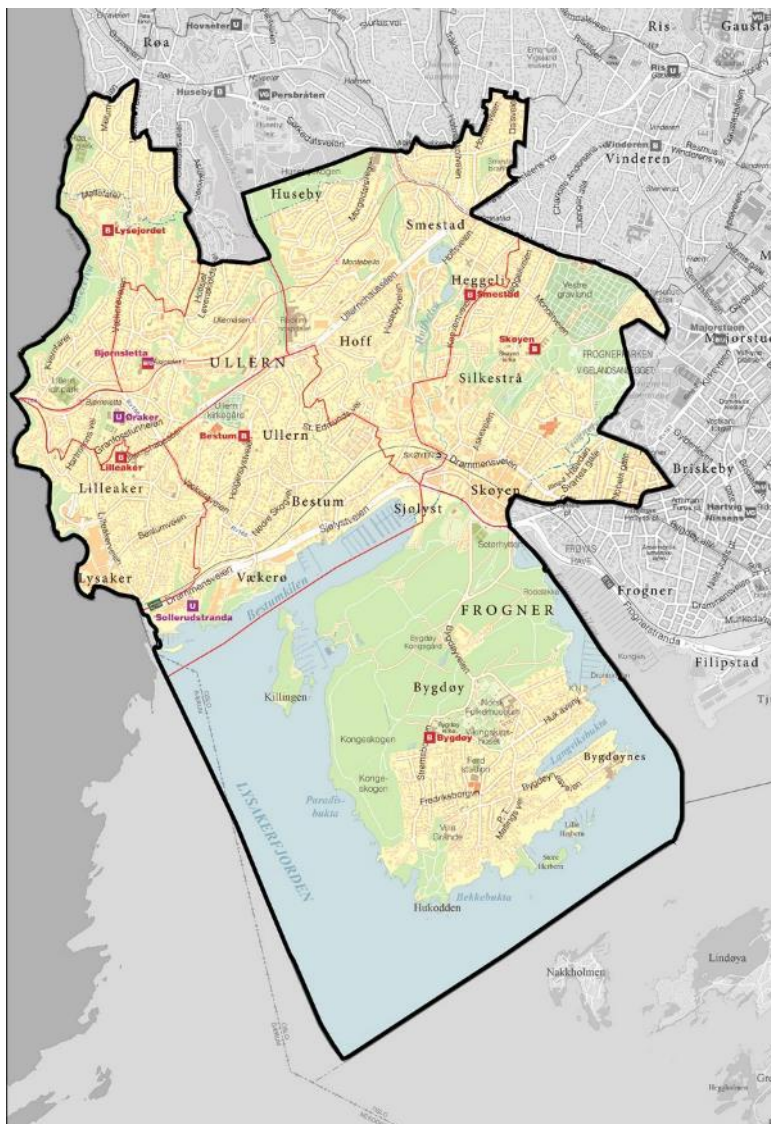
Ungdomstrinnet ved Majorstuen skole vil avlastes når ny skole på Hoff ferdigstilles. Det planlegges at elever fra Skøyen skole går til den nye skolen i stedet for til Majorstuen skole. Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

Etter planperioden kan det være behov for å opprette flere elevplasser på grunnskolen i området.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

- 2019 • Uranienborg skole utvides til B3U3 med ny fleridrettshall
- 2020 • Ny Ruseløkka skole reetablert
- 2022 • Rehabilitering av Bolteløkka skole

OMRÅDE 5 ULLERN-BYGDØY

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bestum	B3	
Bjørnsletta m/fleridrettshall	B2	U4
Bygdøy	B2	
Lilleaker	B2	
Lysejordet	B3	
Skøyen	B4	
Smestad	B4	
Øraker m/fleridrettshall		U6
Total kapasitet skolestart 2018	B20	U10
Vedtatte endringer		
Utvivelse av Bygdøy (2020)	+B1	
Ny skole på Hoff (2023)	+B2	+U4
Foreslåtte endringer		
Rehabilitering av Smestad (2025)		
Totale vedtatte og foreslåtte endringer	+B3	+U4

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Ny kombinert barne- og ungdomsskole på Hoff med to klasserækker på barnetrinnet og fire klasserækker på ungdomstrinnet var planlagt til skolestart 2022, men er utsatt til skolestart 2023 for å sikre at alle de ulike kommunale funksjonene samlokaliseres på best mulig måte. Skoleanlegget vil fungere som et senter i et nytt byområde i samsvar med Plan- og bygningsetatens forslag til områdeplan for Skøyen.

Bygdøy skole skal utvides som tidligere utredet og prosjektert, og det pågår reguleringsarbeid. Forventet ferdigstillelse er i desember 2020 eller til skolestart 2021, avhengig av når vedtatt reguleringsplan foreligger.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det forventes stor boligbygging i området med store utviklingsområder som Skøyen, Smestad og Lilleakerområdet. Boligbyggingen vil påvirke inntaksområdene til Skøyen, Smestad, Bestum, Bjørnsletta og Lilleaker skoler.

KAPASITETSUTFORDRINGER

De nyeste framskrivingene viser en liten vekst i barnebefolkningen i området mot slutten av planperioden. Kapasiteten på barnetrinnet ved flere av skolene og den samlede oppfyllingsgraden ved skolene i området er høy. Det er behov for å avlaste Bestum, Bjørnsletta, Lilleaker og Lysejordet skoler. Den nye skolen på Hoff vil avhjelpe området, men dette forutsetter at det gjøres omfattende endringer i dagens inntaksområder. På grunn av geografisk avstand mellom Bygdøy skole og resten av skolene i området er det vanskelig å utnytte eventuell ledig kapasitet som følge av utvidelse av Bygdøy skole.

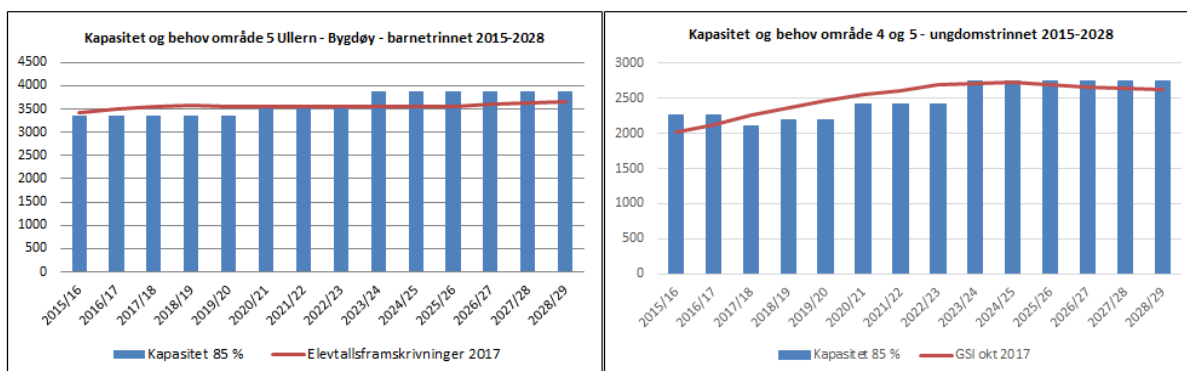
På bakgrunn av den pressede kapasitetssituasjonen på barnetrinnet anbefales det å etablere midlertidige tiltak før den nye skolen på Hoff står ferdig.

For ungdomstrinnet ligger årets framskrivinger litt høyere enn tidligere års framskrivinger. Kapasiteten på ungdomstrinnet i område 5 forventes å være tilstrekkelig gjennom planperioden.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Smestad skole er meldt inn som utgående kapasitet og det er behov for rehabilitering av skolen. Det foreslås at deler av skoleanlegget rives og erstattes med nybygg i tillegg til rehabilitering av deler av eksisterende bygningsmasse. Dagens kapasitet videreføres. Det er planlagt fleridrettshall, og prosjektet forventes ferdigstilt i 2025.

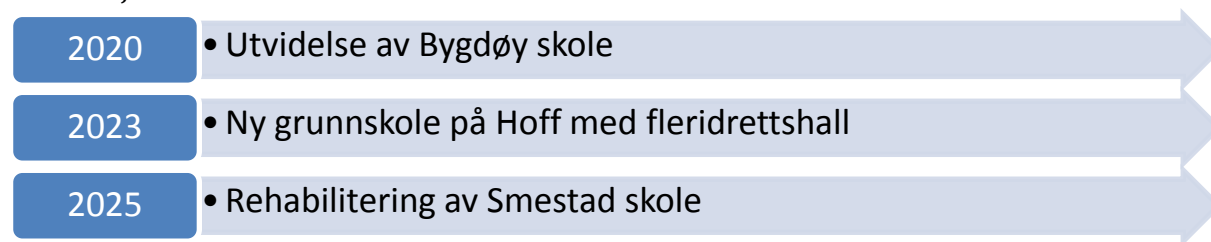
KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

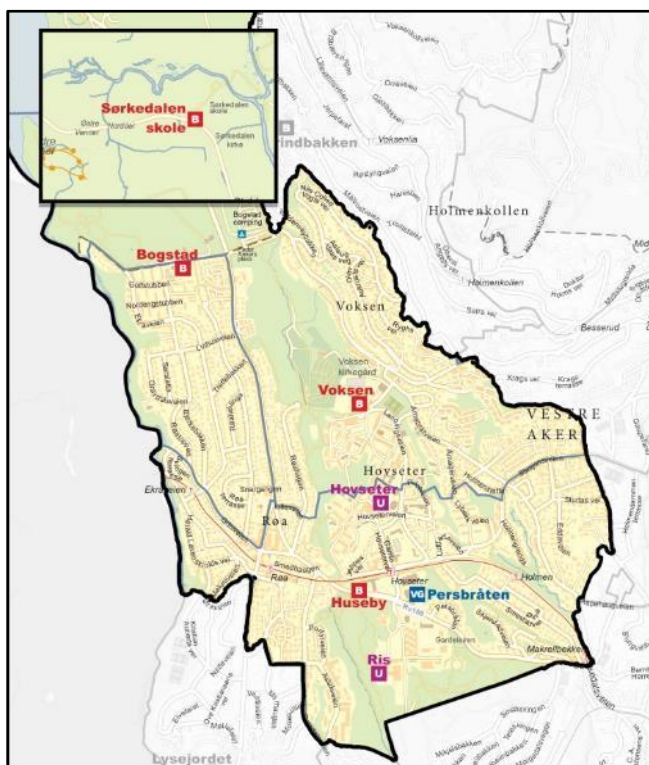
Det er forventet at det vil være liten kapasitet på barnetrinnet i planperioden, fram til en ny skole på Hoff ferdigstilles. Den nye skolen vil avlaste Smestad, Skøyen og Bestum skoler, noe som medfører inntaksområdeendringer for barneskolene i området. Det gjennomføres en lokal høring ved endring av inntaksområder før dette beslutes, senest høsten før endringen trer i kraft.

Etablering av ny skole vil gi god kapasitet på ungdomstrinnet i område 5. Deler av kapasiteten ved den nye skolen på Hoff skal avlaste ungdomstrinnet ved Majorstuen skole i område 4 ved at Skøyen skole får endret ungdomsskoetilhørighet. Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttet, senest høsten før endringen trer i kraft. Etter planperioden kan det være behov for å opprette flere elevplasser i grunnskolen i området.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

OMRÅDE 6 VESTRE AKER VEST

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bogstad	B2	
Hovseter		U6
Huseby	B4	
Sørkedalen	(B1) *	
Voksen m/fleridrettshall	B3	
Total kapasitet skolestart 2018	B10	U6
Vedtatte endringer		
Utvidelse av Hovseter skole (2023)		+U2
Totale vedtatte endringer		+U2

*Kapasiteten i Sørkedalen er vanskelig å utnytte for naboskoler på grunn av beliggenheten.

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Hovseter skole ble i Skolebehovsplanen 2018-2027 vedtatt rehabilitert og utvidet med to klasserekker til U8. I prosjektet inngår rehabilitering av skolens utearealer. Det pågår et områdeløft på Hovseter og Utdanningsetaten ønsker å være med å bidra til dette løftet og arbeider for å finne gode løsninger for sambruk mellom skole, nærmiljøet og andre kommunale virksomheter. Utvidelsen av skolen forventes ferdigstilt til skolestart 2023.

UTVIKLING I OMRÅDET

De seneste framskrivningene viser at det forventes en liten nedgang i elevtallet på barnetrinnet gjennom planperioden. På ungdomstrinnet forventes det en vekst i elevtallet gjennom første del av planperioden, før elevtallet flater ut i siste halvdel av planperioden.

Framskrivningene for ungdomstrinnet ligger noe høyere enn framskrivningene i oktober 2016.

Det forventes en moderat boligvekst i området i årene framover. Boligveksten vil trolig være størst i planperioden, og deretter avta. Det planlegges størst boligutbygging innenfor inntaksområdet til Huseby skole.

KAPASITETSUTFORDRINGER

På barnetrinnet har det de siste årene vært høy oppfylingsgrad ved skolene i området. Opprettelsen av Holmen skole og utvidelsen av Slemdal skole medfører økt kapasitet i naboområdet område 7, Vestre Aker vest. Deler av kapasiteten kan brukes til å avlaste barnetrinnet i område 6 ved behov.

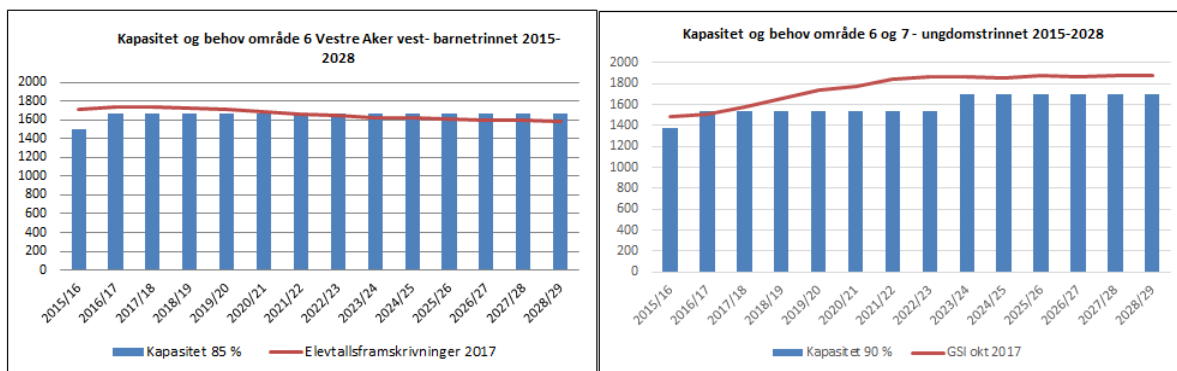
På ungdomstrinnet forventes det en markant økning i behovet for elevplasser de kommende årene. Den eneste skolen med ungdomstrinn i området er Hovseter skole, og framskrivningene viser at det forventes en høy oppfylingsgrad i området også etter utvidelsen av Hovseter skole ferdigstilles.

FO-bygget (tidligere Forsvares Overkommando) blir benyttet som erstatningslokaler for skoler under rehabilitering og utbygging. Bygget blir i perioden fram til 2019 benyttet som erstatningslokale for Slemdal skole.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Utdanningsetaten anbefaler å igangsette utredning for å se på løsninger for økt ungdomstrinnskapasitet i området. Behovet i og etter planperioden skal ses i sammenheng med kapasitet og behov i område 7.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

På barnetrinnet er det forventet at området samlet vil ha en høy oppfylingsgrad gjennom hele planperioden. Det legges til grunn at utvidelser på barnetrinnet i område 7 Vestre Aker øst vil kunne avlaste skolene i område 6 ved behov.

I perioden fram til utvidelsen av Hovseter skole ferdigstilles, må enkelte elever eventuelt overføres til naboskoler med ledig kapasitet. Framskrivningene viser at det forventes en høy oppfylingsgrad i området også etter utvidelsen av Hovseter skole ferdigstilles.

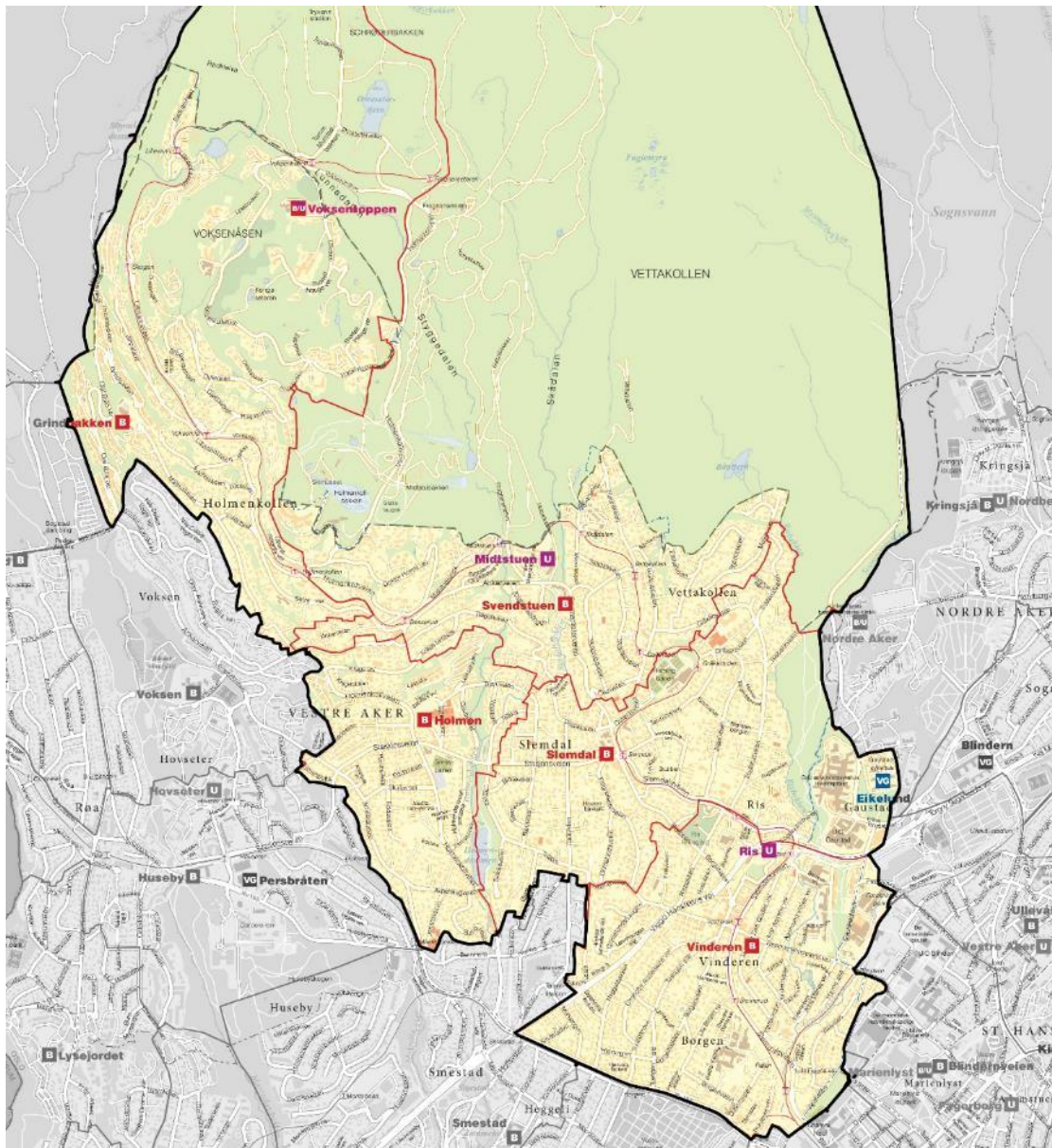
Etableringen av den nye skolen på Hoff er tiltenkt å avlaste ungdomstrinnet i område 4 og 5, og det er dermed usikkert hvor mye område 6 kan bli avlastet. Det igangsettes derfor utredning for å løse kapasitetsbehovet på ungdomstrinnet i området.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

2023

• Rehabilitering av Hovseter skole

OMRÅDE 7 VESTRE AKER ØST

a)

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Grindbakken	B3	
Holmen	B3	
Midtstuen		U6
Ris		U7
Slemdal	B3	
Svendstuen	B2,5	
Vinderen	B2,5	
Total kapasitet 2018	B14	U13
Vedtatte endringer		
Slemdal skole utvides (2020)	+ B1	
Totale vedtatte endringer	+ B1	

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Holmen skole ferdigstilles til skolestart 2018.

Slemdal skole rehabiliteres og utvides med én klasserække. Fra skolestart 2018 og fram til ferdigstillelse er 1.-4. trinn i erstatningslokaler ved Holmen skole mens 4.-7. trinn vil i den perioden være i erstatningslokaler i FO-bygget. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2020.

UTVIKLING I OMRÅDET

På barnetrinnet forventes det en liten vekst i elevtallet i planperioden og det er forventes tilstrekkelig kapasitet gjennom hele planperioden.

For ungdomstrinnet forventes det jevnt økende elevtall gjennom hele planperioden.

Det er planlagt boligutvikling i området både i og etter planperioden. Etter planperioden forventes at mesteparten av de nye boligene vil komme i inntaksområdet til Vinderen skole.

KAPASITETSUTFORDRINGER

Opprettelsen av Holmen skole til skolestart 2018 og utvidelsen av Slemdal skole medfører at det vil være tilstrekkelig med kapasitet på barnetrinnet gjennom hele planperioden. Ledig kapasitet kan brukes til å avlaste barnetrinnet i naboområdet 6, Vestre Aker vest.

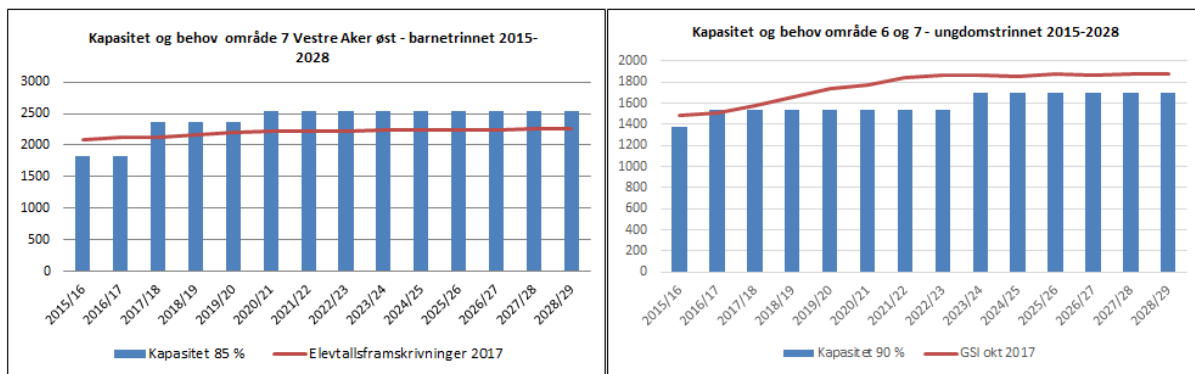
På ungdomstrinnet viser de nyeste framskrivningene at kapasiteten ikke forventes å være tilstrekkelig gjennom hele planperioden. Det er begrensede muligheter for å avlaste mot område 5 Ullern-Bygdøy og område 6 Vestre Aker vest.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Utdanningsetaten anbefaler igangsetting av konseptvalgutredning for økt ungdomstrinnskapasitet i området. Behovet vil ses i sammenheng med kapasitet og behov i naboområdet område 6, Vestre Aker vest og utviklingen etter planperioden.

Grindbakken skole har behov for økt kroppsøvingsskapasitet, og det skal arbeides med å finne en løsning på dette.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

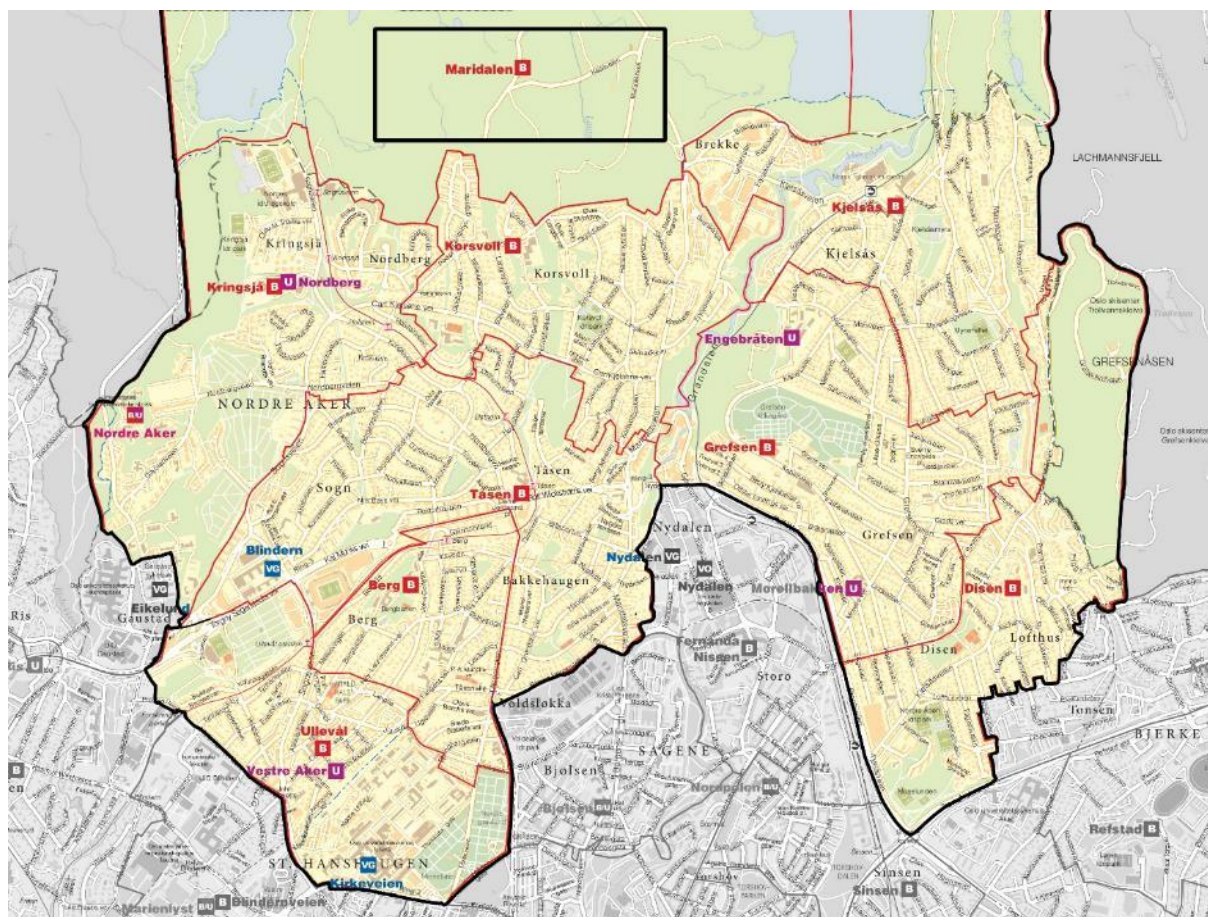
Med etablering av prosjektene som er under planlegging, er det forventet å være tilstrekkelig kapasitet gjennom hele perioden på barnetrinnet. På ungdomstrinnet forventes det vekst i elevtallet, og dagens kapasitet vil dermed ikke være tilstrekkelig for å møte denne veksten. Det forventes at området ikke kan avlastes mot tilgrensende områder.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

2020

- Utvidelse av Slemdal skole ferdigstilles

OMRÅDE 8 NORDRE AKER

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Berg	B3	
Disen	B3	
Engebråten		U7(U5)
Grefsen m/fleridrettshall	B4	
Kjelsås m/fleridrettshall	B4	
Korsvoll	B3	
Kringsjø	B2	
Maridalen	(B0,5)*	
Morellbakken		U5
Nordberg		U6
Tåsen	B4	
Ullevål	B2,5	
Total kapasitet skolestart 2018	B26	U18
Vedtatte endringer		
Ny barneskole på Frysja med fleridrettshall**	+B4	
Byomfattende 8-13 skole med fleridrettshall **		+U3
Utvendelse av Engebråten skole (2023)		+U2
Totale vedtatte endringer	+B4	+ U5

*Kapasiteten i Maridalen er vanskelig å utnytte for naboskoler på grunn av beliggenheten.

**Ferdigår for Frysja og byomfattende 8-13-skole er ikke definert.

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Ny barneskole på Frysja med fleridrettshall er planlagt for å møte den forventede boligutviklingen i området. Kommunen har ervervet tomt. Elevveksten som følger av boligutvikling er tatt høyde for i framskrivingene. Det har i tidligere skolebehovsplan vært foreslått ferdigstillelse i 2021, men behov og kapasitet i området tilsier at ferdigår kan være fleksibelt. Ferdigår er derfor ikke definert.

Engebråten skole utvides med to klasserekker til en U9 skole. Engebråten skole er opprinnelig dimensjonert som U5, men paviljonger på skoletomten gjør at skolen i dag har midlertidig kapasitet som en U7-skole. Utvidelse av Engebråten ble i Skolebehovsplanen 2017-2028 foreslått ferdigstilt til 2025, men framskyndes nå fordi ny skole på Frysja utsettes. Engebråten skole skal reguleres, og er planlagt ferdigstilt 2023. Dette forutsetter at dagens midlertidige paviljonger, som er i god stand, blir stående inntil utvidelsen er ferdig.

Det er planlagt etablering av ungdomstrinn med byomfattende tilbud ved Blindern videregående skole i samarbeid med Universitetet i Oslo. Samarbeidet planlegges utvidet med samlokalisering med Den tyske skole og Den franske skole. Det skolefaglige samarbeidet mellom de tre skolene og UiO er allerede igangsatt, og det vurderes muligheter for midlertidige lokaler for de to private skolene i Sognsveien 80 (Blindern vgs).

UTVIKLING I OMRÅDET

De nyeste befolkningsframskrivingene viser en moderat vekst i elevtallet mot slutten av planperioden på barnetrinnet i området. På ungdomstrinnet er elevtallsveksten forventet å bli noe høyere, men det forventes at den vil avta mot slutten av planperioden. Det forventes betydelig boligutbygging i området både i og utover planperioden. En betydelig del av boligutbyggingen henger sammen med utviklingen av Frysjaområdet og nye boliger på Kringsjø.

KAPASITETSUTFORDRINGER

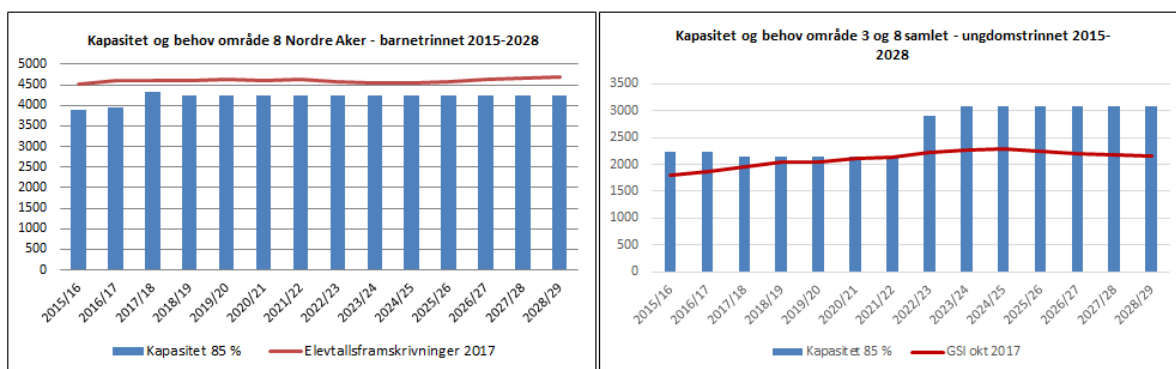
Det vil være tilstrekkelig barnetrinnskapasitet i området i perioden, men det vil være høy oppfyllingsgrad ved flere av skolene i området i planperioden. Dette kan innebære at noen skoler enkelte år vil måtte overføre elever til nærmeste naboskole med ledig kapasitet.

Det vil være høy oppfyllingsgrad på ungdomstrinnet, selv etter at utvidelsen av Engebråten skole er ferdigstilt. Det planlegges derfor for at deler av kapasiteten ved den nye skolen på Voldsløkka i område 3 sentrum nord skal avlaste ungdomstrinnet i området (se omtale under område 3 sentrum nord). Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Det foreslås ingen nye tiltak for området.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

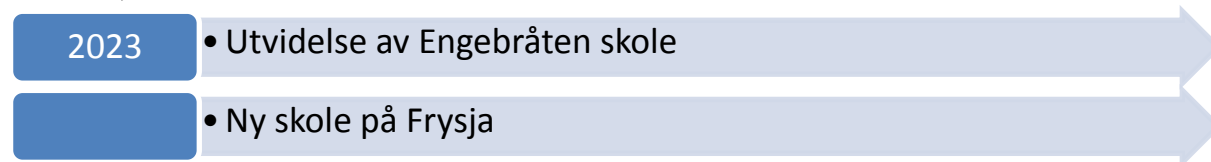

*Kapasiteten ved ny skole på Frysja (B4) er tatt ut av kapasitetsoversikten da ferdigstillelsesår foreløpig ikke er fastsatt.

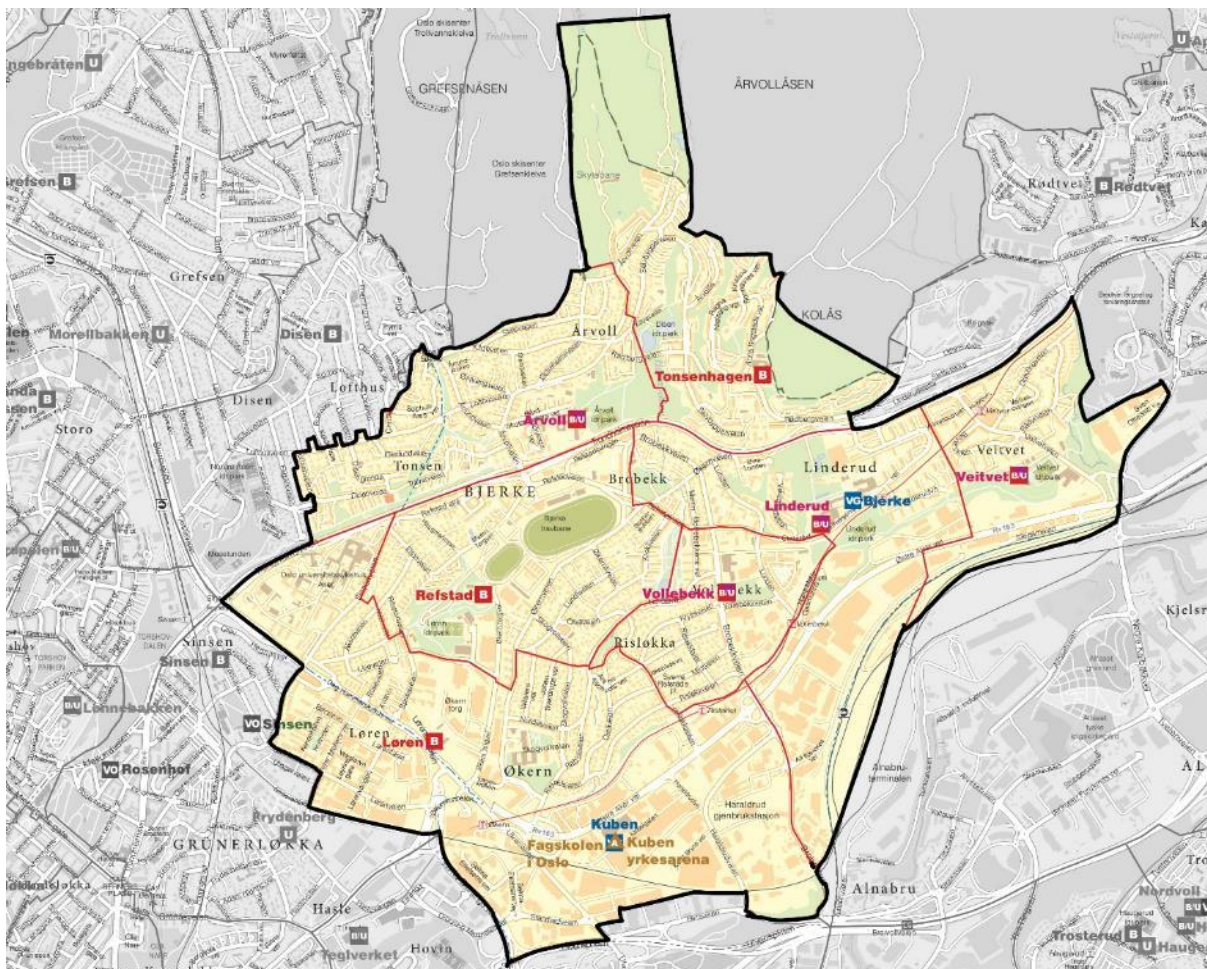
Når ny barneskole på Frysja er ferdig vil det være tilstrekkelig kapasitet på barnetrinnet i området. Fram til denne skolen står ferdig må det påregnes høy oppfylingsgrad på barnetrinnet i området. Dette kan innebære at noen skoler enkelte år vil måtte overføre elever til nærmeste naboskole med ledig kapasitet.

Ny ungdomsskole på Voldsløkka i område 3 sentrum nord planlegges som mottakerskole for elever fra Berg, Bjølsen og Tåsen skoler (se omtale under Område 3 sentrum nord).

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

OMRÅDE 9 BJERKE

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Linderud	B2,5	U2
Løren	B2	
Refstad	B4	
Tonsenhagen	B3	
Veitvet m/ fleridrettshall	B3	U3
Vollebekk	B2	U4
Årvoll	B3	U4
Total kapasitet skolestart 2018	B19,5	U13
Vedtatte endringer		
Løren skole rehabiliteres og utbygges, byggetrinn 2 (2019)	+ B2	
Fleridrettshall Årvoll skole (2019)		
Fleridrettshall Refstad skole (2022)		
Total vedtatte endringer	+ B2	

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Byggetrinn 2 (5.-7. trinn) av ny skole på Løren er planlagt ferdigstilt i 2019. Skolen får da kapasitet på fire klasserekker (B4)

Refstad skole har i flere år hatt midlertidig løsning for kroppsøvingsarealer, og ny fleridrettshall i tilknytning til idrettsanlegget ved Refstad skole planlegges med ferdigstillelse i 2022.

Fleridrettshall ved Årvoll skole er under prosjektering og er planlagt ferdigstilt i 2019.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det forventes vekst i elevtallet på barne- og ungdomstrinnet i planperioden. Framskrivningene for barnetrinnet ligger noe lavere enn tidligere framskrivninger. På ungdomstrinnet ligger framskrivningene på samme nivå som tidligere.

Det forventes betydelig boligutbygging i området både i og etter planperioden. En stor del av utbyggingen kommer rundt inntaksområdene til Løren og Vollebekk skoler.

KAPASITETSUTFORDRINGER

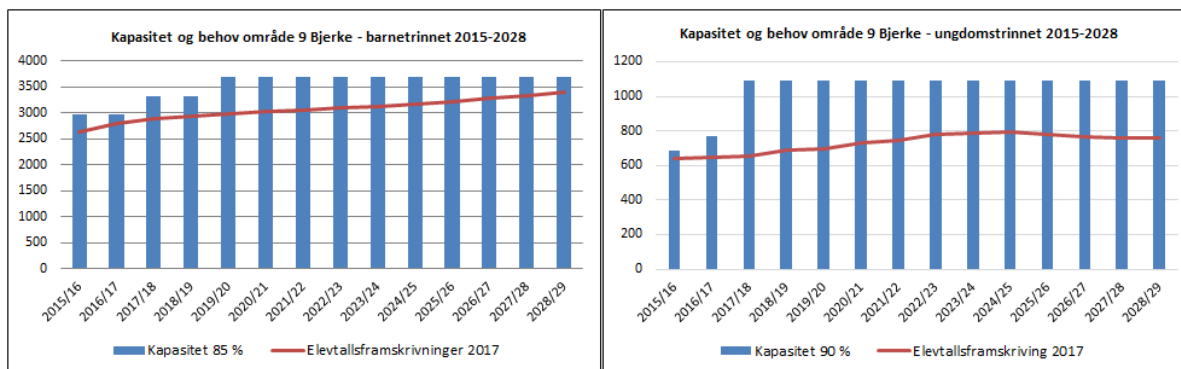
Etablering av ny kapasitet på barne- og ungdomstrinnet medfører noe overkapasitet i området fram til skolene er fylt opp på alle trinn.

På barnetrinnet vil det være tilstrekkelig kapasitet i planperioden. For ungdomstrinnet vil overkapasiteten være forbigående i deler av området på grunn av opptrappingen av ny undomsskolekapasitet ved Vollebekk skole og lav utnyttelse av kapasiteten ved 1-10-skoler i området. Det er forventet at oppfyllingsgraden på ungdomstrinnet vil øke igjennom planperioden. Samtidig medfører skolestrukturen i området at det ikke er tilstrekkelig med elevplasser på alle skolene med ungdomstrinn. Dette knytter seg først og fremst til Løren skole som ikke har ungdomsskoletilhørighet, og forventinger om ytterligere elevtallsvekst rundt Frydenberg skole, som ligger i område 2, men som bla. er mottakerskole for elever fra Refstad skole. Frydenberg skole har i dag høy oppfyllingsgrad.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Utdanningsetaten anbefaler en utredning for økt ungdomstrinnskapasitet i området rundt Løren og Frydenberg. Utredningen skal se på området i sammenheng med område 2 sentrum øst.

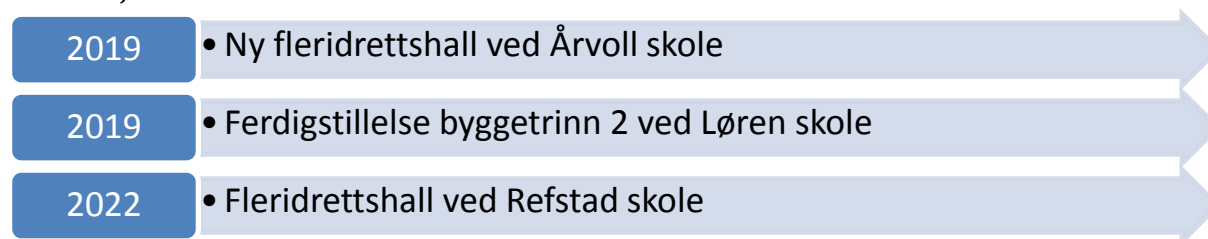
KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

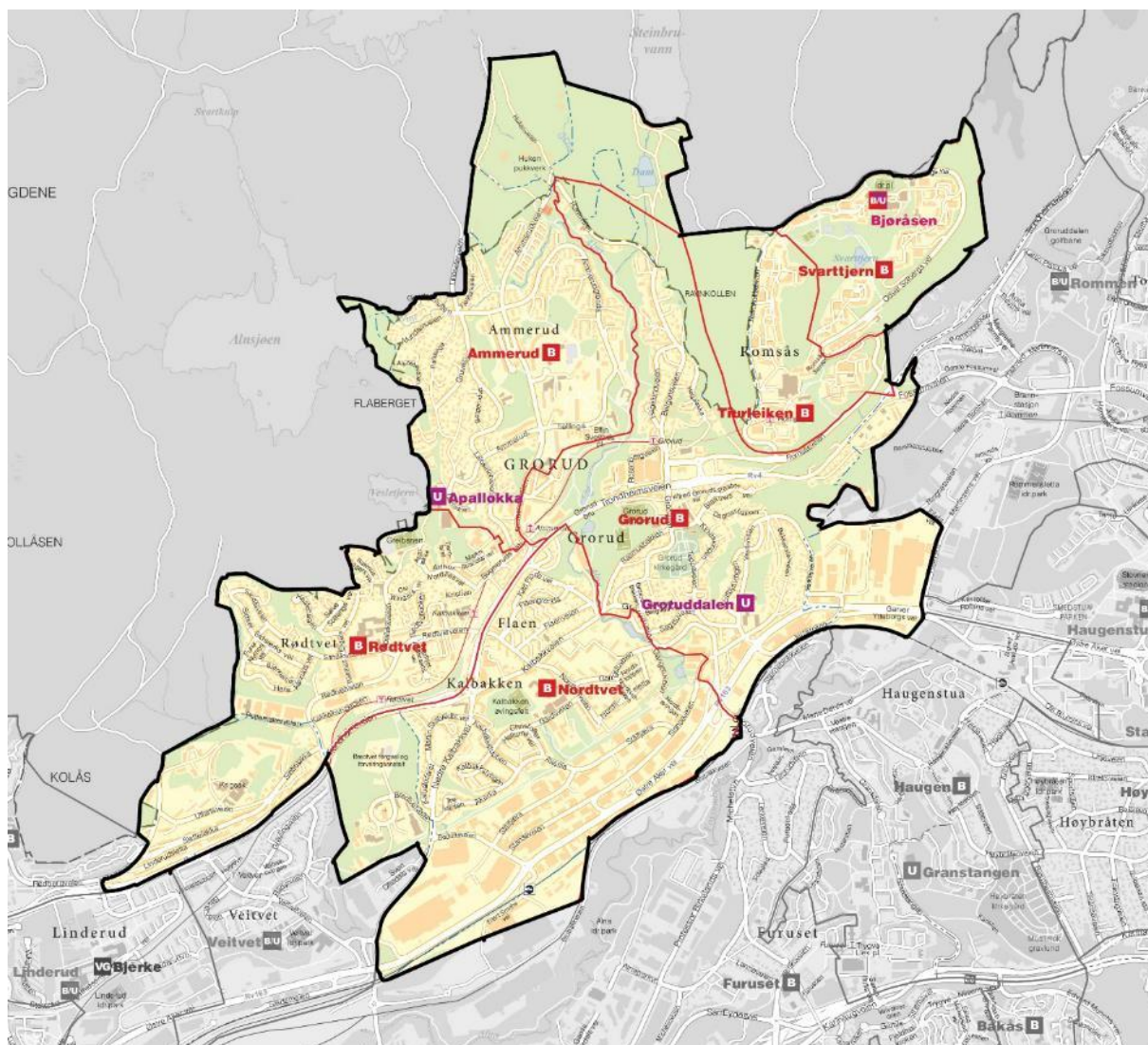
**Det flere barneskoler i området som av metodiske grunner er lagt under område 2 på ungdomstrinnet. Derfor gjenspeiler ikke behovsgrafen det reelle behovet i området.*

På barnetrinnet forventes det tilstrekkelig med kapasitet gjennom hele planperioden. På ungdomstrinnet vil det være forbigående overkapasitet.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

OMRÅDE 10 GRORUDDALEN VEST

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Ammerud	B3	
Apalløkka		U5
Bjøråsen		U4
Grorud	B2	
Groruddalen		U4
Nordtvet	B3	
Rødtvet	B4	
Svarttjern	B2 (1-3 trinn)	
Tiurleiken	B2 (4-7 trinn)	
Total kapasitet skolestart 2018	B16	U13

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Ny trinnstruktur for Bjøråsen skole (7-9), Svarttjern (1-3) og Tiurleiken (4-7) skoler fra skolestart 2018.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det forventes å være tilstrekkelig kapasitet på barne- og ungdomstrinnet gjennom hele planperioden.

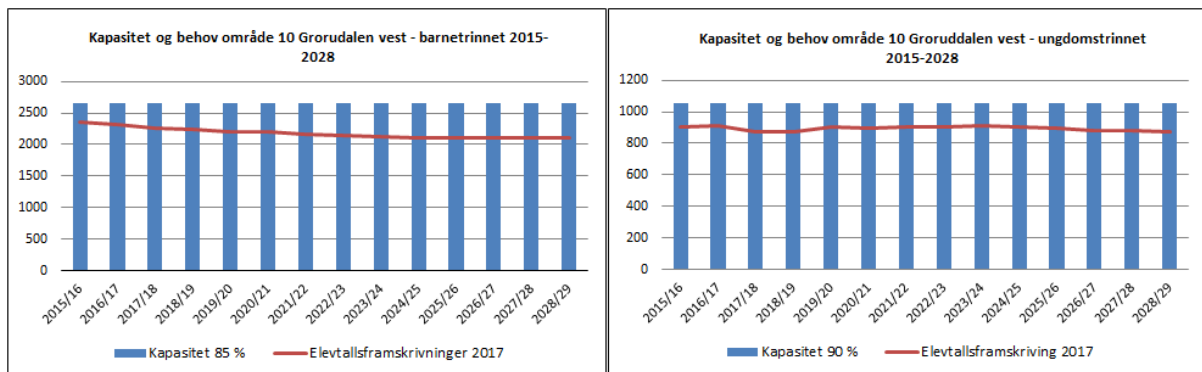
KAPASITETSUTFORDRINGER

Det er forventet å være tilstrekkelig kapasitet i området i perioden. Framskrivningene viser at den tidligere vedtatte utvidelsen av Groruddalen skole ikke er nødvendig i planperioden, men utviklingen i området vil følge nøye.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

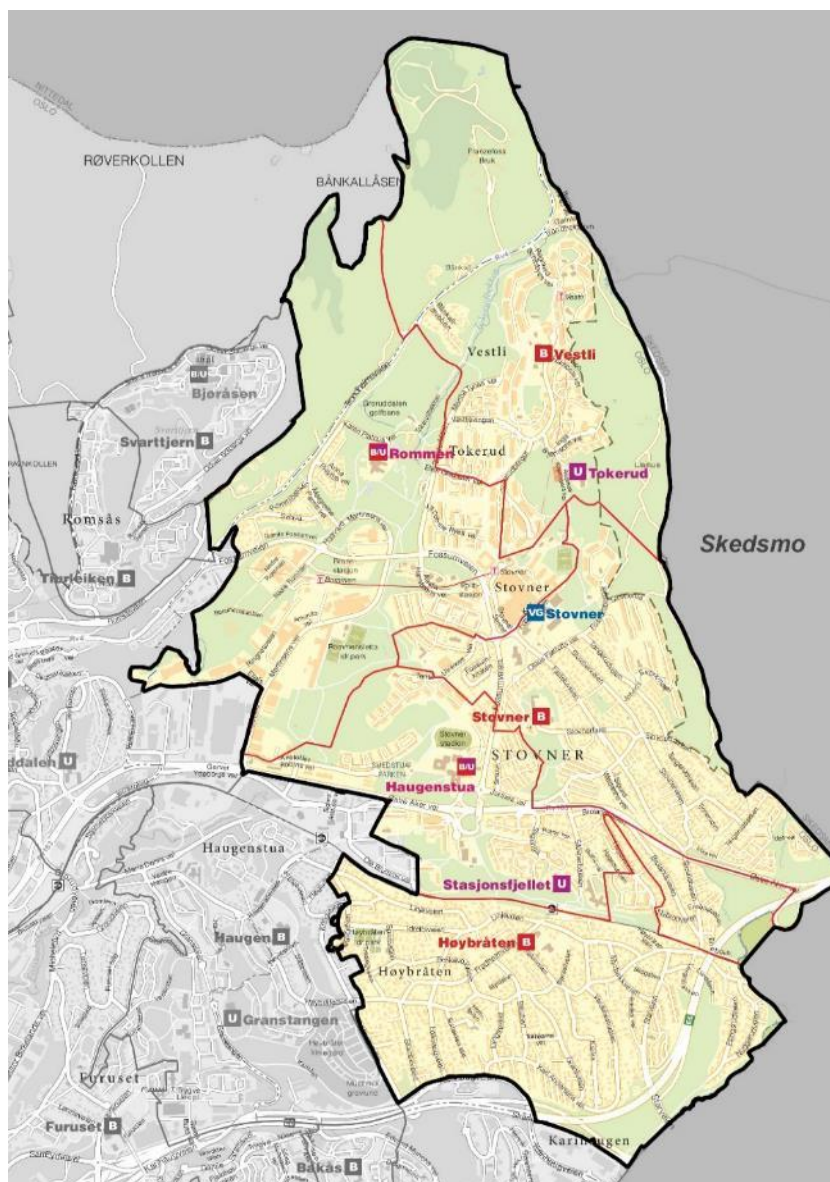
Det foreslås ingen nye tiltak for området.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

Både på barne- og ungdomstrinnet forventes det tilstrekkelig kapasitet i området.

OMRÅDE 11 GRORUDDALEN NORD

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Haugenstua	B3	U3
Høybråten	B3	
Rommen	B2,5	U2,5
Stasjonsfjellet		U4
Stovner*	B3	
Tokerud		U6
Vestli	B2,5	
Total kapasitet skolestart 2018	B14	U15,5
Vedtatte endringer		
Nybygg og utvidelse av Vestli skole med fleridrettshall (2020/2021)	+B1,5	
Fleridrettshall ved Tokerud skole		
Rehabilitering av Stovner skole (2023)		
Total vedtatte endringer	+ B1,5	

*Inkluderer om lag én klasserække i paviljonger ved Stovner skole. Ferdigår for Stovner skole er ikke definert.

STATUS PLANLAGTE OG VEDTATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Vestli skole er i dårlig bygningsteknisk stand og det er vedtatt at skolen skal rives og bygges ny med fire klasserekker. Det skal etableres en fleridrettshall i tilknytning til skolen. Prosjektet forventes ferdigstilt i årsskiftet 2020/21.

Stovner skole skal rehabiliteres og midlertidige paviljonger skal erstattes med permanent bygg. Det har tidligere vært angitt 2020, men omfanget av prosjektet har økt og tomten må omreguleres. Foreløpig planlagt ferdigstillelse er 2023.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det forventes noe boligutbygging i området både i og etter planperioden. En betydelig andel av boligutbyggingen vil komme i inntaksområdet til Rommen skole.

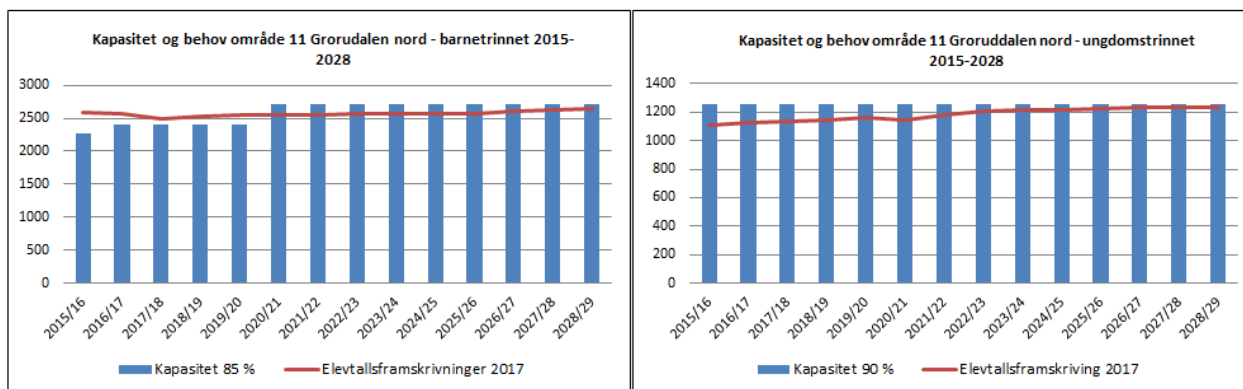
KAPASITETSUTFORDRINGER

Området har høy oppfylingsgrad på både barne- og ungdomstrinnet, noe som gjør området sårbart for eventuelle framtidige endringer i framskrivningene. Utviklingen følges imidlertid nøye og det vurderes fortløpende muligheter for å sikre skoletomt i tilknytning til utbyggingsområdet på Nedre Rommen for etablering av skole etter planperioden.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Det foreslås ingen nye tiltak for området.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

Det er vurdert å være tilstrekkelig med kapasitet i planperioden.

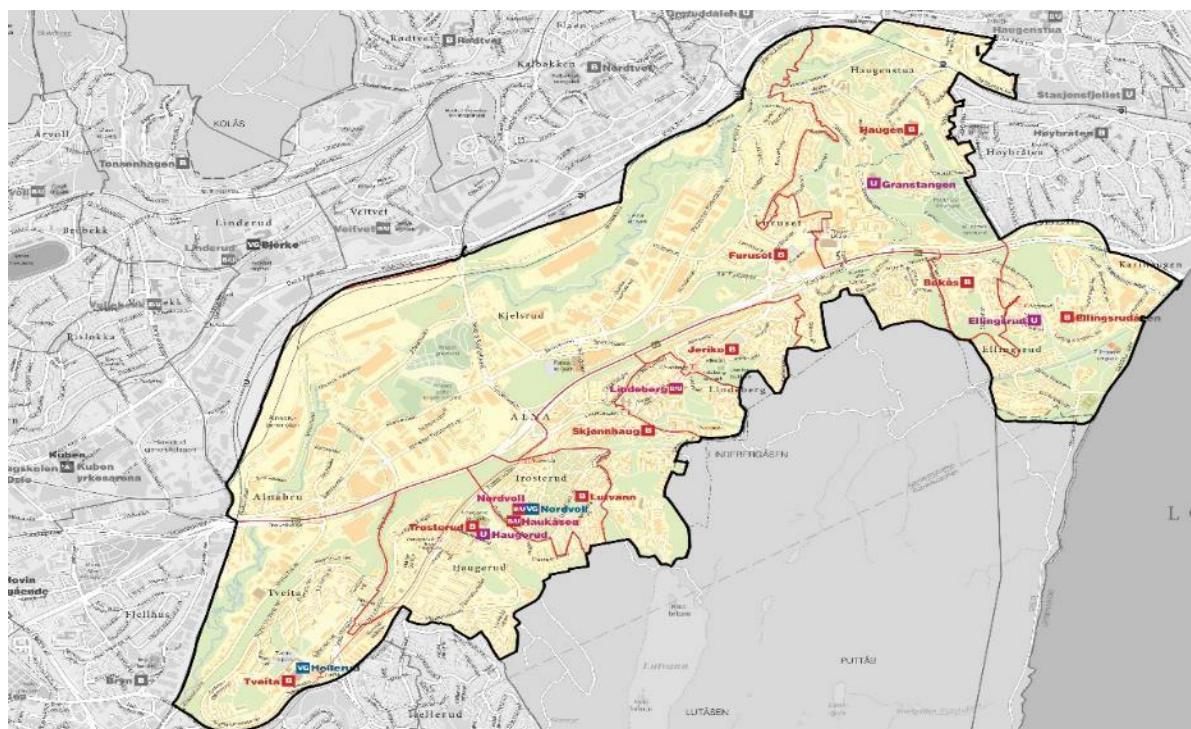
TIDSLINJE FOR OMRÅDET

Årsskifte 2020/21

• Ny Vestli skole med fleridrettshall

• Rehabilitering og nybygg ved Stovner skole

OMRÅDE 12 GRORUDDALEN ØST

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bakås	B1	
Ellingsrudåsen	B3	
Ellingsrud		U4
Furuset	B2	
Granstangen		U6
Haugen	B4	
Haugerud		U6
Jeriko	B1	
Lindeberg	B2	U3
Lutvann	B2	
Skjønnehaug	B2	
Trosterud*	B3	
Tveita	B1,5	
Total kapasitet skolestart 2018	B21,5	U19
Vedtatte tiltak		
Rehabilitering og erstatning av paviljong ved Skjønnehaug (2020/21)*		
Permanent utvidelse av Tveita (2020)	+B0,5	
Ny skole på Furuset (ved Verdensparken, mulig relokalisering av Furuset) (2024)	+B4	
Rehabilitering og utvidelse av Bakås (2021)	+B1	
Rehabilitering og nybygg ved Ellingsrudåsen (2023)		
Rehabilitering og utvidelse av Ellingsrud (2021)		+U1
Foreslåtte tiltak		
Ny Trosterud skole**		
Ny Haugerud skole**		
Totale endringer	+ B5,5	+U1

*Inkluderer kapasitet på en halv klasserække i paviljong som settes opp til skolestart 2018.

**Ferdigår for Trosterud og Haugerud skoler ikke definert

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

- Rehabilitering og erstatning av paviljong ved Skjønnehaug skole (2020/21).
- En permanent utvidelse av Tveita skole med en halv klasserække ferdigstilles til skolestart 2020. Utvidelsen medfører at skolen har kapasitet B2.
- Bakås skole er vedtatt rehabilitert og utvidet med én klasserække til B2. Planlegges ferdigstilt i 2021.
- Ellingsrud skole er vedtatt rehabilitert og utvidet med én klasserække til U5. Forventes ferdigstilt i 2021.
- Ellingsrudåsen skole er vedtatt rehabilitert og videreført med dagens kapasitet på B3. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2023.

Det planlegges med ny skole på Furuset (ved Verdensparken) med fire klasserækker på barnetrinnet. Framskrivningene for området viser ikke behov for den nye skolen i planperioden. Skolen er en del av FutureBuilts områdesatsning på Furuset, og det er ønskelig å etablere skolen som en pådriver i områdeutviklingen. Samtidig viser tilstandsanalysene av Furuset skole at deler av skoleanlegget vil ha behov for oppgradering.

Utdanningsetaten legger derfor fram to alternative forslag for ny skole på Furuset til høringen:

1. Avvente befolkningsveksten i området og etablere den nye skolen når behovet tilsier det (etter planperioden).
2. Relokalisere Furuset skole til den nye skolen på Furuset (2024). Eksisterende skoleanlegg kan da benyttes som erstatningsskole for skoler i rehabilitering fram til befolkningsveksten igjen gir behov for permanent skole i området.

Utdanningsetaten planlegger samtidig en utvidet medvirkningsprosess i forbindelse med den nye skolen i samarbeid med Bydel Alna.

UTVIKLING I OMRÅDET

Det er ikke forventet en vesentlig økning av elevtallet på ungdomstrinnet i området i planperioden. På barnetrinnet forventes det en liten nedgang i elevtallet.

Det legges opp til betydelig boligvekst i området, spesielt etter planperioden. Utbyggingen vil i hovedsak komme rundt inntaksområdene til Haugen, Furuset og Tveita skoler.

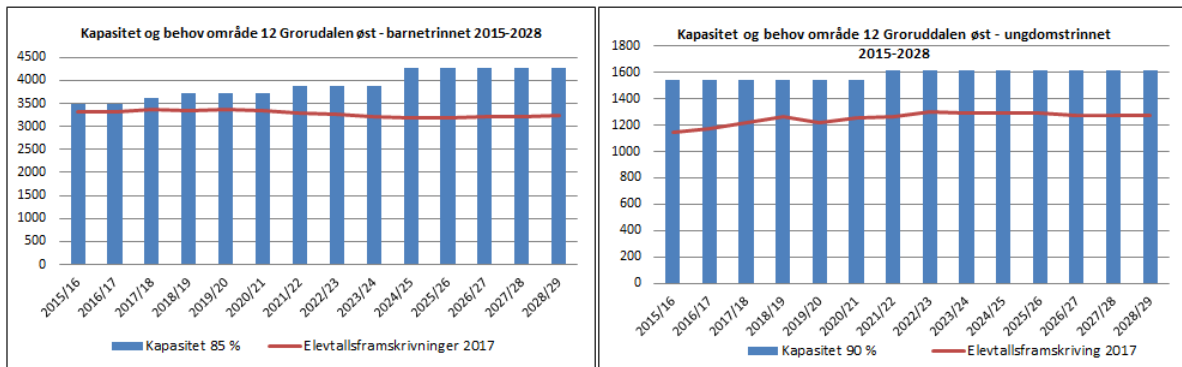
KAPASITETSUTFORDRINGER

Med vedtatte og foreslåtte tiltak vil det være tilstrekkelig grunnskolekapasitet i området i hele planperioden. Ny skole på Furuset vil kunne møte behovet som forventes å oppstå etter planperioden.

FORSLAG TIL TILTAK OG UTREDNINGER

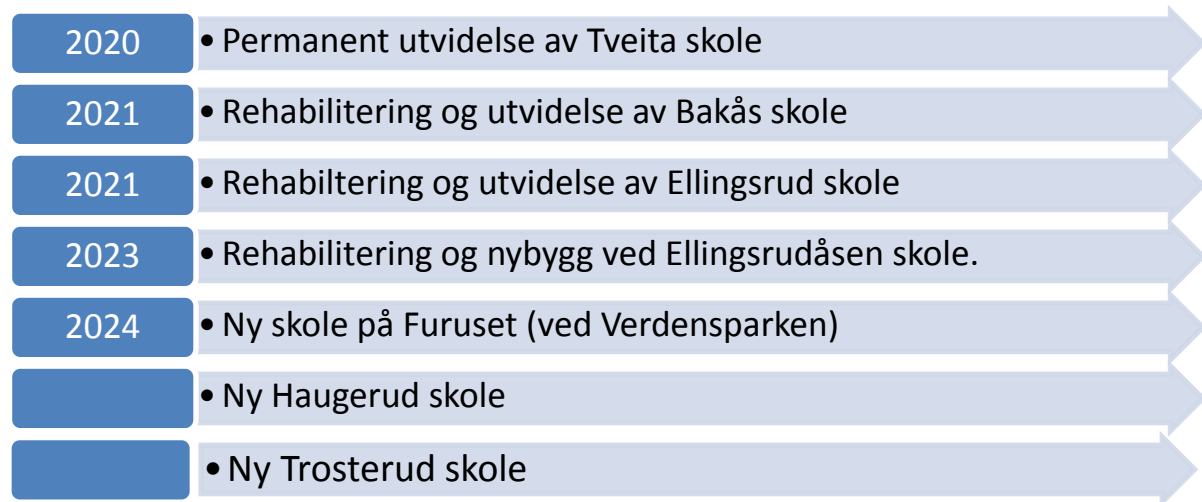
Det er planlagt utvikling av Haugerud/Trosterud- området, og Eiendoms- og byfornyelsesetaten har utarbeidet planprogram som er til behandling. Haugerud og Trosterud skoler i dårlig bygningsmessig stand og Bymiljøetaten, Kulturetaten og Utdanningsetaten utreder i samarbeid hvordan behovet i området kan innpasses i planprogrammet. Områdeplanen forventes lagt fram for politisk behandling våren 2018. Det er utredet ulike muligheter for å møte behovet for idretts-, kultur-, og skolesektorene. Valg av alternativ og framdrift vil avhenge av områdeplanen og reguleringen.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

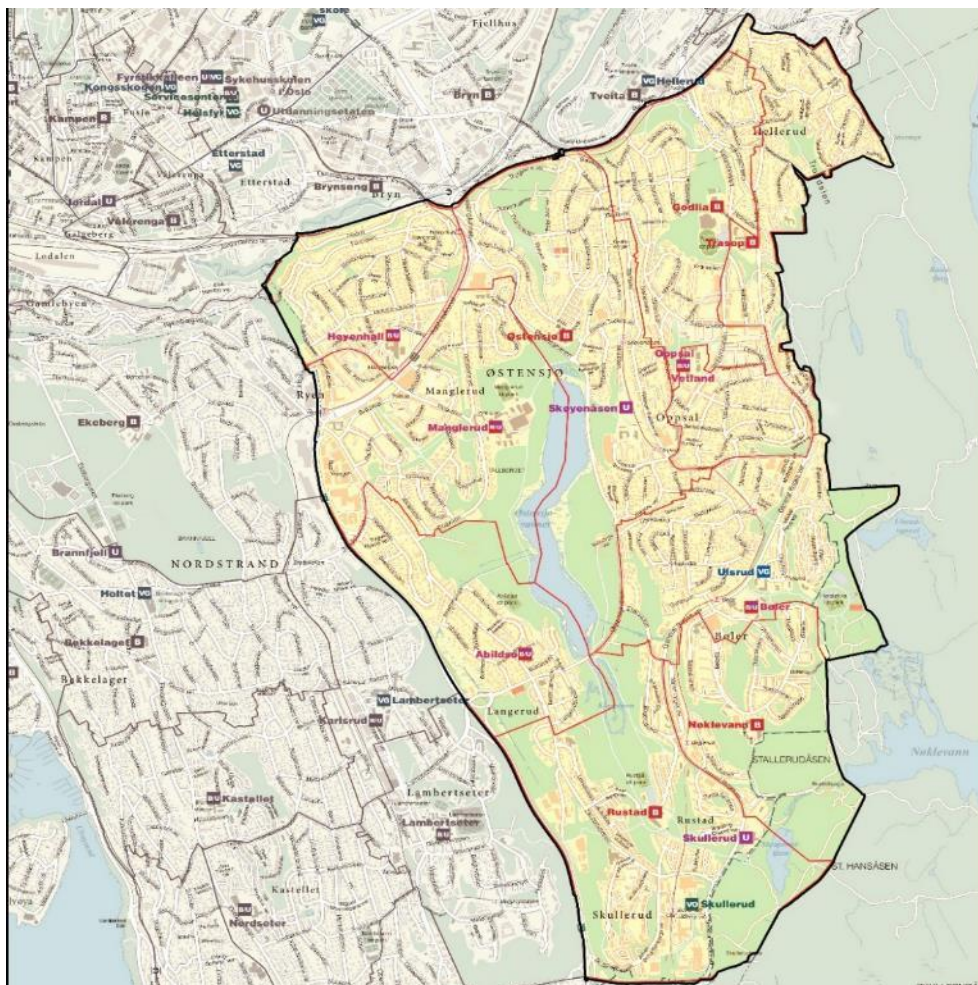

*Kapasiteten ved nye skole på Furuset (i Verdensparken) er lagt inn fra 2024 ved relokalisering av Furuset skole. Kapasiteten ved Furuset skole er tatt ut av grafen fra skolestart 2024.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

OMRÅDE 13 ØSTENSJØ

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Godlia	B3	
Oppsal	B2	U2
Skøyenåsen		U5
Trasop	B4	
Østensjø	B2	
Abildsø	B2	U3
Høyenhall	B2	U3
Manglerud	B4	U7
Bøler	B3	U3
Nøklevann	B2,5	
Rustad	B3	
Skullerud		U5
Total kapasitet skolestart 2018	B27,5	U29
Vedtatte endringer		
Utvidelse av Østensjø (2020)	+B1	
Utvidelse av Nøklevann (2020)	+B0,5	
Utvidelse av Rustad (2020) med fleridrettshall i trinn to	+B1	
Utvidelse av Skøyenåsen (2022)		+U4
Totale vedtatte endringer	+B2,5	+U4

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

- Østensjø skole utvides med én klasserække. Forventet ferdigstillelse er skolestart 2020.
- Nøkle vann skole utvides med en halv klasserække, slik at skolen får kapasitet B3 på alle trinn. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2020. Til skolestart 2018 blir det satt opp en midlertidig paviljong, slik at skolen har tilstrekkelig kapasitet fram til den permanente utvidelsen er ferdigstilt.
- Rustad skole utvides med én klasserække til B4. Utvidelsen av skolen forventes å stå ferdig til skolestart 2020. Som byggetrinn to, utredes det etablering av en fleridrettshall ved dagens klubbhus.
- Skøyenåsen skole utvides med forventet ferdigstillelse i 2022. I forrige skolebehovsplan ble skolen foreslått til en U8-skole, men for å møte behovet i området foreslås det nå en utvidelse U9.

UTVIKLING I OMRÅDET

Boligutbyggingen som forventes i området, vil i stor grad konsentrere seg til inntaksområdene til Manglerud, Rustad og Østensjø skoler. I starten av planperioden vil det være størst utvikling innenfor inntaksområdet til Østensjø skole, før boligbyggingen i inntaksområdene til Manglerud og Rustad skoler vil inntreffe mot slutten av planperioden og etter. I de andre inntaksområdene forventes det mer moderat boligbygging.

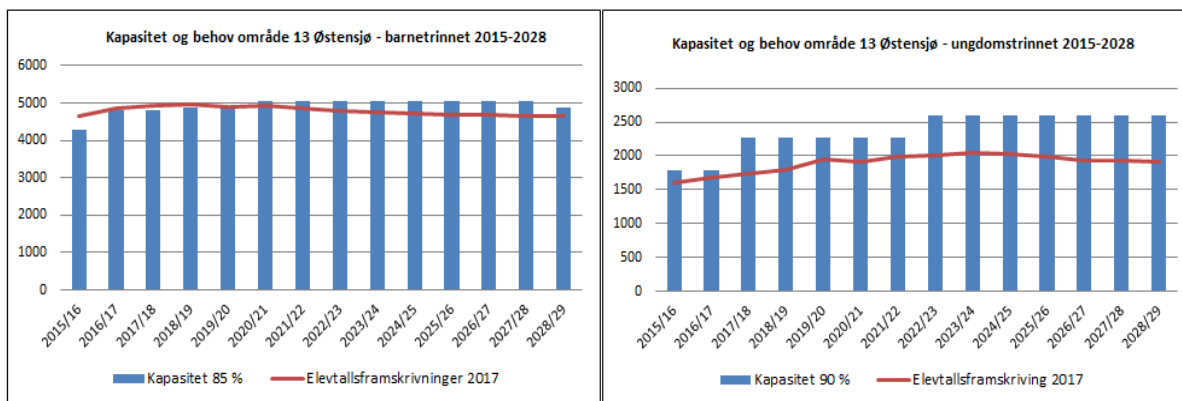
KAPASITETSUTFORDRINGER

De vedtatte kapasitetsutvidelsene gir tilstrekkelig kapasitetsøkning, selv om enkelte skoler kan ha høy oppfyllingsgrad i perioder. Særlig Skøyenåsen skole har kapasitetsutfordringer, og har måttet ta inn ekstra klasser over flere år. Dette kan medføre press på skolens arealer.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Det foreslås ingen nye tiltak for området.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

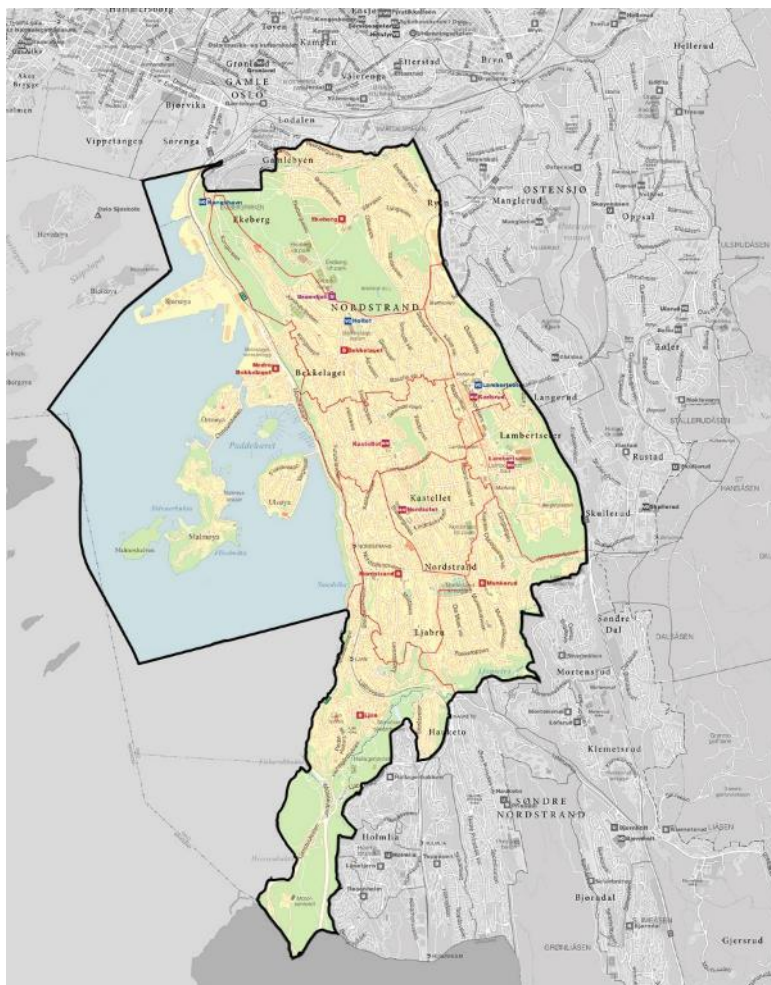
De siste framskrivingene viser at den samlede oppfyllingsgraden i området vil være høy, men at det forventes en nedgang i elevtallet på barnetrinnet mot slutten av planperioden. For ungdomstrinnet forventes det mer romslig kapasitet, men ved enkelte skoler kan oppfyllingsgraden likevel være høy.

De vedtatte kapasitetsutvidelsene gir området en nødvendig kapasitet. Flere av skolene i området har imidlertid høy oppfylling. Det er knyttet usikkerhet til framskrivingene og utviklingen i området følger nøye.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

2018	• Utvidelse ved midlertidig paviljong ved Nøklevann skole
2019	• Utfasing av paviljong på Rustad skole
2020	• Utvidelse av Østensjø skole
2020	• Utvidelse av Nøklevann skole
2020	• Utvidelse av Rustad skole
2022	• Utvidelse av Skøyenåsen skole

OMRÅDE 14 NORDSTRAND

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bekkelaget	B3	
Brannfjell		U7
Ekeberg med fleridrettshall	B4	
Nedre Bekkelaget	B2	
Lambertseter	B3	U2
Karlsrud	B2	U2
Kastellet	B2	U2
Ljan	B2	
Munkerud	B4	
Nordseter	B3	U6
Nordstrand	B3	
Total kapasitet skolestart 2018	B28	U19
Vedtatte endringer		
Nordstrand ungdomsskole tas i bruk (2019)		+ U4
Utvidelse av Lambertseter (2024 eller 2025)		+U1
Foreslåtte endringer		
Ny barneskole på Holtet (2024) m/fleridrettshall	+B3	
Rehabilitering og nybygg for å opprettholde kapasitet ved Bekkelaget		
Totale endringer	+B3	+ U5

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Nordstrand videregående skole ble omstrukturert til ungdomsskole med fire klasserrekker i 2014. Det er også vedtatt mulig utvidelse til U6. Skolen mangler noen rom, og dette vil bli innarbeidet i forprosjektet. Skolen benyttes som erstatningslokale for deler av Nordseter skole som rehabiliteres. Nordstrand ungdomsskole planlegges åpnet som egen skole til skolestart 2019, og det er planlagt at Ljan og Nordstrand skoler defineres som avgiverskoler. Lokal høring av ungdomsskoetilhørighet skal gjennomføres høsten 2018.

Lambertseter skole utvides med én klasserække på ungdomstrinnet, slik at kapasiteten blir B3U3. Prosjektet kan ferdigstilles til skolestart 2024 dersom det kan gjennomføres som byggesak og 2025 dersom det kreves ny regulering. Dette avklares i løpet av våren 2018.

UTVIKLING I OMRÅDET

De nyeste framskrivingene viser at elevtallet holder seg stabilt høyt gjennom planperioden. Området er tett bebygd og det er vanskelig å finne egnede arealer for kapasitetsøkende tiltak. I kommuneplanen er det lagt opp til en fortetting i deler av området, men ikke store utviklingsområder med omfattende boligbygging. På ungdomstrinnet forventes det elevtallsvekst, og noe underkapasitet i området.

KAPASITETSUTFORDRINGER

Nord på Nordstrandsplatået er det press på Ekeberg, Bekkelaget og Brannfjell skoler, som har svært høy oppfyllingsgrad. Nyere utredninger avdekker at barnetrinnet ved ny skole i Bjørvika kun i begrenset grad kan avlaste Ekeberg skole. Årsaken til dette er geografisk avstand og større terrengforskjeller. Bekkelaget skole har også behov for avlastning. Ledig kapasitet på Nedre Bekkelaget og lengre sør i området, for eksempel på Nordstrand skole, lar seg vanskelig utnytte på grunn av topografien på Nordstrandsplatået. I tillegg ligger det mange 1-10-skoler i området som fungerer som barriere og som gjør at kapasiteten lengre sør ikke lar seg utnytte uten å gjøre omfattende inntaksområdeendringer og omstruktureringer ved samtlige skoler. Det er derfor behov for å øke kapasiteten på barnetrinnet nord i området.

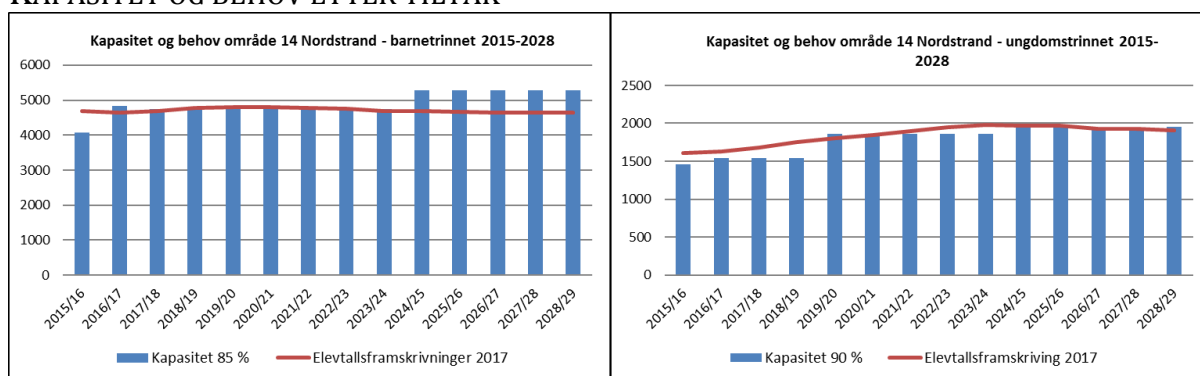
Kapasiteten på ungdomstrinnet sør i området øker når Nordstrand ungdomsskole åpner som egen skole i 2019. Nord i området er det høy oppfyllingsgrad, og det er planlagt at ny skole i Bjørvika kan avlaste Brannfjell skole, ved at Nedre Bekkelaget skole får endret ungdomsskoetilhørighet (se omtale under område 1 sentrum sør). Det gjennomføres egen lokal høring av mottaker- og avgiverskoler før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Det foreslås å rive skoleanlegget på Holtet videregående skole og bygge ny barneskole (B3) med fleridrettshall for å møte behovet på barnetrinnet nord i området. Framdriften vil avhenge av når dagens tilbud ved Holtet vgs kan relokaliseres til andre skoler (se omtale i kapittel 2. Videregående skole). Prosjektet forventes tidligst ferdigstilt til skolestart 2024. Det gjennomføres en lokal høring ved endring av inntaksområder før dette besluttes, senest høsten før endringen trer i kraft.

Det foreslås rehabilitering og utvidelse av Bekkelaget skole for å opprettholde B3. Omfanget av rehabiliteringen er ikke endelig avklart, og ferdigstillelsesår avhenger av dette.

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

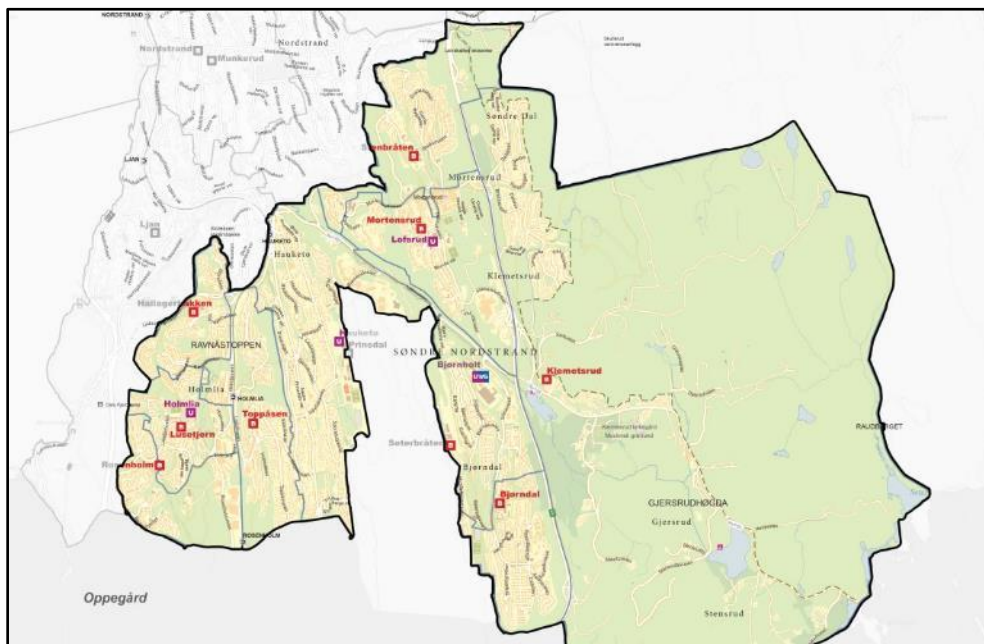
De vedtatte tiltakene for barnetrinnet er forventet å dekke kapasitetsbehovet i siste halvdel av planperioden. Fram til da vil det være høy oppfyllingsgrad ved enkelte skoler, og det må påregnes overføringer av elever til naboskoler både innenfor og utenfor området. Utfordringene er størst ved Bekkelaget og Ekeberg skoler. Mindre endringer i elevtallet kan medføre behov for midlertidige tiltak i påvente av at permanent kapasitet ferdigstilles.

For ungdomstrinnet vil oppfyllingsgraden være høy gjennom hele planperioden. Ny skole i Bjørvika område 1 vil etter planen bidra til å avlaste ungdomstrinnet i område 14 men kun begrenset på barnetrinn. Utviklingen i området vil følges nøye.

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

- 2019 • Nordstrand ungdomsskole tas i bruk som egen ungdomsskole
- 2023 • Lambertseter skole utvides
- 2024 • Ny barneskole på Holtet

OMRÅDE 15 SØNDRE NORDSTRAND

GRUNNSKOLEKAPASITET I OMRÅDET

Skole	Barnetrinnskapasitet	Ungdomstrinnskapasitet
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bjørndal	B3	
Bjørnholt		U6
Hallagerbakken	B3	
Hauketo		U5
Holmlia		U6
Klemetsrud	B2	
Lofsrud		U6
Lusetjern	B2	
Mortensrud	B3	
Prinsdal	B3	
Rosenholm	B3	
Seterbråten	B2	
Stenbråten	B3	
Toppåsen	B2,5	
Total kapasitet 2018	B26,5	U23
Vedtatte endringer		
Erstatning av midlertidig paviljong ved Prinsdal skole (2019)*		
Erstatning av midlertidig paviljong ved Klemetsrud skole (2023)*		
Nye Mortensrud skole med fleridrettshall (2023)*	+B1	
Totale endringer	+B1	

*Erstatning av midlertidig paviljonger ved Prinsdal og Klemetsrud skoler vil ikke medføre økt kapasitet, men erstatte midlertidig kapasitet.

STATUS VEDTATTE OG IGANGSATTE UTBYGGINGSPROSJEKTER

Mortensrud skole er i dårlig forfatning og registrert som utgående kapasitet. Plan- og bygningssetaten har utarbeidet planprogram og VPOR (veiledende plan for offentlige rom) for helhetlig byutvikling på Mortensrud. Nye Mortensrud skole er inkludert i planprogrammet, og vedtatt bygget på ny tomt med samme kapasitet som dagens skoleanlegg, men med mulighet for utvidelse med én klasserække til B4.

I tråd med høringsinnspill fra skolen og Oslo kommunes satsning på frivillighet, etableres skolen med kapasitet B4 for bruk til andre formål i lokalsamfunnet. Det foregår en omfattende utvikling av området med bl.a. store nye boligområder, flere idrettsanlegg, bibliotek, fleridrettshall, sykehjem mm Utdanningsetaten har i tillegg foreslått svømmehall (avhengig av kommunale prioriteringer). Framdriften til skoleprosjektet avhenger av detaljregulering av området. Tentativ ferdigstillelse er i 2023.

Paviljong ved Klemetsrud skole erstattes med permanent bygg. Det skal legges til rette for en mulig trinnvis utvidelse av skolen på et senere tidspunkt, dersom behovet tilsier det. Planlegges ferdigstilt i 2023.

UTVIKLING I OMRÅDET

Framskrivningene de seneste årene har vært stabile og antydnet kun moderate endringer i elevtallene. Det forventes et stabilt elevtall i området gjennom planperioden. Etter planperioden er det forventet stor boligutbygging i området, knyttet til utviklingen av Gjersrud-Stensrudområdet.

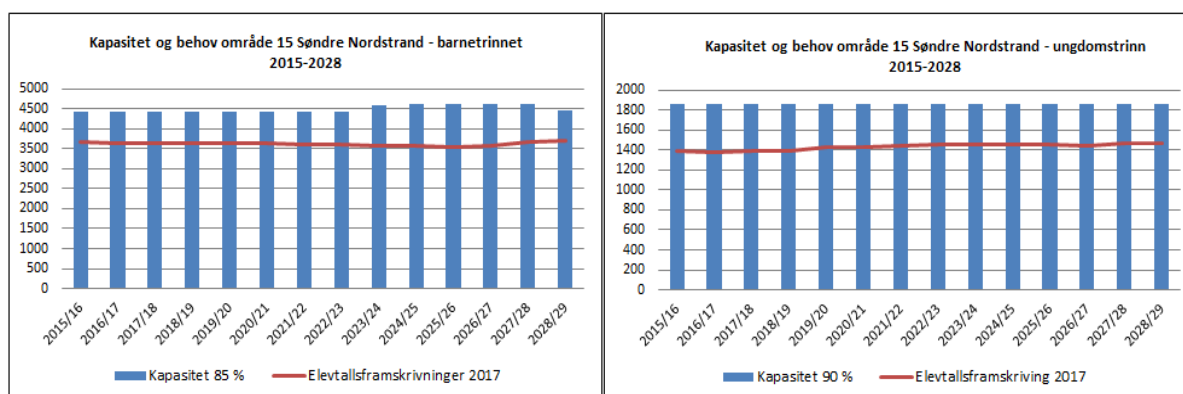
KAPASITETSUTFORDRINGER

For området totalt sett er det i dag god kapasitet, og det er forventet at dette skal holde seg gjennom planperioden. Søndre Nordstrand er imidlertid et stort område med store geografiske avstander og infrastrukturelle barrierer, noe som innebærer at det er krevende å utnytte all eventuell ledig kapasitet. Lofsrud skole er definert som utgående kapasitet. Skolen er planlagt rehabilitert slik at Mortensrud skole kan benyttes som erstatningslokale i byggetiden etter bygging av ny skole.

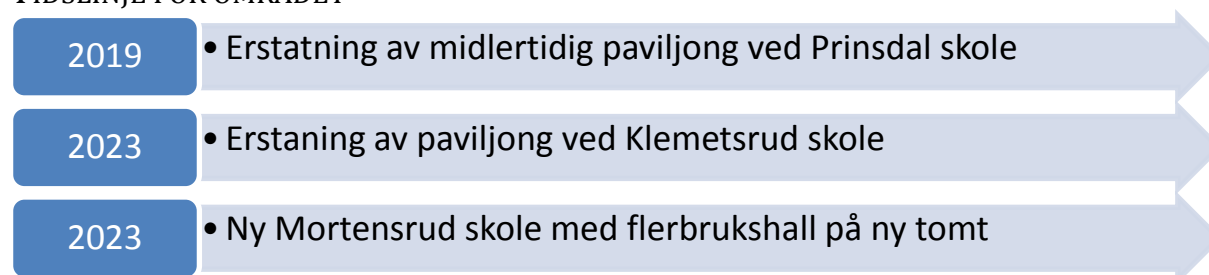
FORSLAG TIL NYE TILTAK OG UTREDNINGER

Ingen nye forslag til utredninger

KAPASITET OG BEHOV ETTER TILTAK

TIDSLINJE FOR OMRÅDET

VIDEREGÅENDE SKOLE

BEHOV, KAPASITET OG ELEVTALL

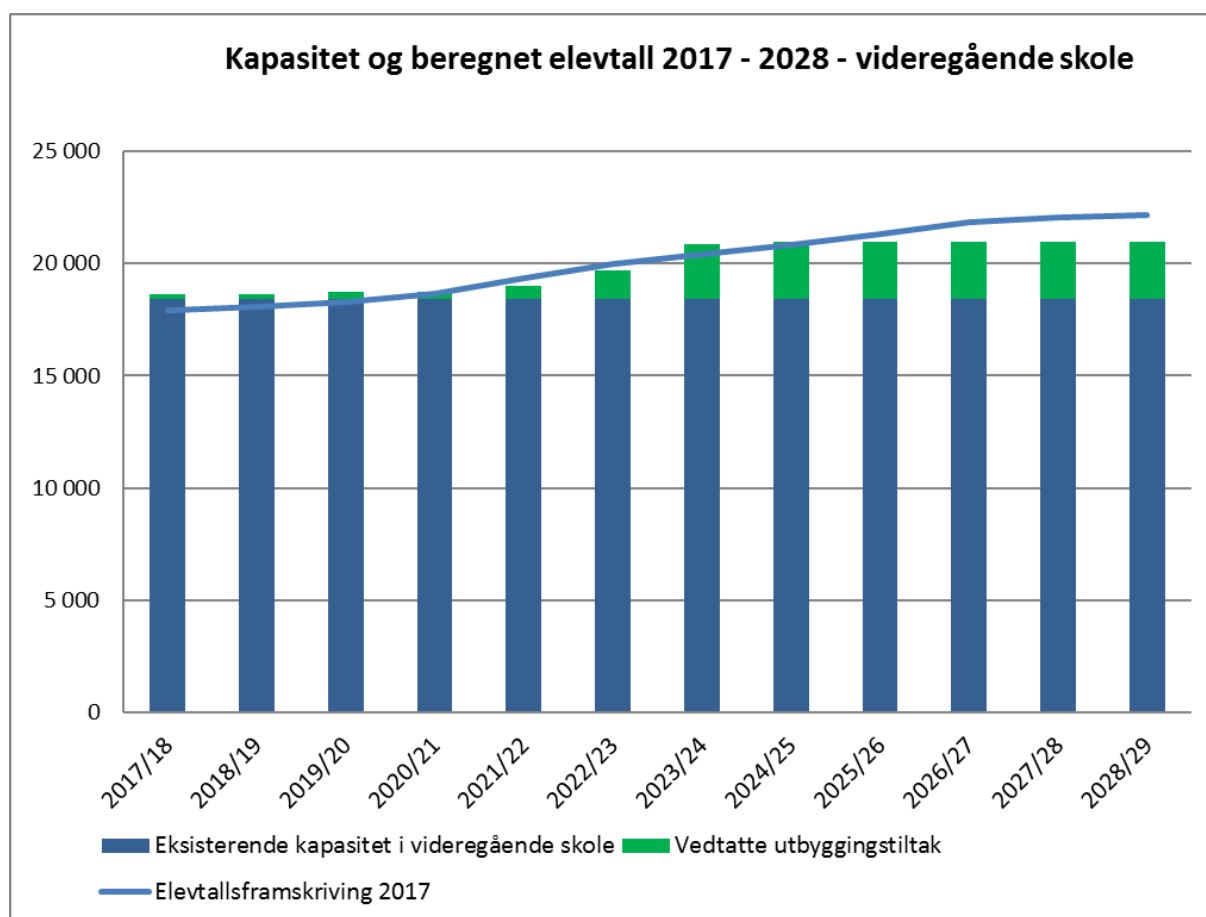
Totalt var det skoleåret 2017/2018 en kapasitet på om lag 18 500 plasser i de videregående skolene².

Til skoleåret 2017/18 var det om lag 15 500 søkere til utdanningsprogrammene i videregående opplæring. I tillegg får nærmere 2 000 elever plass i særskilte tilbud. Deler av kapasiteten på enkelte skoler vil ikke bli benyttet skoleåret 2017/18. Det gjelder særlig på skolene Bjørnholt, Hellerud, Persbråten, Stovner og Ulsrud, som har få søkere.

Fra skoleåret 2017/18 til 2028/29 vil det bli 5 500 flere elever i videregående skole, og elevtallet vil øke fra rundt 16 500 til 22 000. Høsten 2018 er det om lag 700 ledige plasser ved de eksisterende videregående skolene og i overkant av 400 nye elevplasser er under planlegging/videre utredning.

I vedtatte tiltak i videregående skole ligger om lag 2 500 nye elevplasser, i tillegg til at 1 500 elevplasser ved to eksisterende skoler sikres gjennom nødvendig rehabilitering. I skoleåret 2028/29 vil det være en underdekning på om lag 1 100 elevplasser, dersom kapasiteten skoleåret 2017/18 opprettholdes og antall elevplasser øker som vedtatt. Samtidig vil flere videregående skoler ha behov for rehabilitering.

Nedenfor er framtidig elevtall framstilt sammen med framtidig kapasitet i videregående skole. Figuren inkluderer nye utbyggingstiltak som er vedtatt i tidligere skolebehovsplaner (grønn søyle).

Kapasitet og beregnet elevtall 2017/18-2028/28 inkludert vedtatte utbyggingstiltak

² I forbindelse med KVV VGS 2017 har Utdanningsetaten gjort en kapasitetsgjennomgang som viser at det er rom for å øke oppfyllingsgraden ved flere av de eksisterende skolene dersom behovet tilsier det.

Det er ikke realistisk å legge til grunn at 100 prosent av kapasiteten i skolene kan benyttes til enhver tid. For å ta høyde for forholdene knyttet til oppfylling og frafall i løpet av skoleåret, brukes en oppfyllingsgrad på 94,5 prosent i behovsplanleggingen.

I starten av perioden er det antatt å være tilstrekkelig kapasitet i de eksisterende skolene til å dekke opp for elevtallsveksten. Først fra skoleåret 2025/26 er det forventet å bli lite kapasitet. I løpet av hele perioden er det anslått et behov for kapasitetsvekst på om lag 1 100 plasser.

OVERSIKT OVER EKSISTERENDE SKOLER I OSLO KOMMUNE

Bjerke vgs	Foss vgs	Kongshavn vgs	Persbråten vgs
Bjørnholt vgs	Fyrstikkalléen skole	Kuben vgs	Stovner vgs
Blindern vgs	Hartvig Nissens skole	Lambertseter vgs	Ullern vgs
Edvard Munch vgs	Hellerud vgs	Nydalen vgs	Ulsrud vgs
Elvebakken vgs	Hersleb vgs	Oslo handelsgymnasium	Valle Hovin vgs
Etterstad vgs	Holtet vgs	Oslo katedralskole	

Videregående skoler i Oslo kommune skoleåret 2018/2019.

BEHOV FOR ULIKE UTDANNINGSPROGRAM

Nye videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv.

Det er to hovedtilnærminger til behovene per utdanningsprogram framover. Den ene er søkning til utdanningsprogrammene som viser elevens preferanser. Den andre er nærings- og arbeidslivets behov. Å etablere flere plasser på et utdanningsprogram uten å få flere søkere, er uhensiktsmessig. Det vil også være lite hensiktsmessig å legge opp til ubegrenset vekst i populære utdanningsprogram eller tilbud dersom dette medfører at elevene verken får læreplass eller arbeid når utdanningen er fullført.

Ut fra gjennomsnittlig søkning og forventninger om generell elevtallsutvikling er det størst behov for etablering av flere elevplasser for studiespesialisering. Det er overkapasitet innen helse og oppvekstfag og teknikk og industriell produksjon. Samtidig har samfunnet og arbeidslivet behov som til dels er motstridende med søkningen.

I framskrivinger fra SSB³ går det frem at mot 2035 blir det større behov for folk med høy utdanning og videregående fagutdanning i yrkeslivet. SSBs framskrivinger viser at det vil bli stor etterspørsel etter arbeidskraft med yrkesfagutdanning med fagbrev innen elektrofag, bygg- og anleggsgag, andre naturvitenskapelige og tekniske fag og håndverk, og pleie- og omsorgsgag. Derimot ser man et synkende behov for de som har grunnskole eller allmenne gag og økonomiske og administrative gag fra videregående skole som høyeste fullførte utdanning. Det fremgår også av rapporten at tjenesteøkonomien blir mer og mer viktig. I den sammenhengen fremstår teknologi som sentralt for å skape tjenester som løser utfordringene.

Basert på analysene av samfunnets og næringslivets behov er det mye som tyder på at det bør legges til rette for økt tilbud av plasser blant annet innenfor helse og oppvekst og service og samferdsel. Når det samtidig er undersøkning til disse fagområdene, er det behov for nye typer tilbud med en annen attraktivitet enn dagens, eller som er attraktive for andre elever.

TRENDER OG SAMFUNNSEMDRINGER

Samfunnet og arbeidslivet er preget av store endringer på mange områder. Basert på nasjonale og lokale føringer, og på bakgrunn av relevante utredninger, framskrivinger og andre dokumenter, har I forbindelse med Skolebehovsplan 2018-2027 valgt Utdanningsetaten å drøfte tre områder med en rekke aktører fra sentrale virksomheter i privat og offentlig næringsliv, universiteter og høyskoler og andre kunnskapsmiljøer, samt ungdommer fra ulike skoler og organisasjoner. Disse tre områdene, som vil være spille en vesentlig rolle i forbindelse med skoleutviklingen videre framover, er teknologi/digitalisering, klima- og miljøutfordringer, innovasjon og globalisering.

YRKESVEIEN⁴

Byrådet har i sin strategi for gag- og yrkesopplæringen i Oslo – Yrkesveien, lagt særlig vekt på den lave søkingen til gag- og yrkesopplæringen og lav gjennomføring. Samtidig er det lagt vekt på at arbeidslivet som venter fagarbeiderne må fremstå som attraktivt. Det som skjer før elevene begynner i gag- og yrkesopplæringen, og det som venter dem i arbeidslivet, er vel så viktig for å øke søkingen og gjennomføringen, som det som skjer de 3 – 4 årene på skole og i lærebedrift.

Det er ønskelig å utnytte kapasiteten ved eksisterende skoleanlegg. Et eventuelt endret søkemønster med høyere søkning til gag- og yrkesopplæringen vil gi noe ledig kapasitet på studieforbedende gag. Denne kapasiteten kan ikke uten videre benyttes til undervisning i yrkesforbedende gag. Arealbehovet er betraktelig større på yrkesforbedende gag sammenlignet med studieforbedende gag, samtidig som elevgruppene ofte er omtrent halvparten så store på yrkesforbedende gag.

³ Dapi, B. et al (2016): Education-specific labour force and demand in Norway in times of transition

⁴ Se mer om dette i Appendix

Å omsette plasser på studieforbereende fag til yrkesforberedende fag vil derfor kreve omfattende bygningsmessige tiltak og dermed store investeringer.

Utdanningsetaten har gjennomført en arealkartelling ved alle eksisterende videregående skoler i Oslo, som bidrar til å belyse dagens kapasitetsfordeling. Resultatene av denne kartleggingen vil brukes for å sørge for å være forberedt til å møte en eventuell økning i behov på yrkesforberedende fag i tiden framover.

STRATEGIER

Videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser, men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv. Utdanningsetaten mener at nye videregående skoler må bidra til dette ved at porteføljen av faglige profiler styrkes og utvides. Skolene må fremstå som attraktive for elevene og gi tilbud som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov. Utviklingen må skje i tråd med de nasjonale rammene som er gitt for videregående opplæring med hensyn til struktur og utdanningsprogram. Utdanningen skal også møte samfunnets behov for arbeidskraft, og målet om å styrke yrkesfagene er nå konkretisert blant annet gjennom Yrkesveien; på sikt skal hver tredje elev i Oslo søke yrkesfag. Utviklingsretningene vedtatt i Skolebehovsplan 2018-2027 legger også føringer for utviklingen av de videregående skolene.

I tråd med målene for videregående opplæring, er Utdanningsetatens strategi for utvikling av videregående skolekapasitet⁵:

1. Å etablere nok kapasitet.
2. Å etablere attraktive skoler som elevene vil søke seg til. Det vil si skoler med:
 - a. God beliggenhet
 - b. Tydelige og sterke fagprofiler
 - c. Tilknytning til både relevant arbeids- og næringsliv, universiteter og høyskoler
 - d. Riktig dimensjonering – et fagtilbud som ivaretar både søkerens ønsker og samfunnets fremtidige behov for arbeidskraft

I denne rulleringen av skolebehovsplanen har Utdanningsetaten hatt et særlig fokus på de eksisterende videregående skolene. Som en del av konseptvalgutredning for videregående skoler 2017-2018 ble det utført en grundig gjennomgang av skolene med fokus på:

- Skoleanleggenes tilstand
- Kapasiteten i hvert enkelt skoleanlegg
- Tilbudsstruktur og organisasjon

Utredningen ble også sett i sammenheng med det pågående arbeidet med utviklingsløyper ved åtte eksisterende videregående skoler⁶

GJENNOMGANG AV DAGENS TILBUDSSTRUKTUR

Osloskolen tilbyr 12 ulike utdanningsprogram; fem studieforbereende og sju yrkesfaglige. Utdanningsetaten har i forbindelse med konseptvalgutredning for videregående skoler 2017-18 utredet dagens tilbudsstruktur og vurdert hvordan tilbudene bør fordeles og utvikles framover. Gjennomgangen utløser ingen egne tiltak men prinsipper og anbefalinger fra dette arbeidet vil

⁵ For mer informasjon, se appendix: Utdyping av strategier for utvikling av videregående skoler

⁶ Bjørnholt vgs, Etterstad vgs, Hellerud vgs, Hersleb vgs, Holtet vgs, Persbråten vgs, Stovner vgs, Ulsrud vgs

brukes i videre utredning og planlegging av skole- og opplæringskapasiteten for å møte forventet vekst i antall elever og lærlinger.

Det er viktig at utviklingen av både dagens kapasitet og nye elevplasser, samt fordeling av utdanningsprogram og programområder mellom skoler ses i sammenheng med dagens tilbud og vurderes opp mot sentrale mål og føringer.

ANBEFALINGER FOR STUDIEFORBEREDENDE TILBUD:

- Studiespesialisering (ST) bør ligge på alle ordinære videregående skoler. Skolene bør ha minimum fem paralleller ST og et aktuelt, relevant og robust Vg2- og Vg3-tilbud.
- Øvrige studieforbereende programområder bør legges til 2-3 ulike videregående skoler så sant søkningen tillater dette, i ulike deler av byen. Det største utdanningsprogrammet utover ST, idrettsfag, legges til flere skoler.

ANBEFALINGER FOR YRKESFAGLIGE TILBUD:

- Hvert yrkesfaglig utdanningstilbud legges til 2-3 ulike videregående skoler så sant søkningen tillater dette, i ulike bydeler. De største tilbudene, for tiden elektrofag og helse- og oppvekstfag, bør tilbys på flere skoler.
- Skolene bør ha minimum 3-4 Vg1-klasser parallelt innen et yrkesfaglig utdanningsprogram og ha et aktuelt og robust Vg2- tilbud som er dimensjonert i forhold til arbeidslivets behov.

GENERELLE ANBEFALINGER VEDRØRENDE TILBUDSSTRUKTUR:

- Ved fordeling av utdanningsprogram mellom skoler, skal det tas hensyn til at skolene skal ha et fagtilbud som appellerer både til jenter og gutter.
- Skoler kan med fordel være samlokalisert med andre fagmiljøer; fagskole, UH-miljøer, institusjoner/foretak.
- Det bør være en strategisk og langsiktig satsning på å utvikle eksisterende skoler bygningsmessig og innholdsmessig for å styrke omdømme og søkning.
- Skolene bør utvikles som kompetansesentra med ulike programområder med tematisk sammenheng.
- Man bør unngå for stor spredning av programområder og små fagmiljøer.
- Dilemmaer som skisseres må gås grundigere gjennom med tanke på å utvikle kunnskapsgrunnlaget for beslutninger om dimensjonering og fordeling av utdanningsprogram.
- Det må tas hensyn til de kommende endringene i den nasjonal tilbudsstrukturen når det tas beslutninger vedr plassering av fagretninger på skoler.

VEDTATTE OG IGANGSATTE TILTAK

Utbyggingstiltak	Plasser	Ferdig år	Status
Utvidelse av F21	90	2019/20	Under prosjektering
Ny videregående skole med helse- og oppvekstfag	600-810	2022	
Utvidelse av Edvard Munch vgs	450	Årsskiftet 2022/23	Under prosjektering, tidlig oppstart i midlertidige lokaler
Ny videregående skole i Myntgata	840	2023	
Utvidelse og rehabilitering av Etterstad vgs	350	2023	Under prosjektering
Utvidelse og rehabilitering av Hartvig Nissens skole	90	2023	I reguleringsfase
Rehabilitering av Kirkeveien videregående skole	0	2018	Under prosjektering
Sognsveien 80/Blindern vgs i samarbeid med Den franske skolen, Den tyske skolen, UiO	0	2024	Utredes videre

Oversikt over tidligere vedtatte tiltak

NY VIDEREGÅENDE SKOLE MED HELSE- OG OPPVEKSTFAG

Det er vedtatt⁷ å etablere en ny skole med helse- og oppvekstfag samt studiespesialisering 600-810 elever. Det vil være behov for at denne skolen står ferdig til skolestart 2022, men dette forutsetter en stram framdriftsplan og det kan bli behov for midlertidige løsninger. Skolen skal etableres med et skolefaglig samarbeid med et sykehus med spesialisthelsetjeneste, gjerne i klynge med andre helse- og omsorgstilbud som sykehjem, barnehage osv. Det arbeides med utlysning av konkurranse for kjøp eller leie av skolearealer samt skolefaglig samarbeidsavtale.

NY VIDEREGÅENDE SKOLE I MYNTGATA 2

Det er vedtatt⁷ å etablere videregående skole med fleridrettshall i Myntgata 2. Den nye skolen skal ha fokus på reiseliv i samarbeid med bransjene og, tilby restaurant- og matfag, studiespesialisering og service og samferdsel for 840 elever. Skolen planlegges etablert med fleridrettshall enten under bakken eller i umiddelbar nærhet. Det er også foreslått arealer til kulturfunksjoner og boliger. Det åpne gårdsrommet tilrettelegges som et aktivt byrom og legger til rette for bruk på ettermiddag og kveldstid både for skolens egne funksjoner og for annen bruk. Skoleanlegget vil kunne huse både elevdrevet kafé og konferansesenter, og gi en rekke nye fasiliteter til området. Planlagt ferdigstilling til skolestart 2023.

ETTERSTAD VIDEREGÅENDE SKOLE: REHABILITERING OG NYBYGG

Det er vedtatt⁷ å rehabilitere Etterstad videregående skole, sette opp ett nytt verkstedbygg for å opprettholde dagens fagtilbud og elevtall og utvide skolen med 360 plasser studiespesialisering. Planlagt ferdigstilling til skolestart 2023.

⁷ Vedtak i Skolebehovsplan 2018-2027

HARTVIG NISSENS SKOLE: REHABILITERING OG UTBYGGING

Det er vedtatt⁷ å rehabilitere Hartvig Nissens skole, øke elevtallet med 90 elever og samtidig etablere nødvendige funksjoner (bl.a. kroppsøving og drama). Planlagt ferdigstilling til skolestart 2024. Samtidig foreslås det å stenge deler av President Harbitz' gate, for å lage et mer helhetlig anlegg med bedre utearealer, og for å gjøre skolegården til et bedre byrom.

SOGNSVEIEN 80

Blindern videregående skole planlegges utvidet med ungdomstrinn og lokaler til Den tyske skole og Den franske skole. Samlokalisering og samarbeid med Den tyske skole og Den franske skole er avhengig av at det etableres både ungdomstrinn og videregående skole. Blindern videregående skole er midlertidig lokalisert i Sogn vgs' tidligere lokaler. Eiendoms- og byfornyelsesetaten har utarbeidet en konseptvalgutredning for tomten Sognsveien 80, hvor nybygg for skolesamarbeidet inngår. Regulering av tomten starter i 2018. Det skolefaglige samarbeidet mellom Blindern videregående skole, Den franske skolen, Den tyske skolen og Universitetet i Oslo pågår og er under utvikling. Det arbeides med at Den franske skolen og Den tyske skolen kan leie midlertidige lokaler i Sognsveien 80 fram til permanent skoleanlegg er ferdig.

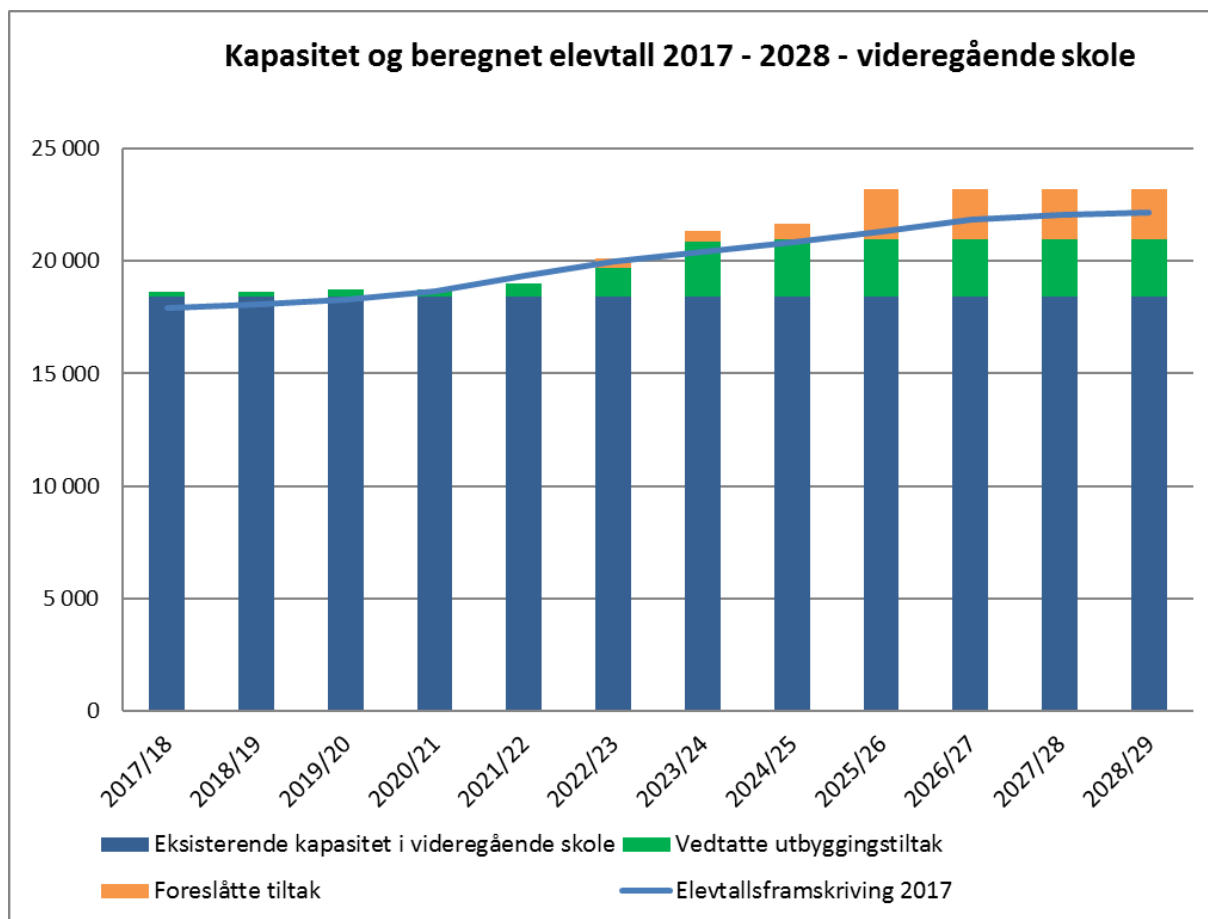
ANBEFALTE TILTAK

I Skolebehovsplan 2019-2028 anbefaler Utdanningsetaten følgende tiltak:

Tiltak	Ferdig til skoleåret	Elevtallsøkning
Utvidelse av Stovner vgs	2022/23	100-200
Utvidelse av Ulsrud vgs ved flytting av tilbud fra Holtet vgs	2022/23	0
Flytting av minoritetsspråklig tilbud 16-19 åringer fra Holtet til ny lokasjon i sentrum	2022/23	0
Utvidelse av Bjerke vgs	2024/25	2-300
Videre utredning av 1-2 nye videregående skoler	Etter 2025	1-2000
Nytt tilbud som kombinerer idrett og yrkesfag	2022/23	2-400
Revitalisering av maritime fag i Oslo		

Utvidelsen av Ulsrud vgs og flyttingen av minoritetsspråklige tilbud flytter på eksisterende kapasitet fra Holtet vgs og gir derfor ingen netto kapasitetsøkning.

Utdanningsetaten legger vekt på at nye kapasitetsøkende tiltak skal bidra til å realisere målsettingen om at elevene fullfører skoleløpet med gode resultater. Det anbefales derfor at innretningen på de foreslåtte utvidelsene og nye skolene utredes videre etter høring og politisk behandling.

Kapasitet og beregnet elevtall 2017/18-2028/28 inkludert foreslåtte og vedtatte utbyggingstiltak

Som grafen over viser vil gjennomføring av alle de foreslåtte tiltakene gi en betydelig overkapasitet i andre halvdel av planperioden. Ferdigstillelse av de helt nye skolene mot slutten av perioden forutsettes tilpasset elevtallsutviklingen. Skoleåret 2021/22 vil det ikke være tilstrekkelig med elevplasser, dette forutsettes løst ved å øke oppfyllingsgraden ved eksisterende skoler⁸.

For å oppfylle den politiske ambisjonen om at 1/3 av elevene skal søke yrkesfag, må nye plasser innen disse tilbudene gjøres attraktive for flere enn i dag. Det er da behov for alle de nye yrkesfaglige plassene, både de som etableres ved utvidelser og på nye skoler, mens det ikke er behov for alle de studieforberedende plassene. Totalt sett er det utredet én ny skole mer enn prognosene viser behov for å gjennomføre i planperioden. Fordi nye skoler fylles opp gradvis, med ett trinn av gangen, vil det tilsynelatende være mer overkapasitet i opptrappingsperioden enn det som faktisk kan benyttes.

UTVIDELSE AV STOVNER VIDEREGÅENDE SKOLE

Utdanningsetaten anbefaler å lokalisere byggfag sammen med resten av skolens tilbud i umiddelbar nærhet til eksisterende skoleanlegg. I dag holder avdeling for byggfag til ca. 1 km fra selve skolen, men anlegget er i dårlig stand. Skolen ønsker å skape en helhetlig læringsarena med alle elever samlet for å sikre god samhandling, elevflyt og logistikk i anlegget. For å oppnå dette, er det nødvendig med et nytt bygg. Dette gir samtidig mulighet for flere elevplasser på byggfag, noe som vil styrke fagmiljøet i samråd med bl.a. Yrkesveien og er i tråd med samfunnets behov.

Det er også utredet mulighet til å etablere naturbruk i forbindelse med utvidelsen av skoleanlegget. Dette vil i så fall bli nytt fagtilbud både ved skolen og i kommunal regi. I dag betaler Oslo skolepenger for elever fra Oslo som går på tilbudet ved Natur vgs (privatskole).

⁸ Dette har vist seg mulig i kapasitetsgjennomgangen gjennomført i forbindelse med KVV VGS 2018.

Miljø og bærekraft skal ha en styrket plass i fagutviklingen ved skolen og utgjøre en sentral del av skolens profil. Gjennom skoleutviklingen er det et mål å gjøre skolen synlig og tydelig i lokalmiljøet og gi et godt videregående skoletilbud for ungdom i området.

Det er utredet flere ulike lokaliseringer for et nytt bygg. Dette vil utredes videre etter høring og politisk behandling av skolebehovsplanen.

UTVIDELSE AV ULSRUD VIDEREGÅENDE SKOLE VED FLYTTING AV TILBUD FRA HOLTET VIDEREGÅENDE SKOLE

I dag tilbyr både Holtet videregående skole og Ulsrud videregående skole helse- og oppvekstfag. Ulsrud er nettverksskole for helse- og oppvekstfag, og tilbyr i tillegg studiespesialisering og idrettsfag, mens Holtet tilbyr grunnskoleopplæring for minoritetsspråklige elever mellom 16 og 19 år, påbygning til generell studiekompetanse og tilrettelagt opplæring.

Utdanningsetaten anbefaler å utvide Ulsrud ved å flytte helse- og oppveksttilbudet fra Holtet til Ulsrud. Dette vil gi en økning på 170 helse- og oppvekstfagselever på Ulsrud, og vil styrke skolens fagmiljø i tråd med Yrkesveien. Framtidig programtilbud må ses i sammenheng med pågående gjennomgang av tilbudsstrukturen. Det anbefales videre å etablere nye langsiktige skolefaglige samarbeidsavtaler for å kunne knytte skolen nært opp til høyere utdanning og relevant arbeidsliv. Det vurderes også å flytte påbygning til generell studiekompetanse og tilrettelagt opplæring fra Holtet til Ulsrud.

Grunnskoleopplæring for minoritetsspråklige elever 16-19 år på Holtet flyttes til ny, egen lokasjon mer sentralt i Oslo. Det planlegges ingen samlokalisering med andre, lignende tilbud.

Flytting av tilbud fra Holtet vgs foreslås gjennomført til skolestart 2022. Det arbeides også med muligheter for raskere gjennomføring. Relokaliseringen legger til rette for etablering av barneskole på Holtet videregående skoles tomt, som anbefalt for å møte behovet for elevplasser i grunnskolen i område 14 Nordstrand.

UTVIDELSE AV BJERKE VIDEREGÅENDE SKOLE

Bjerke videregående skole har i dag ca. 750 elever og gir tilbud innen studiespesialisering og idrett. Skolen ligger sentralt ved kollektivknutepunkt og er godt søkt. Utdanningsetaten anbefaler å utvide skolen med 200-300 elever for å øke videregående skolekapasitet i Oslo. Fagtilbudet vurderes videre etter høring og politisk behandling. Tidspunkt for gjennomføring av prosjektet bør tilpasses behovet for nye elevplasser og ses i sammenheng med andre vedtatte og planlagte prosjekter.

ETABLERING AV NYTT TILBUD MED IDRETT OG YRKESFAG

I dag er det bare mulig å kombinere idrett med studieforberedende utdanningsprogram (studiespesialisering eller idrettsfag). Det bør være samme muligheter for å kombinere idrett og yrkesfag. Utdanningsetaten mener at et slik tilbud vil rekrutteringen til yrkesfag i Oslo og bidra til at flere elever foretar riktig karrierevalg og fullfører og består utdanningen og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Utdanningsetaten anbefaler etablering et nytt tilbud som kombinerer idrett og yrkesfag, fortrinnsvis organisert som satellitt til en eksisterende skole. Tilbudet skal være av en slik dimensjon at det sikrer sterke fagmiljøer, og det bør være mulig for elever innen alle yrkesfag å delta i tilbudet.

REVITALISERING AV MARITIME FAG

Det ønskes en revitalisering av maritime fag i Oslo, og Utdanningsetaten vurderer en ny maritim satsing i Oslo havn som en del av tilbudet ved Etterstad vgs. En mulighet er et samarbeidsprosjekt mellom Utdanningsetaten og bransjen, hvor det kan etableres klasserom og verksteder på Akershuskaia med mulighet for både skoletilbud og kursvirksomhet for allmennheten. Tilbudet vil kunne bli praksisnært og øke attraktiviteten og søkningen til maritime fag. Dette vil møte samfunnets behov for arbeidsplasser.

NYE LOKASJONER FOR VIDEREGÅENDE SKOLER

Det er behov for 1-2 nye videregående skoler i planperioden, med innhold i tråd med utviklingsretningene fra forrige skolebehovsplan⁹. Elevenes søkning viser at det er nok elevplasser i ytre by. For at nye skoler skal kunne nås lett for elever fra hele byen, bør de legges sentrumsnært eller i nærheten av attraktive sentre og kollektivknutepunkter og aktuelle samarbeidspartnere. Nye skoler bør ligge sentralt, men med tilstrekkelig avstand til eksisterende skoler. Dette vil variere noe fra område til område.

Utdanningsetaten ser også at det er noen deler av byen som har få/ingen videregående skoler i dag, samtidig som det ligger godt til rette for etablering av nye skoler. Aktuelle områder for nye videregående skoler er Adamstuen, Blindern, Majorstua og Skøyen. Det er utredet ulike lokasjoner i disse områdene. Konkretisering av de ulike mulighetene utredes videre etter høring og politisk behandling og i samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere innen relevant arbeids- og næringsliv, universiteter og høyskoler.

⁹ Teknologi/digitalisering, klima- og miljøutfordringer, innovasjon og globalisering

APPENDIX (BAKGRUNNSINFORMASJON)

OPPSUMMERING AV TILTAK 2019-2028 I GRUNNSKOLEN

Mange nye skoler og utvidelser er under planlegging og bygging. Enkelte av tiltakene som er innarbeidet i tidligere skolebehovsplan er prosjektert videre og antall elevplasser er derfor noe endret i forhold til det som er foreslått i tidligere skolebehovsplan. Det etableres ca. 9 600 nye elevplasser i vedtatte og foreslåtte tiltak, flere enn det elevtallsveksten skulle tilsi. Årsaken til dette er for det første at det er høy oppfyllingsgrad på mange skoler i dag, noe som gjør skolene sårbare for små elevtallssvingninger og kan føre til henvisninger og endringer av inntaksområdene. Bystyret har ønsket å unngå hyppige endringer av inntaksområdene. Det er også variasjon mellom områder, og kapasitet ved en skole kan ikke nødvendigvis møte behovet ved andre skoler. Flere av de nye skolene er planlagt for å dekke behov som oppstår etter planperioden. Ferdigstillelsesår for disse prosjektene justeres etter utviklingen i området. I tillegg foreslås det tiltak for å opprettholde dagens kapasitet ved skoler som har midlertidige bygg som skal fases ut eller ved skoler som er i dårlig bygningsteknisk tilstand og foreslås rehabilitert eller bygging av ny skole.

Kapasitetsøkningen medfører at det for Oslo som helhet vil være god kapasitet i planperioden, samtidig som det er kapasitetsutfordringer i noen områder av byen. Oslo er fortsatt inne i en periode med historisk vekst i elevtallene. I årets befolkningsframskriving er den forventede veksten lavere enn fjorårets framskriving, blant annet på grunn av lavere nettoinnflytting til Oslo og nedgang i fruktbarhet. På tross av dette forventes fortsatt en betydelig befolkningsvekst i Oslo. Antall barn i barnehagealder har gått ned og forventes å fortsette å gå ned et par år til før det forventes å øke igjen¹⁰.

For å møte elevtallsveksten er det nødvendig å utnytte den kapasiteten som finnes i tillegg til å etablere ny kapasitet. Noe ekstra kapasitet er nødvendig i en periode før nye skoler fylles opp på alle trinn. I tillegg er det nødvendig å ha tilstrekkelig antall elevplasser i elevenes nærområde, og ledig kapasitet i ett område kan ikke nødvendigvis benyttes til å avlaste naboområdene. Dette kan i perioder gi noe overkapasitet i byen som helhet. Videre er nødvendig å ta høyde for usikkerhet og årlige variasjoner i framskrivingene. Det forventes elevtallsvekst også etter planperioden, slik at overkapasiteten vil være forbigående.

På grunn av usikkerheten i framskrivingene, og basert på en forventning om fortsatt elevtallsvekst utredes tiltak for permanent kapasitetsøkning. I tillegg utredes tiltak for å etablere kapasitet raskt, eksempelvis ved innleie av lokaler og midlertidig paviljonger, ved behov for dette.

I tabellene nedenfor oppsummerer tiltak som er vedtatt i tidligere skolebehovsplaner og nye tiltak som foreslås i denne skolebehovsplanen.

¹⁰ Notat om befolkningsframskrivingen 2018-2040 finnes her: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13247566/Innhold/Politikk%20og%20administrasjon/Statistikk/Notat%20om%20befolkningsframskrivingen%202018-2040.pdf>

Vedtatte prosjekter i grunnskolen				
Område	Skole	Detaljer	Økning elevplasser, full oppfyllingsgrad	Planlagt ferdigstilt
1	Bjørvika	Ny skole	780	2023
2	Hasle	Utvidelse	448	2019
2	Bryn	Midlertidig utvidelse	196	2019
2	Ensjø	Ny skole	840	
3	Voldsløkka	Ny skole	720	2022
4	Marienlyst	Utvidelse	280	2018
4	Uranienborg	Rehabilitering og utvidelse	280	2019
4	Ruseløkka	Ny skole	0	2020
5	Bygdøy	Utvidelse	196	2020
5	Hoff	Ny skole	780	2023
6	Hovseter	Rehabilitering og utvidelse	180	2023
7	Slemdal	Rehabilitering og utvidelse	196	2020
8	Engebråten	utvidelse	180	2023
8	Byomfattende 8-13 skole	Ny skole	270	
8	Frysja	Ny skole	840	
9	Løren, trinn 2	Utvides til full 1-7 skole	392	2019
11	Stovner	Rehabilitering	0	2023
11	Vestli	Nybygg med utvidelse	300	2020/2021
12	Skjønnhaug	Rehabilitering og erstatning av paviljong	0	2020/2021
12	Ny skole på Furuset v/Verdensparken	Ny skole/ mulig relokalisering av Furuset skole	840/476	2024
12	Tveita	Utvidelse	84	2020
12	Bakås	Rehabilitering og utvidelse	196	2021
12	Ellingsrud	Rehabilitering og utvidelse	90	2021
12	Ellingsrudåsen	Rehabilitering og nybygg	0	2023
13	Nøklevann	Utvidelse	84	2020
13	Rustad	Utvidelse m/flerbrukshall	196	2020
13	Østensjø	Utvidelse	210	2020
13	Skøyenåsen	Utvidelse	360	2022
14	Lambertseter	Utvidelse	90	2023
14	Nordstrand U	Åpner som egen skole	360	2019
15	Prinsdal	Erstatning av midlertidig paviljong	0	2019
15	Klemetsrud	Erstatning av midlertidig paviljong	0	2023
15	Mortensrud	Ny skole	210	2023

Foreslåtte prosjekter i grunnskolen				
Område	Skole	Detaljer	Økning elevplasser, full oppfyllingsgrad	Planlagt ferdigstilt
3	Bjølsen	Omstrukturering til barneskole	0	2022
3	Ny ungdomsskole i området	Ny skole	540	2022
3	Lilleborg	Rehabilitering	0	2024
4	Bolteløkka	Rehabilitering	0	2022
5	Smestad	Rehabilitering	0	2025/2026
12	Haugerud	Ny skole	0	
12	Trosterud	Ny skole	0	
14	Holtet	Ny skole	630	2024
14	Bekkelaget	Rehabilitering og nybygg	0	

UTGÅENDE KAPASITET 2019-2028 I GRUNNSKOLEN

I tabellen under oppsummeres kapasitet i grunnskolen som er registrert utgående i planperioden. Utgående kapasitet er bygningsmasse som er i dårlig bygningsteknisk tilstand og må enten totalrehabiliteres eller rives og bygges nytt for å videreføre kapasiteten. De aller fleste av disse elevplassene er vedtatt eller foreslås videreført ved nybygg eller rehabilitering av eksisterende bygningsmasse.

Utgående kapasitet				
Skole	Detaljer	Elevplasser	Planlagt faset ut/erstattet	Detaljer
Rustad	Midlertidig bygg	83	2019	Erstattes ved permanent utvidelse av skolen
Ruseløkka	Permanent bygg	662	2020	Skolen bygges ny med dagens kapasitet
Slemdal	Permanent bygg	588	2020	Skolen rehabiliteres og utvides
Vålerenga	Midlertidig bygg	196	2020	Fases ut
Skjønnhaug	Midlertidig bygg	83	2020/2021	Rehabiliteres og paviljong erstattes med nybygg
Vestli	Permanent bygg	504	2020/2021	Erstattes ved nybygg og utvidelse av skolen
Klemetsrud	Midlertidig bygg	83	2023	Erstattes av permanent bygg
Bolteløkka	Permanent bygg	392	2022	Skolen rehabiliteres med samme kapasitet
Hovseter	Permanent bygg	540	2023	Skolen rehabiliteres og utvides
Mortensrud	Permanent bygg	588	2023	Skolen bygges ny med utvidet kapasitet
Engebråten	Midlertidige bygg	180	2023	Erstattes av permanent kapasitet
Lilleborg	Permanent bygg	392	2024	Skolen rehabiliteres med dagens kapasitet
Smestad	Permanent bygg	784	2025	Skolen rehabiliteres med dagens kapasitet
Bekkelaget	Permanent og midlertidig bygg	588	Flere alternativ	Rehabilitering og nybygg med dagens kapasitet
Stovner	Permanent og midlertidig bygg	588	2023	Rehabilitering og nybygg med dagens kapasitet
Haugerud	Permanent bygg	540	Flere alternativ	Erstattes av ny skole med dagens kapasitet
Trosterud	Permanent bygg	588		Erstattes av ny skole med dagens kapasitet

BEHOV

VURDERING AV FRAMTIDIG ELEVTALLSVEKST

Oslo kommune utarbeider hvert år befolkningsframskrivninger for Oslos bydeler og delbydeler. På bakgrunn av disse utarbeides det elevtallsframskrivninger for skolebehovsplanperioden.

Til grunn for befolkningsframskrivingene ligger det antakelser om framtidig utvikling i fruktbarhet, forventet levealder og netto innflytting til Oslo. Når framtidig befolkning skal fordeles i Oslo i framskrivingsperioden, tas det hensyn til forventet boligbygging i bydeler og skoleinntaksområder. Det er alltid knyttet en naturlig usikkerhet til framskrivingene. I framskrivninger fra tidligere år har det vært betydelige svingninger i befolkningsframskrivingene, noe som har gjort det utfordrende å kartlegge framtidig kapasitetsbehov i skolen.

Befolkningsframskrivingene angir antall innbyggere i skolealder som er bosatt innenfor skoleinntaksområdet. Dette tallet vil ikke samstemme med faktisk antall elever på skolene i området. Det er alltid barn som går på skole i annet område eller på privatskole. I behovsberegningen tas det utgangspunkt i tall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) per 01.10. som viser antall elever ved den enkelte skole. Dagens elevtall ved skolene blir deretter framskrevet med vekstraten for barn i skolealder fra befolkningsframskrivingen.

Framtidig elevtall blir sett opp mot eksisterende og planlagt kapasitet i området. I områder der elevtallet er forventet å overstige kapasiteten blir det igangsatt konseptvalgutredninger for å vurdere ulike utbyggingstiltak.

BEFOLKNINGSFRAMSKRIVNINGER 2017

På tross av en forventning om lavere netto innflytting i årets befolkningsframskriving, som elevtallsframskrivingene baserer seg på, forventes det fortsatt en betydelig befolkningsvekst i Oslo.¹¹ Fødselsoverskuddet, dvs. fødte minus døde, bidrar mest til den forventede veksten og anslagene i framskrivingen gir økt fødselsoverskudd i perioden. Oslo har en ung befolkning og et flyttemønster som gir stadig påfyll av unge voksne som sørger for at fødselstallene vil holde seg oppe på tross av lav fruktbarhet. I årets framskriving er den forventede veksten imidlertid lavere enn i fjorårets framskriving, blant annet på grunn av endringer i forutsetningene for framskrivingene.

Oslo kommunes befolkningsframskrivninger for 2017 legger til grunn en lavere nettoflytting til Oslo, sammenlignet med framskrivingen i fjor. Barnebefolkningen vil fortsatt vokse i planperioden, men påvirkes av nedgang i fruktbarhet de siste årene. Sammen med aldersgruppen 19 til 49 år forventes det svakest vekst i aldersgruppen 6 til 15 år.

I Økonomiske analyser 3/2016 forklarer SSB nedgangen i fruktbarheten nasjonalt de siste årene med i hovedsak to forhold; at kvinner har utsatt barnefødsler og at de i stadig mindre grad velger å få tre eller flere barn. For Oslo er det utsetting av fødsler som har hatt størst betydning. I 2016 var samlet fruktbarhetstall (SFT)¹² 1,60 en nedgang på 0,01 fra året før. Tallene fra første halvår 2017 kan tyde på en fortsatt nedgang i SFT. Videre er det lagt til grunn at fruktbarheten vil gå opp på sikt, men det er usikkerhet rundt hvor mye og hvor fort.

Det må påpekes at forutsetningen som legges inn i framskrivingsmodellen er SFT og fruktbarhet, men at antall fødte også påvirkes av forutsetningen om nettoflytting, som igjen påvirker antall kvinner i

¹¹ Notat om befolkningsframskrivingen 2018-2040 finnes her: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13247566/Innhold/Politikk%20og%20administrasjon/Statistikk/Notat%20om%20befolkningsframskrivingen%202018-2040.pdf>

¹² SFT eller «samlet fruktbarhetstall» er det mest brukte målet på fruktbarhet og viser det antall barn hver kvinne i gjennomsnitt vil få i løpet av livet dersom fruktbarhetsmønsteret for en gitt periode varer ved i hele kvinnens fødedyktige alder og dødsfall ikke forekommer.

befolkningen. Beregningene av antall fødte, og dermed også antall barn, er usikre både som følge av usikkerhet rundt fruktbarhet og usikkerhet om fremtidig flytting.

Anslaget for boligbygging er en del høyere i starten av perioden i årets befolkningsframskriving sammenlignet med fjorårets. Årsaken til det, er det høye antallet boliger som per nå er under bygging i Oslo. Antall boliger under bygging i Oslo er rekordhøyt. Per august 2017 var det 8 742 boliger under bygging ifølge statistikkbanken til SSB. På samme tid i fjor var det 5 562 boliger under bygging. Det forventes fremdeles betydelig elevtallsvekst i enkelte områder som følge av fortetting i etablerte boligområder og utbygging av nye byområder, hovedsakelig mot slutten av og etter planperioden.

Ved skolestart 2017 var det omtrent 65 000 elever i grunnskolen i Oslo. Det er anslått vekst på om lag 1300 elever til sammen i grunnskolen fra skoleåret 2018/19 til skoleåret 2028/29. Det er anslått en nedgang på om lag 180 elever på barnetrinnet og en vekst på om lag 1 500 elever på ungdomstrinnet.

Den sterkeste elevtallsveksten vil i de kommende årene flytte seg oppover til elever i videregående opplæring. Der det forventes en vekst på 5 500 elever fram til skoleåret 2028/29, fra skoleåret 2017/18 hvor det var 16 566 elever i videregående skole. Dette er krevende, fordi skoleutbyggingen ikke bare skal sikre antall plasser, men samtidig bidra til å styrke yrkesfagene og at flere fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Den siste befolkningsframskrivingen ligger lavere i slutten av tiårsperioden enn framskrivingen som ble utarbeidet i 2016. Anslaget på antall grunnskoleelever er i skoleåret 2027/2028 redusert med om lag 1500 elever sammenlignet med anslaget basert på framskrivingene fra 2016.

De siste framskrivingene gir høyere vekstanslag i Sentrum nord, og særlig lavere vekstanslag i Sentrum vest, Bjerke, Grorud og Søndre Nordstrand. I de øvrige områdene av byen gir de to framskrivingene omtrent likt resultat.

I de siste skolebehovsplanene har utfordringen med stadige endringer i framskrivingene blitt påpekt. Det har vært særlig store variasjoner på lokalt nivå. Oslo kommune har på bakgrunn av dette satt i gang et arbeid med kvalitetssikring av befolkningsframskrivingene. Det har også blitt foretatt metodiske justeringer i utarbeidelsen av befolkningsframskrivingene, med virkning fra 2016. De siste framskrivingene er mer i tråd med framskrivingene fra de to foregående årene enn det som har vært tilfelle tidligere år. I starten av perioden ligger de siste framskrivingene litt høyere enn fjorårets prognoser. Framskrivningene i slutten av perioden ligger under prognosene fra fjoråret.

Selv om det er mindre variasjoner i framskrivingene nå enn det har vært tidligere, må det påpekes at befolkningsframskrivinger bygger på antakelser om framtiden, og derfor er usikre. Det gjelder særlig på lokalt nivå hvor antall innbyggere er lavere og hvor tilfeldig variasjoner gir større utslag enn for større områder.

For å ta høyde for usikkerheten i beregningen av framtidig befolkningsutvikling, er følgende strategier lagt til grunn i kapasitetsplanleggingen:

- Det utredes flere alternative prosjekter enn gjeldende framskrivinger viser behov for, slik at tiltak raskere kan realiseres om nye framskrivinger viser økt behov.
- Der det er særlig behov for beredskap for kapasitetsutvidelse utarbeides forprosjekt.
- I risikoanalysen gjøres en vurdering av framskrivingene basert på tidligere års erfaringer, førskoletall og alternative framskrivninger.
- Strategiske tomtekjøp vurderes, særlig i byutviklingsområder.
- Byggeprosjekter som er lokalisert slik at de kan dekke behov i flere områder, prioriteres.
- Ved vurdering av behov for utbyggingstiltak blir alltid kapasiteten på flere skoler i et område sett i sammenheng.

UTGÅENDE KAPASITET OG MIDLERTIDIGE BYGG

I tillegg til å bygge nytt for å møte elevtallsutviklingen, er det i flere tilfeller nødvendig med tiltak for å opprettholde eksisterende skolekapasitet. I skolebehovsplan 2018-2027 ble det tatt hensyn til skoler som er i dårlig stand og krever omfattende rehabilitering eller erstatning med nybygg, det vil si bygg som er å betrakte som utgående skolekapasitet.

Utgående kapasitet ble delt i to hovedkategorier:

- Permanente bygg som krever rehabilitering, oppgradering, rivning eller nybygg for at kapasiteten skal kunne opprettholdes.
- Midlertidige bygg (paviljonger)

I tillegg til tiltakene som er innarbeidet i denne planen, vil det være behov for oppgradering og i noen tilfeller også erstatning av flere skolebygg i årene som kommer. Undervisningsbygg anslår at det gjennomsnittlig vil være behov for å oppgradere 8-10 skoler årlig, noe som innebærer en svært stor kostnad for Oslo kommune.

Midlertidige bygg, eller paviljonger, er bygg som ikke er en del av skoleanleggets permanente bygningsmasse, men som er etablert for en begrenset tid. Paviljongene er i ulik forfatning, men felles for disse er at de verken er utformet, eller har nødvendige godkjenninger for å bli stående på permanent basis.

KOMMUNEPLANEN OG BEHOV FOR ØKT SKOLEKAPASITET ETTER PLANPERIODEN

Det foreligger elevtallsframskrivninger ti år fram i tid. Befolkningsframskrivninger for perioden etter tiårsperioden utarbeides kun for byen samlet sett. Disse framskrivningene, sammen med byutviklingsstrategien i kommuneplanen som angir byens utviklingsområder og anslag om framtidig boligbygging for områder av byen, gir en forventning om hvordan elevtallet kan forventes å utvikle seg etter planperioden.

Det er likevel en utfordring å beregne behovet for elevplasser på lokalt nivå lenger fram i tid. I plansammenheng er det ofte behov for et grovt anslag på behovet for elevplasser. Dette gjelder større områdeutviklingsplaner som legger opp til omfattende boligbygging. De beste kildene vi har til å anslå elevtallsutvikling etter framskrivingsperioden for mindre geografiske områder er forventninger om fremtidig boligbygging. Det kan være usikkerhet knyttet til gjennomføringen av fremtidig boligbygging, og det er dermed utfordrende å tallfeste behovet og til hvilke tid det behøves nye elevplasser.

KONSEPTVALGUTREDNINGER

I områder av byen der det er identifisert behov for kapasitetsutvidelser eller erstatning av eksisterende bygningsmasse ut over det som allerede er innarbeidet i tidligere skolebehovsplaner, er det satt i gang konseptvalgutredninger. Grunnlaget for å sette i gang konseptvalgutredninger er å utrede muligheter for å dekke behovet for elevplasser.

Siden rulleringen av skolebehovsplanen i kommunens budsjett for 2018 er det utarbeidet konseptvalgutredninger for følgende geografiske områder:

- Område 3 – sentrum nord
- Område 4 – sentrum vest
- Område 5 – Ullern-Bygdøy
- Område 13 – Østensjø
- Ungdomstrinnet
- KVU VGS 2017

Tiltakene som er anbefalt på grunnlag av konseptvalgutredningene er presentert under de respektive områdene.

KRITERIER FOR VALG AV ALTERNATIV

Konseptvalgutredningene skal danne grunnlag for konseptuelle valg mens det fremdeles er politisk handlingsrom. For at valgene kan være reelle skal utredningen vise at alternativene er gjennomførbare, vise sannsynlig kostnad og etablere planleggingsramme for prosjektene det velges å gå videre med. Konseptet skal angi mål, krav og kriterier for prosjektet, men uten å detaljere løsning. Utfører bør i forprosjekt-/gjennomføringsfase ha handlingsrom til utforming av prosjektet innenfor valgt konsept.

I konseptvalgutredningene vurderes alternative utbyggingsmuligheter. De alternativene som anses som kvalitativt og økonomisk best blir anbefalt. De kvalitative vurderingene gjøres ut fra definerte kriterier. Kostnadene vurderes i livssyklusperspektiv, hvor både investering, drift og vedlikehold hensyntas.

Tidlig i utredningsprosessen utarbeides normalt stedsanalyse etter Plan- og bygningsetatens mal samt volumstudier for aktuelle tomter. Med grunnlag i disse mulighetsanalysene drøftes alternativene ut fra byutviklingsmessige mål og reguleringsrisiko med Plan- og bygningsetaten som gir uforpliktende råd som grunnlag for grovsortering og videre utvikling av konseptene. Ved behov for regulering er det ønskelig at ytre reguleringsmessige rammer avklares faglig så langt som mulig gjennom utredningsfasen, for at valgt konsept skal være gjennomførbart og at det skal være et best mulig grunnlag for og sammenheng mellom medvirkning i utvikling av skoleprosjektet og offentlig høring av reguleringsaken.

Det arbeides også tett med Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Byantikvaren i konseptvalgutredningene for å sikre omforente løsninger for skoleutbygging spesielt og byutvikling generelt.

En økende del av skoleutbyggingen vil måtte skje på nye lokasjoner som i økende grad vil være i tett bystruktur, ikke jomfruelige tomter «på et jorde». Dette innebærer behov for mer omfattende plan- og medvirkningsprosesser enn det som hittil er beskrevet i kommunens investeringsregime. Det er en målsetning å kombinere utredning og planprogramprosess. Det er dialog mellom Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Plan- og bygningsetaten og Utdanningsetaten om mulige måter å organisere dette på. Politiske og faglige mål for byutvikling, læring og bruk av skolen som lokalt kulturhus tilsier lokalisering av nye skoler sentralt i nye byområder. Dette innebærer bruk av areal som har potensiale for høy utnyttelse, gjerne 7-8 etasjer eller mer. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å bygge skolebygg i mer enn 3-4 etasjer. For å unngå at prosjektene blir svært dyre og strider mot kommunens knutepunktstrategi for byutvikling må samlokalisering med andre kommunale formål vurderes, f.eks. kombinasjon av skole og lokaler for bydelsadministrasjon, Omsorg+ eller andre kommunale formål.

UTEAREALER

Bystyret vedtok 20.12.2017 følgende i forbindelse med behandling av Skolebehovsplan 2018-2027:

Byrådet bes fram mot neste revidering av Skolebehovsplanen integrere skolegårdene tydeligere som en del av forutsetningene for utviklingen av Osloskolen. Nåværende standarder og dagens erfaringer med skolegårdsutbygging hos de relevante etatene skal gjennomgås med tanke på at utbyggingene også skal være en del av de høye miljøambisjonene som det legges opp til i forslag til ny «Skolebehovsplan 2018-2027».

Uteareal er svært viktig for elevenes trivsel og helse. Skolegården er på mange måter å regne som pedagogisk areal; det gir muligheter for sosiale aktiviteter, noe som er viktig for det psyko-sosiale miljøet på skolen, og det åpner for fysisk aktivitet, som er helsefremmende. Skolegården kan i tillegg fungere som et møtested for lokalmiljøet.

Utdanningsetaten jobber i samarbeid med Undervisningsbygg med standardiserte rutiner og ansvarsforhold for skolegårdsprosjekter. Det er allerede igangsatt opprustningstiltak ved flere skoler i Oslo. Disse omtales under de enkelte områdene i planen.

FOKUSOMRÅDER FOR GRUNNSKOLEUTVIKLING

BYUTVIKLING OG HELHETLIG PLANLEGGING

Skolen er en arena for læring. God skoleplanlegging kan støtte skolen som læringsarena og gi skolen ekstra kvaliteter. Samtidig kan helhetlig planlegging drive god byutvikling og være et virkemiddel for oppnåelse av flere kommunale mål.

Ved etablering av nye skoler søker Utdanningsetaten samarbeid på tvers av sektorene. Skolene vi bygger skal være naturlige møteplasser for lokalmiljøene; en arena for idrett og fysisk aktivitet; lokale kulturhus og legge til rett for frivillig aktivitet. Skolene, skolegårdene og fleridrettshallene skal være aktive, levende bygg, både på dagtid og på kveldstid.

INKLUDERING OG INTEGRERING

Den offentlige nærskolen er en viktig arena for inkludering og integrering. Skolene skal være læringsfremmende og trygge. Alle elever skal ha de samme mulighetene og skolene skal bidra til å redusere forskjeller. Grunnskolene bygges etter et standardprogram som sikrer at nærskolen er fysisk tilrettelagt for alle, med universell utforming og fleksible og oversiktlige læringsarealer. Dette gir gode mulighet for differensiering av undervisningen.

Det er et mål å integrere flest mulig elever med særskilte behov i nærskolen. Dette legges det fysisk til rette for. Ved nye grunnskoler vurderes behovet for spesialgrupper med mål om å etablere enheter med optimalt omtrent 24 elever i 2-4 grupper per skole for å sikre sterke fagmiljøer.

Skolegården skal være et samlingspunkt for elevene, og uterommet skal motivere til fysisk aktivitet¹³. Skolegården er for alle, og skal også kunne brukes som friområde etter skoletid. Skolegården skal fungere som tilrettelegger for aktivitet også for dem som ikke fanges opp av den organiserte idretten. Spesielt i nye byområder må det sikres en god overgang mellom skolens eget uteareal og byrom.

LOKAL MEDVIRKNING OG ÅPENHET I SKOLEPLANLEGGINGEN

I utarbeidelse av skolebehovsplanen er Utdanningsetaten helt avhengig av innspill fra aktører og interessenter i skoleplanleggingen i Oslo. Dette er også i tråd med Byrådets mål om økt medvirkning. Innspill fra skoler, bydeler, andre kommunale etater, lokaldemokratiet, lokalmiljø, idrettslag og organisasjoner er nødvendig for å få en så helhetlig og god plan som mulig.

I høringsperioden vil Utdanningsetaten stille i lokale møter og svare på spørsmål der dette er ønskelig. Nye utbyggingstiltak som foreslås i høringsutkastet har vært utredet i konseptvalgutredninger. Som del av utredningen har aktuelle interessenter og aktører blitt involvert.

Tiltak som endrer skolestørrelse og skolestruktur kan få betydning for lokalmiljøet.

Spørsmål om skoletilhørighet er et viktig tema for byens barnefamilier. Det er etablert rutiner for å sikre god informasjon i forbindelse med endringer av inntaksområdene og forslagene i skolebehovsplanen. Ved behov for justering av inntaksområder blir forslagene til endringer sendt på lokal høring, slik at berørte skoler og nærmiljøet får anledning til å uttale seg og bidra med innspill. Lokalmiljøet rundt skolene har ofte meget god kjennskap til forhold som trafikk, skolevei, lokal

¹³ Plan- og bygningsetaten, Undervisningsbygg og Utdanningsetaten har hatt fagseminar om utformingen av skolenes utearealer.

tilhørighet og lokale behov. Derfor er også høringsinnspillene av stor verdi for Utdanningsetaten i vurderinger av hvor grensene bør gå.

MILJØ OG SOSIALT ANSVAR

Oslo kommune har ambisiøse miljømål og ønsker en klimanøytral by innen 2050. Skolene i Oslo bygges og rehabiliteres i dag etter strenge miljøkrav¹⁴. Utdanningsetaten deltar i kommunal styringsgruppe for FutureBuilt, som har som mål er å få frem forbildeprosjekter som skal redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen områdene transport, energibruk og materialbruk, ha høy arkitektonisk kvalitet og bidra til et godt bymiljø.

Ved planlegging av skoleprosjekter, samarbeider Utdanningsetaten tett med Undervisningsbygg. Kommunen har en miljøvennlig energisatsing som følges opp av Undervisningsbyggs miljøstrategi. Såkalte plusshus og nullenergibygg er mål. Samtidig er ofte det mest miljøvennlige bygget det som allerede er bygget: Byggebransjen forbruker mye ressurser og står for store mengder utslipp og avfall.

Det søkes å gjøre en mest mulig helhetlig vurdering i konseptvalgutredningene som skal gi beslutningsgrunnlag. I sentrale byområder, der tomtearealer er begrenset, vil det være miljøvennlig å utnytte tak som uteareal; å øke arealbruk på sentrale tomter for å kunne bruke takareal til å produsere energi med solceller, som kan gjøres hvor som helst, fremstår som miljøvennlig bare dersom energiforbruk vurderes isolert. Det samme kan gjelde rivning av gamle bygg for å oppføre energieffektive nybygg. Mulige og gode løsninger må vurderes for den enkelte eiendom. Fasadeintegreerte solcellepaneler, som Undervisningsbygg har montert på nye Brynseng skole, passer eksempelvis svært godt på den tomten.

Krav om fossilfrie byggeplasser innføres i alle kontrakter der det bygges for kommunen.

Bruk av lærlinger på byggeplassen er en fanesak i bransjesammenheng og for Oslo kommune. Utdanningsetaten og Undervisningsbygg stiller krav om at leverandører er tilsluttet godkjent lærlingeordning og leverandørene skal rapportere om faktisk bruk av lærlinger.

Ny beplanting på skoletomter skal stemme overens med den lokale floraen. Det forsøkes i størst mulig grad å bevare eksisterende grønnstruktur på skoletomtene.

Skolehager er et politisk satsningsområde. Skolehagen er til stor glede for elevene og gir nyttig grønn kunnskap. Utfordringen med skolehager er at driften er avhengig av frivillighet. Når det ikke er drift oppstår gjerne et press om omdisponering av arealet til andre formål. Dette bør ikke kunne gjøres uten politisk behandling. Forøvrig mener Utdanningsetaten at lavterskeltilbud som dyrking i paller kan være gunstig, i tillegg til at skolene har mulighet til å besøke skolehagen på Geitmyra. Samarbeid mellom aktivitetsskolen og frivillige kan gi elevene flere forbilder med både dyrkingsglede og erfaring.

UTDYPING AV STRATEGIER FOR UTVIKLING AV VIDEREGÅENDE SKOLER

BELIGGENHET

For at nye skoler skal kunne nås lett for elever fra hele byen, bør de legges sentrumsnært eller i nærheten av attraktive sentre og kollektivknutepunkter. Dette støttes av søkermønsteret og av Utdanningsetatens undersøkelse om elevenes skolevalg. Det er viktig at ungdom fra de ulike deler av byen har en reell valgmulighet om de ønsker et tilbud i nærheten av sitt bosted eller et sentrumstilbud. Dette oppnås best gjennom at tilbudet i sentrum økes, fordi det er eksisterende tilbud i alle delene av byen som ivaretar de som ønsker opplæring i sitt nærområde. Ved utvikling og lokalisering av nye skoler står klyngetenkning sentralt, det vil si tett kopling mot ulike

¹⁴ Miljøkravene er angitt i Standard kravspesifikasjon for skoleanlegg, prosjektspesifikke krav for de enkelte prosjektene samt overordnede politiske føringer.

kunnskapsmiljøer og samlokalisering der det er mulig. Samtidig skal nye skoler alltid fylle en funksjon som lokale kulturhus for nærområdet.

TYDELIGE OG STERKE FAGPROFILER

Elevenes karaktersnitt og grunnlaget fra grunnskolen er viktigst for at de skal fullføre og bestå. Samtidig dokumenterer bortvalgsundersøkelsen¹⁵ at innfrielse av førstevalg ved inntak til videregående skole øker sannsynligheten for å fullføre og bestå med fem prosentpoeng.

Utdanningsetatens strategi er at porteføljen av videregående skoler skal ha ulike fagprofiler som er attraktive for elever med ulike interesser. At flest mulig skoler er attraktive for «sin» gruppe elever kan føre til en jevnere søkning og dermed bidra til at flere fullfører og består på grunn av effekten av å komme inn på den skolen man ønsker å gå på.

En tydelig profil bidrar også til utvikling av sterke fagmiljøer knyttet til valgt fagprofil på de ulike skolene. Dette fremheves også i Yrkesveien - Byrådets strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo (2016), hvor det fremgår at elever som velger yrkesfag skal møte attraktive skoler med sterke fagmiljøer, god kvalitet i opplæringen og relevant utstyr. For å sikre dette, peker Yrkesveien på at de yrkesfaglige tilbudene skal sentraliseres på utvalgte skoler og at tilbudene utvikles med faglig tematisk sammenheng, slik at skolene etablerer en tydelig og gjenkjennbar profil.

Solide og kompetente fagmiljø kan bidra til at flere elever lærer mer, fullfører og består. Utvikling av nye konsepter og skoleprofiler skaper attraktivitet for skolene. Sterke fagmiljøer, tydelig konsept/fagprofil, og nær tilknytning til samfunnet for øvrig gjør skoler til gode og attraktive læringsarenaer.

NÆRHET TIL HØYERE UTDANNING, ARBEIDS- OG NÆRINGS LIV

Tilknytning til samfunnet sikres gjennom samarbeid med relevant arbeidsliv og høyere utdanning. Alle nye videregående skoler skal etablere et langsiktig, avtalefestet skolefaglig samarbeid for å sikre økt relevans i opplæringen, bidra til arbeidslivsforståelse og gi mulighet for å bli tidlig inspirert til å ta videre utdannings- og yrkesvalg. Slik utvides læringsarenaene utover skoleanleggene og elevene får se relevansen av det de lærer på skolen, noe som det antas vil føre til økt motivasjon.

Dette vil kunne bidra til at:

- Flere elever får lærekontrakt
- Yrkesfagene blir mer attraktive og relevante for nye grupper
- Studieforbereidende utdanningsprogram knyttes nærmere opp mot videre studier
- Den enkelte elev realiserer sine muligheter på en bedre måte
- Behovene i nærings- og arbeidslivet møtes bedre i årene som kommer

RIKTIG DIMENSJONERING

Fagtilbudet skal ivareta både søkernes ønsker og rettigheter og samfunnets fremtidige behov for arbeidskraft. Framskrivninger fra SSB, relevante forskningsrapporter og andre relevante dokumenter må tas hensyn til når skoletilbudet planlegges. Skoleanleggenes kapasitet planlegges gjennom skolebehovsplanen. Skolebehovsplanen gir retning og rammer for aktivitetsplanen (skoletilbudet) for det enkelte skoleår. Aktivitetsplanen har som mål å:

- Ivareta samfunnets behov for arbeidskraft og utvikle samarbeid med eksterne aktører.
- Utvikle en skole- og tilbudsstruktur som tilrettelegger for læring, slik at flest mulig elever/lærlinger fullfører og består og realiserer sine muligheter.
- Ivareta søkernes ønsker og rettigheter.

¹⁵ NIFU-STEP (2008) Bortvalg og kompetanse. Rapport 13/2008. Oslo: NIFU-STEP.

STYRKING AV YRKESFAGENE

I de siste årene har Utdanningsetaten fokusert på utvikling av profilskoler, med sterke fagmiljø og nært samarbeid i tråd med strategiene over. En rekke nye skoler er utviklet for å gi elevene flere muligheter og styrke kompetansemiljøet blant lærerne. I tillegg er det et fokus på styrking av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene i mange av skoleprofilene, blant annet for Kuben yrkesarena, Edvard Munch vgs og Ullern vgs.

Flere andre skoler har også utviklet ulike nye tilbud for å løfte yrkesfag de siste årene. Oslo har lavere søkning til yrkesfag enn landet for øvrig. Det er en målsetning å øke søkningen til yrkesfag generelt ved å styrke kvaliteten og attraktiviteten i fag- og yrkesopplæringen. Tall fra Utdanningsdirektoratets Gjennomføringsbarometer 2014 viser at andelen som fullfører og består er større for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene enn for de studieforberedende når man sammenligner elever med samme grunnskolepoeng. Forskjellen er størst blant de med lavest inntakspoeng. Dette betyr at flere elever sannsynligvis kunne fullføre og bestå dersom en større andel av elever med lave snitt fra ungdomsskolen valgte yrkesfaglige studietilbud.

YRKESVEIEN

Byrådet har sin strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo – Yrkesveien, lagt særlig vekt på den lave søkingen til fag- og yrkesopplæringen og lav gjennomføring. Samtidig er det lagt vekt på at arbeidslivet som venter fagarbeiderne må fremstå som attraktivt. Det som skjer før elevene begynner i fag- og yrkesopplæringen, og det som venter dem i arbeidslivet, er vel så viktig for å øke søkingen og gjennomføringen, som det som skjer de 3 – 4 årene på skole og i lærebedrift.

Byrådet legger til grunn at elever i grunnskolen skal forberedes til to hovedveier i utdanningsløpet, *Yrkesveien* og *Studieveien*. Elevene skal forberedes på valget gjennom arbeidet med fagene i grunnskolen, gjennom rådgivning og ved å møte arbeidsliv og høyere utdanning tidlig.

Videregående opplæring skal fungere som et springbrett som legger grunnlaget for arbeidsliv og høyere utdanning. For å sikre at Yrkesveien og Studieveien har et relevant innhold, må skolen være tett på arbeidsliv og høyere utdanning. Samtidig skal det være mulig å utvikle dybdekompetanse innenfor valgt vei, eller bytte vei underveis.

I Oslo søker færre elever yrkesfaglige utdanningsprogram enn de gjør i andre fylker. Nasjonalt søker litt under halvparten av ungdommene seg til et yrkesfaglig program i Vg1, mens i Oslo er det ikke mer enn i overkant av hver femte elev som gjør det samme.

Årsaken til at relativt få ungdommer i Oslo søker seg til yrkesfagene er sammensatt og henger tett sammen med større trender i samfunnet, som økt arbeidsinnvandring, automatisering og akademisering av arbeidslivet. Ungdom tilpasser seg gjerne sine foreldres utdanningsnivå, og miljøet de er en del av, heller enn å velge utradisjonelt. Oslo har en høy andel høyskole- og universitetsutdannede i befolkningen, og andelen har vært stigende de senere tiårene.

Det vil være utfordrende å øke søkingen til yrkesfagene. For å møte utfordringene, som henger tett sammen med samfunnstrender, er det nødvendig med et bredt og langsiktig arbeid på tvers av stat, kommune og arbeidsliv.

Utdanningsetaten har undersøkt hvilke kapasitetsmessige konsekvenser det vil ha dersom Byrådets langsiktige resultatmål om at én av tre elever skal søke yrkesfag. Legges forventet behov til grunn er det behov for omtrent 700 nye elevplasser på yrkesforberedende fag fram til 2028. Legges ønsket økning til grunn er det behov for 2 800 flere elevplasser på yrkesforberedende fag i samme periode.

Det er ønskelig å utnytte kapasiteten ved eksisterende skoleanlegg. Endret søkemønster med økt søkning til yrkesforberedende fag vil gi noe ledig kapasitet på studieforberedende fag. Denne kapasiteten kan ikke uten videre benyttes til undervisning i yrkesforberedende fag. Arealbehovet er betraktelig større på yrkesforberedende fag sammenlignet med studieforberedende fag, samtidig som elevgruppene ofte er omtrent halvparten så store på yrkesforberedende fag. Å omsette plasser på studieforberedende fag til yrkesforberedende fag vil derfor kreve omfattende bygningsmessige tiltak og dermed store investeringer.

Utdanningsetaten har gjennomført en arealkartelling ved alle eksisterende videregående skoler i Oslo, som bidrar til å belyse dagens kapasitetsfordeling. Resultatene av denne kartleggingen vil brukes for å sørge for å være forberedt til å møte en eventuell økning i behov på yrkesforberedende fag i tiden framover.

SAMLOKALISERING MED ANDRE FORMÅL

I arbeidet med konseptvalgutredningene vurderes plassering av andre funksjoner i skoleanleggene i tett kontakt med andre etater, brukere og interessenter. Funksjoner som fleridrettshaller, kulturstasjoner, badeanlegg, bibliotek, barnehager, boliger og næring osv. i tilknytning til skoleanlegget blir vurdert. Funksjonene som vurderes er med å bidra til et godt læringsmiljø, et variert nærmiljø og positive aktiviteter på ettermiddags- og kveldstid. I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer må det imidlertid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers behov for mulig læring og utvikling som veier tyngst.

FLERIDRETTSHALLER

Ved nye skoleanlegg legges det opp til etablering av fleridrettshall så fremt det er mulig og ikke går ut over skolens kjernefunksjoner. Dette forutsetter at utforming, tilgjengelighet og framdrift er tilpasset skolens behov. Flere fleridrettshaller i byen gir et godt tilbud til elevenes kroppsøvningsundervisning. Samtidig gir hallene en svært tiltrengt økning i byens hallkapasitet som kommer organisert idrett til gode.

SKOLEN SOM LOKAL MØTEPlass OG KULTURHUS

I arbeidet med konseptvalgutredningene involveres kultursektoren i utarbeidelsen av de funksjonelle kravene til skoleanlegg, og Utdanningsetaten arbeider for å innarbeide lagringsplass i skoleanleggene.

I forbindelse med privat forslag fra Geir Kvarme (H) av 06.06.2017 – Sikre skolekorps ved rehabilitering av skoler fattet bystyret følgende vedtak:

Bystyret ber byrådet utarbeide retningslinjer for underliggende etater som sikrer at skolekorpene inngår i den totale planleggingen ved rehabilitering av skoler. Skolekorpene må tilbys adekvate lokaliteter som sikrer den kontinuerlige driften av korpset, samt muligheter for lagring av korpsets utstyr, så lenge rehabiliteringen pågår.

Utdanningsetaten vil inkludere lagring av korpsetstyr i rutiner for utredning av erstatningslokaler i konseptvalgutredninger. I tillegg vil Utdanningsetaten sørge god kommunikasjon med korpsetene i forprosjektfasen, slik at det på en best mulig måte kan tilrettelegges for korpsetdrift under rehabilitering av skoleanlegg.

BAD OG SVØMMEHALLER

I bystyrets behandling av bademeldingen 18.06.2014 ble det vedtatt at der det planlegges nye skolebygg skal vurdere om det er mulig å innplassere bad. Skolebadene skal være tilgjengelig for andre skoler i nærheten og for svømmeforeninger etter skoletid. I utredninger av nye skoleanlegg kartlegges behovet for badeanlegg i det aktuelle området.

KOMBINASJONSBIBLIOTEK

Kombinasjonsbibliotek fungerer både som skolebibliotek og folkebibliotek. I utredninger av nye skoleanlegg vurderes muligheter for å etablere kombinasjonsbibliotek der det er behov.

BARNEHAGER

Etablering av barnehage vurderes i utredninger av nye skoleanlegg der det er behov for flere barnehageplasser i området.

PROSJEKTER FERDIGSTILT TIL SKOLESTART 2017 OG 2018

De senere års elevtallsvekst har utløst behov for utvidelse av kapasiteten i Osloskolen. Til skolestart 2017 ble det ferdigstilt en rekke prosjekter:

Til skolestart 2017 ble følgende prosjekter ferdigstilt:

- Brynseng skole – ny barneskole med fire klasserekker
- Haugen skole – omstrukturering fra barne- og ungdomsskole til barneskole med fire klasserekker
- Manglerud skole – utvidelse (trinn 2) med seks klasserekker på ungdomstrinnet
- Vollebekk skole – ny barne- og ungdomsskole med fire klasserekker

Til skolestart 2018 forventes følgende prosjekter å bli ferdigstilt:

- Holmen skole – ny barneskole med tre paralleller
- Marienlyst skole – utvidelse med én klasserække på barne- og ungdomstrinnet
- Jeriko skole – paviljong erstattes med permanent bygg
- Bryn skole – midlertidig utvidelse med én parallell